

ซนยเวซม

สำนักงาน
๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิศ
ถนนเฟื่องนคร พระนคร ไทศัฟท์ ๙๔๘

หลวงสรรพากร บรรณาธิการ

ห้างหุ้นส่วนไทยเชม เป็นเจ้าของ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ไทยเชม หน้าวัดราชบพิศ ถนนเฟื่องนคร พระนคร

กำหนดเวลาออก ในวันที่ ๑๕ ของเดือน หากจะคลากเคลื่อน คณะพยายามจะไม่ให้เกินกว่ากำหนด ๑๕ วัน (คือ ไม่เกินกว่าเดือนที่ออก)

อัตราค่าบำรุง ในพระราชอาณาจักรสยาม ครั้งปี ๓ บาท, ส่งทางไปรษณีย์อากาศ ครั้งปี ๓.๒๕ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยาม ครั้งปี ๓.๕๐ บาท, ถ้ารับไทยเชมรวมข่าว รายสัปดาห์ด้วย คิดรวมกัน ครั้งปี ๔.๕๐ บาท, ส่งทางไปรษณีย์อากาศ ครั้งปี ๕.๒๕ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยาม ครั้งปี ๖ บาท.

การบอกรับ ไม่จำเส้นระตึง รือ บอกรับตั้งแต่ระบับขึ้น จะบอกรับตั้งแต่ระบับไรก็ได้ ไปรษณีย์ความจำนงยังสำนักงานข้างบนนี้ โดยทางใดทางหนึ่งแล้วแต่ความสะดวก พร้อมกันเงินค่าบำรุง สำหรับผู้ที่อยู่ทางจังหวัด ไปรษณีย์เงินทางอนาคติ สำหรับผู้ที่อยู่ในจังหวัดพระนคร จะให้ไปรับเงินที่บ้าน พร้อมกันนำหนังสือส่งยังท่านที่เกี่ยวก็ได้.

ราคาเย็บเล่ม— ปกหนังสือตัวเล่มละ ๖ บาท. สันหนังสือหัวเล่มละ ๓ บาท. ยหนึ่งแบ่งเย็บหนังสือไทยเชม ๒ เล่ม เงิน ๔ บาท, ยหนึ่งแบ่งเย็บ ๓ เล่ม เงิน ๕ บาท. หุ้มปกหนังสือหัวเล่มละ ๓ บาท. ยหนึ่งแบ่งเย็บ ๒ เล่ม เงิน ๒ บาท ๕๐ สตางค์. ยหนึ่งแบ่งเย็บ ๓ เล่ม เงิน ๓ บาท.

อัตราค่าลงแจ้งความ ในแผ่นกระดาษหลังปกหน้า และ ปกหลัง พิมพ์ด้วยหมึกสี เข้มหนา ยี่สิบ ๖๐ บาท. ในแผ่นกระดาษสีต่างๆ สดอยู่ภายในปกหน้าและหลัง เข้มหนา ยี่สิบ ๕๐ บาท, ครั้งยี่สิบครั้งหน้า ๓๐ บาท.

นายทองทศ ไวยาณนที่ ผู้พิมพ์โฆษณา

พิมพ์วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๓

(ปีที่ ๑๑ เล่ม ๙ วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๗)

มาสนุสสรณ์	หน้าพิเศษ
เรื่องที่ยังไม่ทันจบ	สมโพธิ หน้า ๕๕๑
ตำราทำนายฝัน	ของเก่า „ ๖๐๘
บุญเกือ (ตอนจบ)	สันตารมณ „ ๖๓๐
ธรรมานุสรณ์	อุบลวรรณ „ ๖๘๒

๑ ฝ่ายชนผู้ไขปราชญ์
ดีแต่อดว่าตน
ศึกษาสักสิ่งสอง
สมุดเข้าคู้หมด

๑ พอพ้นจากที่ศึก
คิดว่าเรียนรู้อับ
พูดโอ้อวดหาญสอน
ไปเน้นก็พลาดพลั้ง

๑ คนหนึ่งหึงเฝ้าแต่
คำปราชญ์และผู้มี
เพราะหวังจะรับเรื่อง
เพิ่มพินาญซึ่ง

๑ การเพลิวารู้มาก
เป็นเครื่องที่ทอนความ
การอยากจะขอเรียน
ถึงจะโง่อาจสู้

แท้จริง
รอบรู้
สิ่งก็ อดโว
ไปซ้ำลืมหนอ

ษาสถาน
สรรพศาสตร์
ผู้ใหญ่
เพราะไร้ทุนจริง

คอยสดับ
อายุ
เป็นประโยชน์
มักกว้างทางเจริญ

เพียงพอ แล้วฤ
สามารถ
อยู่ทุก เมื่อแล
เพื่อนผู้อดดี ฯ

จากโคลงสุภาษิต

พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

มาสาธุสสรณ์

“โยคาเว ชายะเต ภริ, อะโยคา ภริ สัมพะโย.”

(ธรรมะบท, ชุตตะกะนิคาย.)

(โคลงมหาจิตรลดา)

๑ “ <u>บัญญัติย่อมเกิดเพราะ</u>	<u>ประกอบ</u> ”
แม่หมั่นจึงจะรู้	มากได้
ยิ่งเรียนยิ่งรอบรู้	แหลมหลัก
เหมือนมีดลับไว้ง	จะใช้สมจินต์
๑ “ <u>ความสิ้นความสุดแห่ง</u>	<u>บัญญัติ</u>
<u>“ย่อมจะเกิดเพราะไม่</u>	<u>ประกอบ</u> ”
เกียจคร้านบ่หาความ	รู้เพิ่ม
เหมือนมีดเก็บมอมไว	แก่ผู้ไปถนอม
๑ ปราชญ์ย่อมรู้แน่แล้ว	ไปลงน
ว่าจะรอบรู้เอง	ยากแท้
จำเป็นจะชวนชาว	เรียนร่ำ ไปนา
บ่มีหยุดแม่เมื่อ	แก่เจ้าจนตาย

“สิ่งที่ยังไม่ทันจบ”

จาก “สมโพธิ”

ขณะเมื่อฝน กำลังตกกัน มีคนวิ่ง คืบคลาน
สถานใดที่เขามาขึ้น บนทางรถไฟคัน
หนึ่ง มี นักจักรยาน สามนาย กำลัง เร่งระดม
กำลังความเร็ว เหมือน กำลังแข่ง ซึ่งขงชัย กับ
พระพิรุณ โดยถือเอาสถานีเป็นจุดหมาย
ฉะนั้น ฝนใกล้เข้ามา นักจักรยานก็ใกล้เข้า
มา แต่พอนายจักรยานคันหน้าวิ่งปรวักขึ้นบน
ชานสถานี พระพิรุณก็ปรวักปรายเมื่กลงทัน
กัน——

“เจ้ากันไ้วะ” เสียงนายจักรยานคัน
กลางร้องขึ้นพลางหัวเราะและทอย
“แค่—แค่—ฉันชนะ—” นายคัน
หน้าก็ตกลงเข็นรถวิ่งเข้าห้องพักผู้โดยสาร
“เล่น อย่าง ไม่มีใจ เห็น นักกีฬาเลยเล่า
เอะ!” คนหลังที่สุดย้อน “เราทั้งนั้นอย่าง
บุคคลธรรมดาแล้วโลกนี้เรอียบ พอจะลง
หลักชัยสักกี่คนก็หน้าเฝ้าด้วย — เขยอ หมด
ระยำจริง”

เย็นนั้นว่า นายคันหน้าไม่เขยอ คน
กลางถูกนักหน้อย แต่คนหลังก็เขยอไซ้

เมื่อสามคนแยกตัวเข้ามามีสถานแล้ว ก็ถือเอา
ม้าคนโดยสารเป็นที่พัก คนไม่เขยอก็ควัก
ผ้าออกเช็ดเหงื่อ คนที่เขยอก็เช็ดหน้าฝน
แต่คงมีความร้อนเท่า ๆ กัน

ฝนกำลังตกความเย็นก็
“เล่นอย่างกันด้วยแฮะ” คนหลังซึ่ง
รูปร่างสูงใหญ่ขึ้นอีก

“ตกลงมาเอะ ตกให้พอ—เย็นดี!”
นายที่เขยอน้อยรูปร่างสูงบางพูด

“ก็—!” คนไม่เขยอว่ากันด้วยคำว่างทำ
อย่างหนักใจ “—เราะไปกันได้อย่างไร—
ถ้า ‘ก็’ อย่างนั้น”

คนว่างใหญ่กำลังใช้ผ้าเช็ดหน้าพักขาข้อข้อ
“๔ โมง!” เขาถาม “อ่า! อีกชั่วโมง
เกือบ—ไปรถไฟขึ้น—ตกลงมาเอะ!”
“เฮอ!” ร้องพร้อมกัน “นอนระ—
นอนคอขบดก็ดีกว่า”

สองคนทำตามที่พัก แต่อีกคนหนึ่งคงจะ
เย็นเพราะเขยอนอนไม่ตื่นทั้งลวงเอาหัวข้อข้อ
มาถูถู นิ่งอยู่นาน จนมีผู้หญิงแขกสาว

สมโพธิ

มกร

สองคนหายหูเรียนมากกลางฝน เขาจึงร้อง
เรียกให้แหวะหูยก ขอสซอกหูเรียน พวกนี้แหละ
ไม่เข้าใจ ฝ่ายแม่สาวแขกได้แค้นใจ เมื่อเห็น
ดังนั้นสองคนทนอยู่ก็ลุกขึ้นช่วยกัน ส่องภา-
มาเยาะ ๆ ยะ ๆ ทำไม้ทำมือ โขโย่กันอยู่นาน
ที่สุดคงซอกหูเรียนได้ ๕-๕ ผล กินกันไป
พลางคุยไปพลาง

“ผู้หญิงแขกใจก็ เหมือน ชาวเหนือ —”
คนหนึ่งพูด

“—ก็ที่สุกกับเหนือ ที่สุกเหมือนกัน”
คนหนึ่งรับ

“ว่าข้างสระสวดยละก็—พอ ๆ กัน ทาง
แขกกระบวนเนอคว้อกระหมอกก สะอากกว่า
ฝ่ายเหนือ” อีกคนหนึ่งเห็นด้วย และหัน
มาเพะยักเพะเยิกมกัยแขกสาว “จริงไหมวะ
อาเท๊วะ”

แม่แขกยิ้มแล้วหันหัว

คนแรก— “เสียดที่เขาน้ำมันมะพร้าวใส่
ผสมสี—สายจริง!”

คนที่สองทำหน้าขุ่น— “เหอะ?”

อีกคนหนึ่ง— “—ม่ายน้า—ไม่ทุกคน
หรือคนแก่ ขางคนไม่ได้ ประกัยคอกไม้—
ฮือ! ทอมเลย!”

คนแรก— “อยากพยชนนิกันซี้ ที่

ไหนนะ?”

“ผิงงาม รูปร่างหน้าตา ก็ เธอสวย—
ทะโพก—” รูปร่างสูงพรวดซมโถม— “อ้าย
แก่งตัว ลูกหลานอีก”

คนร่างใหญ่— “เข้าทีนะ กูเหมาะสม
แก่กินฟ้าอากาศ”

คนแค้ม— “เฮอ! ยังซักดำไลเข้าไว้
ด้วย แล้วอ้ายกระคุมใหญ่กลม ๆ นะว่ากาญ
จิง ติดถึง ๓ เม็ด—”

ผู้หญิงหมด ท่าลงล่างปาก ล้างมือเสร็จ
คนใหญ่มี ขุทรี เอาออก มาแจกให้คน ละมวน
พูดว่า— “ผู้หญิงสาวที่ฉันเคยพย อ่อนหวาน
นุ่มนวลไม่ถือตัว แต่แขกยังค้องยกเว้นเพราะ
ไม่เคยซ้ำซอของ—”

—แต่ก็มีข้างนั้นแหละ!—” คนเล็กซิก
“เออซี้—” ร้อยอย่างควมใจ “ส่วน
สาวละก็ฉันสศารักครวละสองเลย—”

“ที่ไหน—ที่ไหนวะ—เวค?” คนสูง
ถามกระชั้น

คนเล็กหัวเราะก๊าก— “—บนไซเคิลสิ
วะ”

คนซื่อเวคก็หน้าขม “ดู! โสโครก!
ฉันกำลังพกถึงคนก็ ๆ นั้น”

“อ้า! ทำมันเข้าก็เสียแล้ว ระหว่าง

พ. ศ. ๒๔๗๗

เรื่องที่ยังไม่ทันจบ

ฝนตก—รถไม่ทัน มา เห็นจะ พอจะ สัก เรื่องได้ ไหม ? ”

“ ไม่เป็นเรื่องหรอก— ” เวศว่า “ — ”

“ นิทานหรือ ? ”

“ อ้อ ! ะว่า นิทานก็ได้ แต่มันเป็นนิทาน ของชีวิตฉันเอง ! ”

“ เอาละ ” คนหนึ่งสรุป “ ขออย่างเก็บ ขยายไว้ ไปเก็บเอาเล่มละ ๑๐ สดางค์ มาเล่า ก็แล้วกัน ”

“ ริงของเสริม ” คนเล็กหัวเราะ “ เก็บ ขันเล่มละ ๑๐ กำลึงก กิ่งกัมายคนจะพุด ะไรสักหน่อยมกแอ่นสำนวนนัยนี้ ฉันทะ เวียนหัวริง ๆ ”

“ ผู้หญิงนะหรือ ? ” เวศยิ้ม “ ทล่อน ขันคันว่า— อู๊ย ! ก็ฉันรู้สึกเย็นเกียวกียศ— และลงท้าย— กว๊วยเหตุละนี้— ”

“ ไม่แล้ว— ฉันออกศรัทธา แค่นี้ก็สัน สูง หะออก แ่งหน้า เขียนควั เป็นจัว คุณพเจ้าชา— ก็กับคนหนึ่ง แล้วหันมาพุดคน อย่างนายสีทองหล่อนก็สะบักหน้า สะบักกัน ยก หัวขึ้น ยกไหล่เอียงกระเท่เล่ นี่ฉันอยากกระ กินยาล่าย ? ”

“ โดยแม่เหย — ” นายเสริมกุมหัว

“ พยอย่างนั้นฉันเห็นจะต้องเป็นทวิลงคอทันที ละ ? ”

นายเวศ— “ ะ— แล้วระวังว่าเกือกสัน สูงนั้นก็จะหลก— ? ”

นายสีทองร้อง “ ฮ่า ! ” แล้วก็อภัยหัว ซ้อน ๆ กันพุดพร้อมกัพพควัน “ เรื่องมัน ชวนทะเลาะละแะ— ไหนเล่าเรื่องของแกละละ เวศ ”

“ เมื่อฉันเป็นนายสถานี ผู้แทนกองเคินรด ไฟหลวงละซี ” นายเวศเริ่มคัน “ ถูกสั่ง ให้ขึ้นไปแทนนายสถานีชุมทางบ้านคาวา— ”

“ กันมันเมืองลาวเมื่อไหร่แล้ว ? ” นาย เสริมขัด

“ แล้วที่ไหนเล่า— เมืองลาวนะ— ไร่คัน ! ”

“ เชียงใหม่ ลำพูน หรืออย่างคำกั ลำปางชีวะ ”

“ โง่ใหญ่เลย ” นายสีทองหัวเราะ “ มัน ก็เมืองไทยทั้งนั้นแะแหละ— แต่คนทรอกละ อายเย็นจัว แะข้างก็ได้ ริงใหม่เวศ ? ”

“ ถูกละ ” นายเวศพะยักหน้า “ ที่บ้าน คาวาก็มีลาวเยอะ— และที่ฉันได้สองคนก็ ลาว— แต่มีเชื้อแขกปนฝ่ายพ่อ ”

“ ไปกันลึกซึ้ง ” นายเสริมพึม “ แม่ ลาว— พ่อแขกหรือ ? ”

สมโพธิ

มกร

นายเวศ — “นี่ — พ่อเป็นแขกครัว —
ก้านันโต ฉันแทน ๒-๓ วัน ไปขายน้ำแม่ น้ำ
กัณฑ์โพ คนการสถานี วันระโกเริ่มเรื่อง
นิทานเย็นวันอาทิตย์ เวลาล่าหิ้งในเรือมี

สาว ๒ คนหัวท้าย ล่องมาตามน้ำ ฉันถาม
คาโพว่าใคร? แดกลี้ยย้อถามว่า “สวย
หรือ?” ทั้งวังแม่คนท้ายนั้นชาวสวย คน
หัวท้ายกว่าหน่อย คมขำ ฉันตอบว่า “สวย
เกินใช้” แดหัวเราะพูดว่า “นายเขา
ใหม่?” เบ็นวันอังคารไปขายน้ำพอกอีก แต่
คราวนี้ไม่ล่องกำลังทวนน้ำ คาโพถามอีก
“เขาใหม่นาย? —”

“แกกระดกบอกว่า โอ คุณลุง ฉันหรือ
จะมีว่าสนาชี — ทำ” นายเสริมหน้า
“บ้า!” นายสิทธิ์อุทาน “นั่นมีแต่ใน
เล่ม ๑๐ สดางคละชัย!”

“ฉันบอกว่า “กัณฑ์” กลยจากอา
นั่วนั้นคาโพขอสดางคละชัยไปกิน “ทวาก”
ฉันให้ไป ๕๐ สดางค์ มีคแล้วฝนตกฟ้า
คะนองควัน ๆ ฉันนั่งเคียงผ้าใบออกนอน
อ่านหนังสือพิมพ์เพลินสัก ๒๑ น. ฝนสว่าง
เล็กน้อย เสียงเคาะประตู ฉันถามว่า
ใคร?”

“ผมครับ” เสียงคาโพข้างนอก

“พี่ยิ่งสือพิมพ์วาง ลูกฉันอย่างขี้เกียจ
พอยกประตูกว้างมีกวางหน้า — เออ! พร้อมทั้ง
วังนั้นแหละไหลเข้ามา ทำเอาฉันตกตะลึง
อ้าปากค้าง — —”

“ผู้หญิงสองคนนั่นซี” นายเสริมถาม
ผู้เล่าไม่ตอบ พุกค่อไปว่า “คาโพ รุน
พรวกเข้ามากระชาก และหล่นตกกับฉัน แล้วก็
ประคองออกไปเลย — —” นายเวศหยุด
กุกๆ หันคว้นเหมือนจะร้องฟัง

นายสิทธิ์ ขยี้ตัวเข้ามาใกล้ผู้เล่า อย่าง
ตั้งใจเต็มที่ พุกโดยความเลื่อมใสว่า —

“เออ! ตอนเช้าพระเจ้านางนี่ ต้อง
ละอียดหน่อย พ่อคุณละ!”

นายเสริมกระทั้งส่ง “โชคของแก น่า
นับถือ ผ่าละ — ไก่คดองจังเลย — เอ้า!
เข้ามาแล้วละทีนี้ — ไก่จะละอียดเทียว —”

นายเวศยิ้ม — “หล่อนยกมือไหว้ —”
“ทั้งสงใหม่?” นายเสริมถามอีก
“อ้อ — น้า,” นายเวศตอบ “ใจฉัน
ซนคลอนเป็นเรือ โคนมรสุมเทียวซี — รัยไหว้
หล่อนแล้วไล่อันเก๊า หล่อนคงนั่งก๊อพน
แต่ขยี้เข้ามาตอนกลางห้อง ฉันเดินไปใส่
กลอนประตู กลยมันงัดทวน — —”

“ห่างกันสักเท่าไร?” นายเสริมซัก

พ. ศ. ๒๔๗๗

เรื่องที่ยังไม่ทันจบ

นายเวศ — “ สัก ๒-๓-๔-คือได้ ”
 “ ะ ทำไมท่านักละ โง่จัง พระเอก ”
 ผู้ฟังเกาหัวยิก
 “ เฮ้ย ! ” นายสิทธ์ชักหัวคาง “ บอก
 ว่าใจกำลังโตคลื่นนั้น—เล่าไปละ ”

นายเวศ — “ หล่อนคนขาว ช้อสุกใจ
 เป็นคนพุกก่อนว่า — “ ก็ฉันทราวยากสูงโพว่า
 คุณมีตัวอนุญาตไปกรุงเทพ ฯ น้องสมจิตต์
 ก็ฉันมีความคึกคักใจอยากจะไปกรุงเทพฯ
 จึงใคร่ขอพวงอ้ายคุณ ถ้าไม่ขัดข้อง ตาม
 สูงโพบอก ก็ฉันจะขอพระคุณมาก ถึง
 กรุงเทพ ฯ แล้ว สูงก็ฉันอยู่ที่นั่น— ”

“ หล่อนโดนลูกไม้คาโพเข้าแล้ว ฉัน
 ต้องพวงหรือคัมภีร์สมในอกคัวหนึ่ง บินให้
 หล่อนไม่รับ ดูแสงยมส่งกัวยกกันทั้งคู่อีก
 เข้าไปสองซีก เห่งแตก เข่นขัน เสียง
 เหมือนไม้ทักอยู่กลางน้ำเขว — “ ถูกแล้ว
 ะ ตัวฉันมี ถ้าเธอจะกรุณาเล่าให้ฟังถึง
 ความ—เรื่องราวของความคึกคักเล็กน้อย
 ความที่พอจะเล่าได้ละก็ ฉันเต็มใจที่จะช่วย
 เหลือเสมอ ”

“ คุณมาแทนมิใช่หรือคะ ? ” สมจิตต์
 ยายคนเล็กถาม
 ฉันรับว่า “ ะ ” และแถมว่า “ สัก
 คุณเหลือเกิน ทั้งยังไม่คุ้นเคยรู้จักกัน อยู่ๆ

๓-๔ วัน ถ้านายสถานเฝ้าหายบ๊วย หรือไม่
 มีกำหนด ถ้าเขายังช่วยอยู่— ”

“ ก็ฉันไม่ถูกกัวยาสะไรคะ—แกล่เคียวเขี้ยว
 นก ” สมจิตต์พุกค้อง “ แล้ว—แล้วพี่
 เขาเกลียด—เกลียด— ” หล่อนเซงกัก
 เพราะถูกพี่ใจซึ่งพุกขึ้น—

“ ก็ฉันถูกพ่อยอมให้พระมาคนหนึ่ง ของไว้
 โดยความเห็นชอบของแม่เลี้ยงค่ะ ก็ฉัน
 เกลียดเกาะตาย คาคคนนั้น— อยากหนีไปเสียให้
 พันการขังกั— ”

“ หมายความว่า เธอทั้งสองคน จะหนีไป
 กรุงเทพ ฯ ะ ังนี้ ? ” ฉันถามลุ่มเสียงออก
 จะเกลียดเกลียดเข้าหน้อยละ

“ ไม่หมายความว่าละคะ ” สมจิตต์พุก
 “ เราจะหนีความคึกคักใจกันไปเสียที ขอให้
 พี่ ไปถึงกรุงเทพ ฯ ละเธอ เราไม่ตกใจอะไรเลย
 พี่ ะเขาเป็นนางพยายาล ส่วนก็ฉัน—ก็ฉัน
 อยู่กับบ้านอา หรือมาอยู่เป็นลูกจ้างเขา— ”

ฉัน — “ แล้วทางนี้เขาทำตามหรือละ ? ”
 สมจิตต์ — “ คุณช่วยก็ฉันมีข่าวลือคะ ”
 ฉันรับ — “ นี่จะรวมให้ฉันแยกข่าปเรื่อง
 เธอหนักว้ย ? ”

สุกใจ — “ ก็ฉันก็เกรงกลัว—เกรงใจ
 คุณเหลือเกิน ทั้งยังไม่คุ้นเคยรู้จักกัน อยู่ๆ

สมโพธิ

มกร

ลุงโพธิ์บอกว่าคุณระวีรับรองช่วยเหลือให้คิดค้น
ไปก็โดยสะดวก เมื่อเป็นการลำบากแก่คุณ
คิดค้นก็ขอรับโทษ และจะไม่รบกวน”

“เวลานี้เธอก็ให้ทันเข้ามาแล้ว——”

ฉันลองดูเล่น

“นั่นสิคะ” สุกใจพอกอย่างวิค “เพราะ
เชื่อว่าคุณระวีรุดรตามาคงไปบอก แต่ไม่
เป็นไร ถ้าคิดข้อนี้ คิดค้นทั้งใจแล้วแน่แล้ว ถึง
อย่างไรก็ออกไป ขอพักตรงนั้นพอรดกวนมา
จะซื้อตัวไปของคิดค้นเอง คำนวณ คนเท่าไร
คะ ถึงกรุงเทพฯ?” หล่อนพูดยังมีมานะ

ถึงคราวที่ฉันจะแสดงน้ำใจแล้ว จึงไม่รอ
ช้า — “มันใจ—ไปรุดรวางใจในคิดเถอะเธอ
—ฉันตั้งใจพร้อมอยู่แล้วที่จะช่วยเหลือเธอเป็น
ที่ยิ่ง ทั้งแต่ลงโทษแก่ความคืบคั้นของเธอ
ให้คิดฟัง ฉันสั่งให้ลุงโพธิ์บอกกับเธอเช่นนั้น
ถูกแล้ว ไม่ต้องกลัวและเกรงอะไรทั้งหมก
ขอแต่ให้ฉันคิดว่าฉันเป็นผู้ช่วยเหลือเธอด้วยความ
จริงใจและเจตนาที่เท่านั้นเป็นพอ——มาสิ”
ฉันลุกขึ้นคว้ากระเป๋าเดินทางขนาดโต ๒ ใบของ
หล่อน หิ้วนำเดินขึ้นบันไดไปชั้นบน

ณ พัก มีเตียงนอน ๑ เกียง พร้อมทั้ง
มุ้งหมอนที่นอน และเครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ของ
นายสถานีซึ่งฝากฉันไว้ก่อนไปรักษาตัวที่ต่าง

ฉันวางกระเป๋าไว้บนโต๊ะทุกตะเกียง สองพี่น้อง
นั่งเก้าอี้คนละตัว ฉันเดินไปเย็บที่หน้าต่าง บัง
จำได้ว่าฝนหยุดแล้ว คงมีแค่ลมโชยเข้ามา
เย็นสบายเยือกเย็น ดวงจันทร์ยามย้าย
คล้อยมีแสงสว่างอย่างหม่นหมอง สากเข้ามา
อย่างอ่อนน้อม——”

นายเสริมหัวเราะก๊าก — “พระจันทร์
อ่อนเปลี้ย? ส่วนพระเอก เวค—เหอๆ!”

นายเวคค้ำยันที่ — “ก็ พระจันทร์แกล
สู้รบกับเมฆเมื่อฝนตกใจล่ะวะ—เฮ้อ!”

“ซีๆ” นายสิทธิปากันยตร์ทั้ง แล้วขยับ
หัวตัวเอง “บอกว่า——ไอ้คุณนี่ละก็ ขี้กช
ไม่หยุด กำลังฟังร้อวยเกี้ยว—เฮ้อ! เฮอๆ
แกล่เสียหน่อยครั้น— พระจันทร์ยามย้ายคล้อย
ประทานแสงสากส่องเข้ามาอย่างโรยแรง——
งามละ! ว่าให้เค็ดที่เถิดวะ พ่อจ๊ะ”

นายเวคคือ — “แกล่ไปภายนอก พยแต่
เงาคำระเมื่อนมของไม้ใหญ่ —— ากนั่นก็เห็น
แม่น้ำอันล้นย่ำไหลผ่านไปเอื่อยๆ ก็คง
แสงจันทร์เกิดประกายเงางาม ทอเคลือบทาง
ยาว——ทุกอย่าง ภายนอกนั้นเงิบสงบทั้ง
หลบสนิท——”

“ฉันนอนใจยาว และสออากาศเข้าสู่ออก
เต็มที หันกลับเดินมาทั้งสองพี่น้องซึ่งนั่งนอนอยู่

สมโพธิ

มกร

ถึงโดยว่าเธอจะรังเกียจเกลียดกัณฉัน ไม่อา
เมกทาต่อกันได้ ก็เป็นไรมี ขอให้คุณได้ช่วย
เธอเถิดนะจ๊ะ อย่างว่านศักดิ์สิทธิ์ความจริงใจ
ของคุณเสียเลย——”

หล่อนั่งนิ่ง ในห้องนั้นเงียบ ภายนอก
มีลมซึ่งคลอเคล้าอยู่ด้วยน้ำค้างและฝอยฝน
ยามก็ถึงอีกโศกพักเฝ้า ๆ เพียงใบไม้ โยก
สะบัด หยาดน้ำค้างอยู่ร่วงลงสู่เบื้องล่าง
เป็นบางคราว “ฉันถอนใจไคยีนถนิก”

“——รวดเร็วเกินไป——” ที่สุดหล่อน
พึมพำ น้ำเสียงนั้นเศร้าส่นระคนกับลมถอนใจ
ใหญ่เพียงสะท้อน “——ความรัก! คิดฉัน
ไม่ทราบ——แต่ก็ฉันกำลังหวั่นความเกลียด —
ความคับแค้นใจ——”

“——แต่——แต่กับ——” ฉันพุดกัวย
ความรู้สึกอันแท้จริง “——กับ——เธอได้
พบความรักแล้ว สุดใจจ๋า! ฉันรักเธอ และ
กัวยความรัก ฉันขอ——ฉันขอเป็นผู้คุ้มครอง
เธอ——”

“กิดัน-กิดัน” เสียงหล่อนเกรี้ยวพุดท้อ
ไปอย่างโรยแรง “กิดัน-กิดัน เกรงและ
กลัวว่า——”

“ไม่มีอะไรที่เธอต้องเกรงกลัวที่รัก!” ฉัน
ตอบทันที “เธอจะต้องไม่เกรงกลัวอะไรทั้ง

นั้น ใครจะมาแตะต้องเธอไม่ได้เมื่อฉันยัง
คงชีวิตอยู่”

“คุณอาท่านจะตามมาดูไป — เกิดเรื่อง
ใหญ่——” สมบัติพุดอย่างซาลาก

“ใครจะมาดูเธอ ก็ต้อง ข้ามศพฉัน
ก่อน” ฉันพุดอย่างจริงจังทำให้มีท่าทาง
เอาจริงเอาจังตามความรู้สึก “——นอนสิ
จ๊ะ——นอนหลับเสียให้เป็นสุข รอคัก ๒-๓
วันจะไค้ไปกรุงเทพฯ ตามทั้งใจ”

มองคุณอย่างไวใจ “เชิญคุณสิคะ—
คิดฉันจะนอนทนกับยั้งจิดัก” หล่อนพุด

ฉัน: “ม่าย——น่า——นอนเสีย
เถียงนั่นเถอะ เกียฉันจะไปเอาเตียงผ้าใบ
ข้างล่างกับหนังสือ มานอนอ่าน เป็นยาม รักษา
เธอ”

ฉันกัวย ชน มา พร้อม เกียง และ หนังสือ
พิมพ์ เห็นสองสาวนอนกันที่พนใช้ผ้าห่มรอง
นอน ผ้าเช็ดตัวห่มกระซิบ

ฉันบอกว่า: “แม่สุดใจ ไซ้! บอกให้
ชวนน้องไปนอนเสียบนเตียงงังละ?”

“สหายแล้วคะ” หล่อนตอบ
“สหายอะไร บุงช่มออก—อย่าก็อชี ฉัน
นะไม่เป็นไร เกยชินต่อการ ครากคว่ำมา

พ. ศ. ๒๔๗๗

เรื่องที่ยังไม่ทันจบ

แล้ว เทียวแทนเขาทั่วไป ข้างแห่งกัศยاب
ข้างแห่งลำบากมากกว่าหลายร้อยเท่า”

หล่อนไม่ยอมทำเคียว เกียงให้ฉันทน
โดยอ้างว่า ฉันทนจะทำงาน ส่วนหล่อน
นั้นไม่เป็นไรเพราะไหน ๆ ก็ต้องอยู่ กลางวัน
นอนก็ได้ นอน ๆ เข้าแม่สมจิตต์เป็นคน
ทักสิน คือว่าเราจะนอนที่ไหน ๆ ก็ได้ แต่
ต้องห้ามการวางมุ้ง ปล่อยให้ยุงเคลือบกิน
เลือดเท่า ๆ กัน ดังนั้นแทนที่จะนอนเลยคุย
กันไปพลาง — ความสนิทสนม กำลัง โยน

เกลียวเชือกแห่งความรักเข้ามา โยบล้อมเรา
ไว้ทุก ๆ ระยะ จากการคุยเรื่องกินพาอากาศ
ถึงเรื่องอกหักของชีวิต ฉันทนว่าสุกิจนั้นอายุ
๑๕ ขวบมากกว่าสมจิตต์ ๒ ขวบ แม่ถึงแก่กรรม
๕ ปีมาแล้ว เวลานั้นหล่อนยังอยู่โรงเรียน
ที่เขียงใหม่ออกจากโรงเรียนมาอยู่บ้านไม่ทัน
ครบขวบทำให้เกิดความแค้นแค้น — คียใจอันเนื่อง
มาจากแม่เลี้ยง ส่วนสมจิตต์เป็นบุตรพี่สาว
กำนันโต ถ้าพ่อ ทั้งพ่อแม่ ตั้งแต่เยาว์ ท่านอา
จึงรับมาเลี้ยงไว้ และ จากเรื่องนั้นเราทยอก
ลัดกัน — ว่าพินิจความรัก — ความเป็นอยู่
ในอนาคตก — —

“—และ?—” นายสิทโธสอกขัน
กลางคืนพลางยักคิ้วหัวทักด้วยความกระตือรือร้น

“—และ?—เฮ! ละวะ” นายเวศ
พูดต่อไป “—ฉันทนสมจิตต์ขึ้นวางบนเคียง
—กำลังลุก สุกใจ ถมกรอกเข้ามาทางหน้าต่าง
ต่างโดยแรง—”

“—ตะเกียงดับเลย—เก้! พระพวย
เย็นใจ” สองนายกระทุ้งพลางคืบ

“ไหนไม่ชักไฟละคะ” สุกใจกล่าวหา
ส่วนสมจิตต์นั้นกินลงจากเคียง

“อยู่ข้างล่างเสียแล้ววะ” ฉันทนตอบพลาง
รวยสมจิตต์ไว้

“ก็ฉันทนไปเอา” สุกใจว่าแล้วถ่วงออก
ไปชักขั้วประทุ้งเล็กด้วย

“ไม่ค้อง—ฉันทนไปเอาเอง” ฉันทนบอกพลาง
เดินไปที่ประทุ้ง—แต่—แต่ถูกใส่กุญแจข้าง
นอก จึงกลับมามาหาสมจิตต์

“ก็ฉันทนไม่ชอบมิก ๆ” หล่อนพูดเสียงสั้น

“ถ้าวะไรเล่าวะ เมื่ออยู่ยกพี่” ฉันทน
ปลอบพร้อมมิกขีโยกอกไว้ในวงแขน นิ่งลง
บนเคียงนอน—

“คัม—คัม—ทะ—ทั้งท่ม—เช็กเลยซี”

นายเสวริมักกระดอง

“เฮ! ไอ้คุณ—เทียวพ่อลงคอกเลย—

ผัวะ” นายสิทโธสอกขัน หันไปเตือนผู้เล่า

“ว้าย! กำลังคัก ค่อไป—พ่อพระเอก—”

สมโพธิ

มกร

นายเวศกลืนน้ำลาย “—จากนี้สุดใจ
เบ็ดประตูเข้ามาขณะทีฉันลุกไปยืนรับอากาศที่
หน้าต่าง สมจิตต์ใส่เข้าอกพี่สาว—ก็เหมือน
จริงไหม—แล้วก็มึนอ้อมนุ่ของสุกใจมา
โอบคอฉันกระซิบอย่างแผ่วเบา “คุณทำอะไร
น้องจิตต์จริงไหม ไ้ไปปล่อยเสีย” ถูก
ผลักดันและหยิกหนึบเข้าที่แขน—ฉันก็รวบตัวสุก
ใจไปเคียงกัวย—

นอนลงบนเตียง กัวยกับทั้งสามคนล้มลุก
ตะเกียง สมจิตต์หันหน้าเข้าฝาแล้วซ่อน
ฉันกอกและปล่อยขลุ่ยกับกุญแจใหญ่ จึงปล่อย
ให้สุกใจช่วยปล่อยกับพดทั้งนี้ หล่อนก็ผ่น
ผ่นลงจากเตียงวิ่งออกไปข้างนอก ฉันได้
ตามติดไปพอถึงประตูก็ถูกยักสนิท ยานประตู
ทะเทกหน้าฉันเข้าโครมหนึ่ง ถึงคา แล้วสว่าง
เย็นกลางวันเห็นควายบิ ๆ เสียงหัวเราะ
ข้างนอกคลอกลัยเสียงขั้วเข้าว่า “—อย่า
ออกมาหา พักให้หายร้อนนะเข้าไปอีกให้
ตัวเขียวเขียว—แหม! คนเก่ง—”

ฉันโล่งใจกลับไปหาสุกใจที่หน้าต่าง
“เจ้าชู้” หล่อนชู “ทำอะไรน้องเข้า
นั้น!”
“ทำอย่างนี้” ฉัน “หอม” เข้าให้
เลยถูกขุบ รวบมือหล่อนกัวยข้างซ้าย แล้ว

ข้างขวาก็ซ้อนร่างอันแอ่นอ้อมอ่อน สมทรงอ้อม
ไปวางบนเตียงนอน—”

“—ท่ามกลางความสับสนวังเวง คำ
ขุ่มและเยือกเย็น— ชักเข้ากัวยความเห็น
หนาวภายนอก แต่ภายในนั้นครองตัวอยู่
กัวยความอบอุ่นซาบซ่าน แห่งความเสน่หาซา
ใจ—แวดล้อมด้วยเทพเจ้า—เทพธิดา—
ผู้ประทานความรักแก่มนุษย์— ในความขุ่ม
ครองของพระเจ้าแห่งสันติสุข— ฉันก็อุทก
เนื้อหนึ่งให้หล่อนหยิกเสียหน่อย—”

“เคยเลย—!” สองนายผู้พึ่งหนุน
พลงกายันชักหลังผู้เล่าเข้าคนละขุบ “—โอ
หัวเจ้าชู้—!!”

“เออซี” นายเวศกลืนน้ำลาย “หัว
พ่อนะเจ้าชู้ ละ!—แต่กันพ้อ—” ว่าพลง
แล้วยังเป็นถาวรคอยแทนคนละที “—นั่น!
จำไว้เก๊อกเบอร์ ๔๒!!”

๐ ๐ ๐

จนกระทั่งรุ่งของคึกก็พ้อบนแกล ข้าพเจ้า
นอนหงสลับ ๆ คน ๆ อยู่บนเก้าอ้อมไย เสียง
คนข้างนอกโหยกนั้วว่ารมาแล้ว นายสถานี
เบิกชายตัวและทำงาน ข้าพเจ้าถือโอกาส
ลากลับ ออกจากสถานีระผ่านห้องโถงสาร
เหลียวเห็นสหายนั้นซอตัวไปสู่โง่งโกลด ฐิ

พ. ศ. ๒๔๘๘

เรื่องที่ยังไม่ทันจบ

สัปดาห์ใจในเรื่องของเขา จึงส่งมาเป็น ของเรื่องระชอก่อนจบเรื่องให้ไ้
เครื่องบรรณาการแก่ “ไทยเชมม” ด้วย เท่านั้น!
ความคิดถึง และนิสัยในคุณบรรณาธิการ ด้วยความเคารพในท่าน
ผู้กรุณา อีก ๒-๓ วันดามี “เขย” คำ “สมโพธิ์”
รดข้าวเจ้าจะไปสุโขทัย โกลดค ถ้าพบตัวเจ้า

๒๓๗/๖/๗๗

๑. กักกำรพ นันคน พิกดแท้
พ่อเพ่งมี นัยย สัพณปลาย

มีแต่แม่ เท่านั้น นำขวัญหาย
แม่โลกกลาย ดอยหลัง นำคั้งเฮย ฯ
พระศรี นิพนธ์

คำรำนำนายน

๑ ขอลงคำรำนเรองยุบล	ฝนเห็นแห่งชน	
อันเกิกอญค้อคักรรย		๗
๑ แม่นวันอาทิตย์ไครฝน	สุขทุกขไภยัน	
ระไค้แก่กันทั้งมูล		๗
๑ วันจันทร์ไค้แก่ประยูร	วงศ์ตระกูล	
ของคนระไค้มีกลาย		๗
๑ แม่นวันอังคารท่านหมาย	ไครฝนทำนาย	
ว่าไค้แก่พ่อแม่ตน		๗
๑ ถ้าฝนวันพุธฟังยล	ทุกขสุขเหตุผล	
นั้นไค้แก่บุตรภรรยา		๗
๑ วันพฤหัสบดีไค้แก่ครูบา	อาจารย์อุปัชฌาย์	
ครูพักอันสอนสรรพการ		๗
๑ วันศุกร์ไค้แก่วงศ์วาร	วิภวายใช้การ	
หนึ่งมิ่งมาและอาชา		๗
๑ วันเสาร์ไค้แก่อาตมา	สุขทุกขะมา	
ห่อนพ้นยลิกพันตัว		๗
๑ ฝนว่าถูกตูก้องทัว	หนึ่งกินเหล้ามี	
หนึ่งพบอาชีพเนาพอง		๗
๑ จักไค้ลาภเหลือเนื่ององ	คำรบักล่าวสนอง	
กำหนกในไฉนกา		๗

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราทำนายฝัน

๑ ฝันว่าผ้าแพรภูษา	จักอยู่ปรีดา	
๑ ฝันว่าใครขุดกรู		๖
๑ ฝันว่าไก่ทอดแหพาน	หนึ่งคนเข้การ	
๑ ฝันว่าปลาในท้องนี้		๖
๑ จักคิดสิ่งใดก็	ห่อนแคล้วจากศรี	
๑ สวัสดิศสมจิตต์ป้อง		๖
๑ ฝันว่านาคเกี่ยวกระดอง	ตัวกล้วอย่าหมอง	
๑ จักมีซึ่งผู้รัก		๖
๑ ถ้าฝันว่าไก่แหวนมา	จักได้บุตร	
๑ และเมียอันรักพึงใจ		๖
๑ ฝันว่ากินผลไม้ใด	แน้นนั้นสิ่งไร	
๑ ะได้สำเภาปรารถนา		๖
๑ ฝันว่าไก่กินโภชนา	จักมีบุตรภรรยา	
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน		๖
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน	จักได้คู่ผด	
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน		๖
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน	แม่หญิงล่ายอง	
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน		๖
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน	จักได้บุตร	
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน		๖
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน	เมียมั่งพิสมัย	
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน		๖
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน	สาวรักนิยม	
๑ ฝันว่านกขมิ้นทองคน		๖

ของเก่า

มกร

๑. ฝันว่าตกบันไดมือขาดไป	จำข้อคาใส่	
ทราบทว่าระกำคังทรา		๗
๑. ฝันจะไค้ครองนักรา	ถ้าไพร่โทษหา	
ทรวลจักไค้เข็นกั		๗
๑. ฝันว่าไค้เจ้าจักมี	ผู้คนทาสี	
ทั้งเมี่ยมังและมำกซา		๗
๑. อกทั้งยุควัษุทรา	จักมาสู่หา	
ให้สั่มทังจักคัป้อง		๗
๑. ฝันว่าไค้มีล่ายอง	จักรพรรคจักป้อง	
ยกตนให้เข็นวราซา		๗
๑. ฝันว่ากินชลรสสุรา	จักไค้ทาสา	
มาเลียงเข็นมั่งมียศตน		๗
๑. ฝันว่าเพลิงไหม้เรือนเรือนน	เร่งเร่งจงชวน	
ชววยแก่ทันทาไหลริน		๗
๑. จักค่อยขรรเทามลทิน	โทษทุกขจักสิ้น	
ฉนกลยไปให้วคณา		๗
๑. ฝันว่าเดินทางเวหา	กนกนานา	
อันใดจักไค้กัใจ		๗
๑. ฝันว่าลูกอ่อนนอนใน	เรือนตนจักไค้	
ซักคนแก่ถ้วนคั ๆ		๗
๑. ฝันว่านั่งห่มแดงสี	เร่งเกรงไพร่	
รมจักรวังกายา		๗
๑. ฝันว่านั่งห่มขาวภาษา	จักอยู่ปรีดา	
ไม่มีใครยุกรุกราน		๗

๑ ฝันว่าเห็นท้าวหมื่นวาฬ	เห็นพระพรหมมาร	
ระวิระคิโสภา		๗
๑ อักทงปราสาทรัตน	สารพัทธภา	
ระเกกประกอยสวัสดิ์		๗
๑ ฝันว่าพยัคฆราช	กตมโสมกั	
ระมิผู้เคียดโกรธคน		๗
๑ ฝันว่านอนเรออยู่เบื้องบน	ทันทั้งคกชล	
แล้วเคียวลงทกน้ำว่า		๗
๑ ใต้แก้วใต้คันพฤษภา	อินใหญ่สาธา	
นานไปจะไค้เมียงาม		๑
๑ ฝันว่านางพระยานครวาม	ถ้าแม่นใครถาม	
อย่าเล่าอย่าบอกขรรษา		๗
๑ ให้แก่ ทักกลางทาดทราย	นยทงอุยาย	
ว่าแก่กันไม่อันกั		๗
๑ ฝันว่าหญิงพรหมจารี	ถือประทีปเทียนศรี	
สวาสกมาเข้าเรือนคน		๗
๑ ระมิยศยิ่งกว่าชน	แม้ว่าคนจน	
จะได้เลอนขึ้นเป็นพระยา		๗
๑ ถ้าหญิงสาวศรีโสภา	จักได้รักศา	
อันสมประสงค์พึงใจ		๗
๑ ฝันว่าสวทมนตร์สังโค	จักเปลืองปลอศกภัย	
จากยาขรรคมยิชา		๗
๑ ฝันว่าทางกลดขังสุริยา	ทางร่วมจักผา	
สุกสรวมประเสริฐโลกิ		๗

๑ เริงทำขวัญตัวก่อน ^{ตั้ง} กิจ	ลาภ ^{ลัก} มุลม	๗
๑ เณกล้า ^{เล} เหลล ^ล อชวรา		
๑ ^๑ ฝันว่าเข้าในวิหารา	กัญ ^ก ศา ^ล า	๗
๑ แวน ^แ แคน ^ค ยวิ ^ว ร ^ร ิ [ิ] ว ^ว ณ ^ณ พ ^พ ุ [ุ] ท ^ท ท ^ท ง ^ง ศ ^ศ		
๑ จะ ^{จะ} เปล ^ล อง ^ง จาก ^ก ทุ ^{ทุ} ก ^ก ข ^ข ้าง ^ง ลง	เพราะ ^พ ระ ^ร ว่า ^ว ใจ ^จ ปล ^ล ง	๗
๑ จะ ^{จะ} เร ^{เร} ือง ^ง ไซ ^ย เย ^{เย} ศ ^ศ เค ^{เค} ชา		
๑ ^๑ ฝันว่าเห็นพระ ^พ ริ ^ร ย ^ย มา	ท ^ท น ^น ง ^ง พระ ^พ ร ^ร ุ [ุ] พ ^พ า	๗
๑ ม ^ม ณ ^ณ ซ ^ซ ึง ^ง เ ^เ ็น ^น เจ ^{เจ} ก ^ก ย ^ย		
๑ ท ^ท น ^น ง ^ง ไ ^ไ ้ [้] เจ ^{เจ} ร ^ร า ^า พ ^พ า ^า ท ^ท	ก ^ก ย ^ย ไ ^ไ คร ^ร ก ^ก ก ^ก	๗
๑ จะ ^{จะ} เร ^{เร} ือง ^ง อ ^อ ก ^ก ม ^ม ป ^ป ริ ^ร ก ^ก า		
๑ ^๑ ฝันว่าอา ^อ ว ^ว ร ^ร ย ^ย ก ^ก ติ ^{ติ} กา	ท ^ท น ^น ง ^ง พ ^พ ร ^ร ห ^ห ม ^ม ร ^ร ว ^ว ร ^ร ยา	๗
๑ แม ^{แม} ่น ^น ก ^ก ส ^ส ง ^ง ไ ^ไ ก ^ก จ ^จ ก ^ก ส ^ส ม		
๑ ^๑ ฝันว่าเท ^ท ระ ^ร ล ^ล อ ^อ ย ^ย เท ^ท ย ^ย ม ^ม ล ^ล ม	ล ^ล ิ [ิ] ธ ^ธ า ^า ค ^ค ณ ^ณ ย ^ย ม	๗
๑ มา ^{มา} ไ ^ไ ย ^ย ช ^ช า ^า กา ^ก ว ^ว เ ^เ ท ^ท า		
๑ เริง ^เ ให้ ^ห ทำ ^ท ขวัญ ^ข กา ^ก ยา	จะ ^จ ย ^ย ง ^ง ย ^ย ค ^ค ป ^ป ว ^ว า	๗
๑ ก ^ก ฏ ^ฏ ไ ^ไ ป ^ป แ ^แ ก ^ก ฝ ^ฝ ง ^ง น ^น ร ^ร ชน		
๑ แม ^{แม} ่น ^น ว่า ^ว ผู้ [ุ] ไ ^ไ ค ^ค มา ^{มา} ป ^ป ระ ^ร ญ ^ย	จะ ^จ แพ ^พ ก ^ก ท ^ท ช ^ช ิ [ิ] ร ^ร ณ	๗
๑ ข ^ข ยา ^ย ก ^ก ระ ^ร ธ ^ธ า ^า ก ^ก ำ ^ำ ล ^ล ง		
๑ ^๑ ฝันว่าไ ^ไ ้ [้] เ ^เ า ^า แ ^แ ว ^ว ร ^ร ส ^ส ง ^ง ข ^ข	พ ^พ ิ [ิ] ณ ^ณ พ ^พ า ^า ท ^ท ย ^ย ระ ^ร ฆ ^ฆ	๗
๑ พ ^พ ้อง ^อ ก ^ก ล ^ล อง ^ง แ ^แ ล ^ล ะ ^ล ก ^ก อง ^ง กา ^ก ท ^ท ล		
๑ จะ ^{จะ} มี ^{มี} เ ^เ ช ^ช ไ ^ไ ห ^ห ย ^ย ข ^ข ึง ^ง ชน	เว ^{เว} ง ^ง บ ^บ ุ [ุ] ชา ^า ท ^ท น	๗
๑ เ ^เ ล ^ล ย ^ย ก ^ก อน ^น เ ^เ ง ^ง ระ ^ร ว ^ว ค ^ค ม ^ม นา		
๑ ^๑ ฝันว่าพ ^พ า ^า ฝ ^ฝ ำ ^ำ ค ^ค อง ^ง กา ^ก ยา	เว ^{เว} ง ^ง ใ ^ใ ห ^ห บ ^บ ุ [ุ] ชา	๗
๑ น ^น ้ำ ^{้ำ} เ ^เ ้า ^{้ำ} แ ^แ ล ^ล ะ ^ล แ ^แ ก ^ก ง ^ง เ ^เ ง ^ง ก ^ก		

๑ เงินทองระมุลมากมี	ถอยทุกซั่บรี	
อุยาทวกักเสียไกล		๗
๑ ฝันว่านั่งอยู่ใต้คันไถ	จักได้เป็นใหญ่	
ยังยศปรากฏแก่คน		๗
๑ ฝันว่าพระพุทธรูปนิมิต	ไปไว้ค่าย	
ถิ่นฐานนิวกิจาราม		๗
๑ จักได้ลูกเมียอันงาม	หนึ่งทาสระหลาม	
ไหลทล้งมาสู่แห่งคน		๗
๑ ฝันว่าขึ้นเรือนใหม่พึ่งยศ	ระกิดว่าชน	
อย่าแหงระแวงวิญญาน		๗
๑ ฝันว่าข้ามพันชลธาร	หนึ่งไต่สะพาน	
ไปดักจักทำนง		๗
๑ ฝันว่าจะมีอันสงส์	เป็นท้าววัง	
ระยัยแก่ฝูงประชา		๗
๑ เกษะชนะไพร	มิอุทศักดา	
นภาพนั้นมากมาย		๗
๑ ฝันว่าโคกเศวไทร	ลาภจักพุ่มฟาย	
ผ้าฝากมาถึงพึงชม		๗
๑ ฝันขึ้นจอมปลวกนิยม	ทนจักได้ลม	
ยศศักดิ์ขึ้นเป็นขุนนาง		๗
๑ ฝันว่ามาไปกลางทาง	ก็โดยมิพ้าง	
เพียงเปวียจะป่วนปาน		๗
๑ ฝันว่าโคขี้เสอสีห์	ระรกรากที่	
ลี้ลาศไปสู่เมืองไกล		๗

ของเก่า

มกร

- ๑ ^๕ฉันว่าศักดิ์ชวากว้ไป กอดสาวทรมไว้ ๗
คืนก็รักเป็นขุนนาง
- ๑ ^๕ฉันว่าเคื่อนหงายกลางนางค้ ^๕เมียคนจักวาง ๗
ไปสู่ให้ชู้เซยชม
- ๑ ^๕แม่นไม้เหมื่อนกล่าวนิม ^๕เมียน้อยคนจม ๗
กลบขึ้นเป็นเจ้าพ่อคน
- ๑ ^๕ฉันว่าข้างเลื้อแทงชน จักรภักเือนคน ๗
คุ้มครองจะช่วยรักษา
- ๑ ^๕ฉันว่าเห็นพระศาสดา ^๕ฉันซึ่งโภชนา ๗
จึงหันในใจของขอน
- ๑ ^๕เป็นไพร่จะกลบเปลี่ยนทอน ^๕ช้อจักขร ๗
ให้เป็นขุนนางตามควร
- ๑ ถ้าหญิงจะไค้บุตรสงวน พักตร์ผิวพิศนวล ๗
นำรักเป็นชายโสหา
- ๑ ^๕ฉันว่าเขาเอาเครื่องคัสตรา ^๕วอแห่งยาทา ๗
ไปไหนอย่าไค้ทรว
- ๑ ^๕ฉันว่าลงท้องแทยมรด ^๕แม่นพงค์ก็กร ๗
มารดาและหม่วงศา
- ๑ ^๕เป็นไพร่ทรวพลนั้นนา ^๕ระเลือนยศดา ๗
ให้เืองจนไค้เป็นค้
- ๑ ^๕ฉันว่ามอตันทวนอวยวิ ^๕รักไค้คักคักร ๗
เป็นไหญ่ขี้ยศโสหา
- ๑ ^๕ฉันว่าใส่ครวนคังครว ^๕ระไค้ถากมา ๗
อันสมประสงค้พึงใจ

๑ ฝันว่าคลอกขุมทรัพย์	จักทำสิ่งใด	
ญาติพี่น้องจะขึ้นสิ่งใด		๗
๑ ฝันว่าตกข้าวกล้าสาละ	ทำนาอีก	
จะสิ้นเสียทรัพย์สิ้นคน		๗
๑ ฝันว่าให้แก่งนาง	จึงจะเกิดผล	
สิ่งร้ายจะกลายเป็นดี		๗
๑ ฝันว่าได้ออกจากคุก	ให้ขู่ฆ่า	
เรือนคนจะให้คุก		๗
๑ ฝันว่าชาวไทยทาส	ไม่มีโรค	
พยารักษาป่วยไข้		๗
๑ ฝันว่าเกี่ยวขันธ์มด	กำหนดใจหมาย	
จะมีทรัพย์สิน		๗
๑ ฝันว่าฆ่าโคควายมี	แต่ได้ทำดี	
พวกพ้องพี่น้องเล่า		๗
๑ ฝันว่ามือเท้าขาด	ให้แต่งบุญ	
ข้าวทองและเครื่องบูชา		๗
๑ ฝันว่าฝันถึง	สู่ปะเพีย	
ประทีปสว่างจิตใจ		๗
๑ ฝันว่าเกิดคน	เร่งกำหนดใจ	
จงแต่งสักการบูชา		๗
๑ ฝันว่าฝันถึง	แล้วจักปรารถนา	
สิ่งใดจะสมดัง		๗
๑ ฝันว่าฝันถึง	เร่งจำอย่าหลง	
ให้แก้ในทันใด		๗

๑ แม่น้ำส่งโคจักกล	ลาภสตาผล	
มาศรวมให้เก็กควินนา		๖
๑ ผู้นำท่านผู้เฒ่าชรา	บุกรลิลลา	
มาเข้าในดินทอน		๖
๑ จักไ้ลาล้ายวร	แต่ภัยระรอน	
ระชัย ขากเย็นใจ		๖
๑ ผู้นำคนนอนตายใน	เรือนคนตกใจ	
จงจำให้แต่งสุรา		๖
๑ ให้เส้นในเรือนเคหา	ลาภจักมูลมา	
ถึงดินสัดกเรือนคน		๖
๑ ผู้นำกินเคือนสุรียน	จักเพิ่มพูนผล	
มาแต่หมู่ญาติทั้งหลาย		๖
๑ ผู้นำเห็นว่าฆ่าวัวควาย	ทั่วจักตาย	
ถ้าจักไปจากกายี้		๖
๑ ให้แก่ภัยกองอักษิ	ร้ายกลัยเป็นคิ	
ระสมก้งใจปรารถนา		๖
๑ ผู้นำแทนท่อยกายา	ศักรจักมา	
กระทำร้ายแก่ทัวคน		๖
๑ ให้แก่ที่ทางเคินหน	ทุกซ์แทยที่กล	
ระดอยระทกศักร		๖
๑ ผู้นำเขาจำมัตตัวอยู่	ให้แก่แก่ผู้	
นักปราชญ์และท้าวพระยา		๖
๑ จังระไ้คัครองนัครา	จักมัยศปรา	
กฏไปทั่วทุกหญิงชาย		๖

๑ ฝันว่าขี่เกวียนเทียมควาย	ให้แก่มิตรสหาย	
ชาวเกลอจงระไกร		๖
๑ ฝันว่าขี่คชสารพาขี่	ให้แก ในที่	
อยู่คนวังระสุชา		๕
๑ ฝันว่าไค้ผ้าแดงโสภะ	ระเก็กโกถา	
กุดีเพราะไฟวุ่นวาย		๖
๑ ฝันว่าผ่าเรือนใจหาย	เจ้าเรือนจักตาย	
หาไม่จักใช้ขบวีย		๖
๑ ให้แกรมสิ่งทั้ง	ร้ายจะกลียก	
อย่าแค้นระแวงตำรา		๖
๑ ฝันได้แหวนหัวจินดา	จักได้ภรรยา	
หนึ่งบุครผู้ชายพึงใจ		๖
๑ ฝันว่าท่านเอากาใส่	แล้วถอกปลดไป	
เบ็ดต้องโทษเสียจักเป็นก		๖
๑ ฝันว่าถอกศรีศูลจักมี	ยศมั่นนารี	
จักได้เป็นนางเมืองแมน		๖
๑ ฝันว่าขจรคนเกิดวแคลน	จงจำในฝัน	
ใครฝันจะมีเกษา		๖
๑ ฝันว่าวังกินฮาวา	มีผู้จักมา	
ฆ่าคนให้สิ้นชีวิ		๑
๑ ฝันว่าไค้หอกตายมิด	เกรงท่านผู้มิ	
ยกใหญ่จักทำพาชา		๖
๑ ฝันว่าเสือกักเร่งหา	เอาอัยยบูชา	
ทปากประทุ้งก		๖

ของเก่า

มกร

๑ จักไถ่ลาพระนางวิ	จะนำเอาคว	
สวัศกิมาสู่สรวมกาย		๗
๑ ฉันทว่าพคักยคนทั้งหลาย	นัยกล่าวอุบาย	
ให้แก่งซึ่งเคืองชญา		๗
๑ ถวายแก่พระพุทธานดา	จักไถ่กันคว	
เป็นเขตคนแวกแห่งคน		๗
๑ ฉันทว่าทวเคื่อนคกชน	ประหลาดพิกล	
ลงมาไถ่กินอศักรย		๗
๑ เร่งให้ขุขางพลัน	รุกช้เควือเลาวัลล	
น้ำค้ำมะแวงฟักแฟง		๗
๑ อักทั้งมะเขือและแตง	เร่งจำอย่าแหง	
กำหนดคงทำขุชา		๗
๑ ททนองน้ำใหญ่โสภ	จักไถ่ทำสา	
มึงมีตรอนงามพึงชม		๗
ฉันทว่าคนไถ่ โจนผม	ประหลาดคินม	
ให้แก่ทหวเตาไฟ		๗
๑ นัยหนึ่งอาวรายท่านไซ	ทเสากรวไฟ	
ไยแก่กไถ่ให้มือนกัน		๗
๑ ฉันทว่าขยลกลือพลัน	ทนึ่งลูกมฤคชน	
ช่อนนอยมาอุ้มกัยกร		๗
๑ จักไถ่ซื้อเสียงถาวร	ทว่าชนนิกร	
ปรากฏซึ่งเคชแห่งเรา		๗
๑ ฉันทว่านังกินข้าวขนเขา	มีผู้จักเอา	
สิ่งซึ่งประสงคมาสนอง		๗

๑ ยศศักดิ์ทวียศไถมานอง	แม่นใครเปรียบยอง	
ท่อนท่านเงินสิ้นชีวา		ท
๑ ฝันว่าไถ่ถนัสวาทิ	นกกแซกเต้ามา	
ระไคซึ่งเมี่ยมมีตระกูล		ท
๑ เข่นบุตรพระหลวงหมื่นขุน	ปรีชาไพบูลย์	
ระไคเป็นทัพพพา		ท
๑ ฝันว่าโพธิ์ไทรสาชา	ระมีเคชา	
เข่นใหญ่กว่าฝูงนรชน		ท
๑ ฝันว่านั่งชาวทั้งคน	ลงไปอาบชล	
ในสระเกียกอกกยบัน		ท
๑ กอกลมเกิดชมเล่นพลัน	จึงเกิดคั้วรวบ	
ทนเคินไปนคงคา		ท
๑ กิพนจะนบเหลอตรา	สตรฝันว่า	
ระไคมีรูขอม		ท
๑ ถ้าชายฝันเห็นนิม	ระไคเขยชม	
สตรทมิบศิดา		ท
๑ ฝันว่าเหาะกลางภา	ท่นงบนอูถา	
ระเลคประเสริฐอนันต์		ท
๑ ถ้าหญิงชายฝันคู่กัน	รักนักใดพลัน	
ระสมล้ำเร่ทุกประการ		ท
๑ ฝันว่าตนไต่สะพาน	รักไคมีตรสมาน	
สมิครทคักกลึงกาย		ท
๑ ฝันเข้าถ้ำมีกไหาบ	รักหาหญิงชาย	
ลูกเมียระไคยากใจ		ท

๑ ผันทักคอกไม้สังโก	ตำรับท่านโช	
กำหนดให้แต่งบูชา		๗
๑ แก่องค์พระพุทธรูป	หนังสือพระราชมณเฑียร	
แล้วรักไถ่เมื่อยังใจ		๗
๑ ผันว่าเกินทางกลาไกล	ทวีปยะระนองไหล	
มาถ้วนแต่ทองเงินตรา		๗
๑ เร่งให้ขี้ขามรรคา	สามแพร่งทศ	
แล้วนึกถึงใจไถ่สม		๗
๑ ผันว่าอายน้ำชื่นชม	สุขเกษมมภิรมย์	
เร่งแต่งสักการจงกั		๗
๑ ข้าวทอดกบฏของมาลี	จึงจะเกิดศรี	
สวัสดิศุสมจินดา		๗
๑ ผันว่าขมมาอาชา	เร่งให้ไปหา	
ผู้เฒ่าให้แก้ทำนายน		๗
๑ จักไถ่เย็นชานโดยหมาย	ขท่อนรักกลาย	
รักกลาจักแก้แล้วคำรา		๗
๑ ผันว่าวังระเซพาธา	ถักขยเร่งหา	
สักการเครื่องบูชา		๗
๑ ทำขวัญกัณฑ์ก่อนกินา	จักสยกัลยา	
สวัสดิศุเมื่อยังใจ		๗
๑ ผันว่าผ่นตกหลังไหล	ญาคิวงค์บรรลัษ	
ประลาทหนีจากตน		๗
๑ จะแก้ผ่นคนพึงยล	ให้ถึงคำชล	
แก้ผ่นจะไถ่		๗

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราทำนายฝัน

๑ ฝันว่าใส่ฟองเพียงฉั	ให้แต่งมาลี	
ข้าวคอกและเครื่องบูชา		๗
๑ ฝันที่จะไต่ยศถา	ไต่ครองนักรา	
เป็นใหญ่แก่ฝูงนรชน		๗
๑ ฝันว่าเรือพายแข่งคน	ล่นมกกลางชล	
จะเสียซึ่งเมียพึงใจ		๗
๑ ให้แก่ที่ริมกองไฟ	ร้ายจะประโลย	
ปลากสุกเลิศจะก็		๗
๑ ฝันว่าท่านผ่านาภิ	ทำกุฎกาลิ	
ลากใส่และสาวออกมา		๗
๑ ท่านให้ทำขวัญกายา	ระไทมหา	
กิเรกลาณนั้นมากมาย		๗
๑ ฝันว่าทนทอนชัยควาย	มาเทียมเกวียนผาย	
ฝันไปทิศใดก็ก็		๗
๑ ให้คำลงในวารี	แก่ฝันจึงดี	
จักไต่ซึ่งสิ่งนานา		๗
๑ ฝันว่านคราชนาคา	ให้แต่งบูชา	
ข้าวคอกคอกไม้ยังคม		๗
๑ จักไต่ของรักพึงชม	ลากรักนิยม	
เอนงเนกอนันค่นองมา		๗
๑ ฝันว่าฟ้าผ่าถูกยา	ให้แต่งกระยา	
สังเวศรพลั้งข้าวแกง		๗
๑ ขุนาน้ำเต้าฟักแฟง	ทำขวัญอย่าแหยง	
จึงจักไต่ครองนักรา		๗

ของเก่า

มกร

๑	ฝันว่ามีคนพาสา	มาประหารชีวิต	
	ชีวิตแห่งตนวายปราณ		๗
๑	แม่นคนจีนแล้วย่านาน	เร่งแปลงสถาน	
	เสียอนรักไ้เงินทอง		๗
๑	ฝันว่าชกชสารสอง	ขยู่ทูลประลอง	
	ประหลาดและคู่ปลุกปลอม		๗
๑	ให้อาฆลสามกระชอม	อาสรวางทุกซ์ครอม	
	ให้ฟังกระหลยปรีดิ์		๗
๑	ฝันว่าเรือนทะล่ายอปรีดิ์	ระเก็กเกดี	
	กระลำแต่ถ้วนร้อนใจ		๗
๑	ให้แก้ที่ทางน้ำไหล	รักมีฤทธิไกร	
	ไ้ลลลลแก้ถ้วนคัก		๗
๑	ฝันว่าทาจันทร์แจ่มศรี	ท่านว่ามี	
	ให้ทันไปคำคงคา		๗
๑	แล้วกระทัยเท่าสามควา	จึงแก้ฝัน	
	ฝันร้ายระกลายเข็นคัก		๗
๑	ฝันว่านอนหงายกลางนที	ปากเต็มว่า	
	ล้ายากเพียงม้วยมรณา		๗
๑	ให้แก้เสียก่อนอย่ากลา	จึงจะสุชา	
	ลาภผลรักไ้มากมี		๗
๑	ฝันเห็นถ้าวว่าทวิ	เชิญใจรัก	
	เล็คแล้วเป็นเอกเสนา		๗
๑	ถ้าเป็นลูกหลานราชา	ระไ้รู้านา	
	ทั้งวังและครองนครินทร์		๗

๑ ฝันว่าพระพุทธรูป	อธิษฐาน	
มากลในกัญญาณ		๗
๑ ให้แต่งสรรพเครื่องสักการ	ข้าวตอกขมมาลัย	
ทั้งปวงทุกสิ่งบูชา		๗
๑ แก่ชนผู้เฒ่าชรา	จะเกิดมหา	
โชคลาภประเสริฐคุณผล		๗
๑ ฝันว่าเห็นปราสาทพระมณ	เกียรติยศไพศาล	
เวียงวังจักได้ครองเมือง		๗
๑ ฝันว่าทหารสู้รบ	ภัยทุกข์ประเทือง	
ช่วยกันสู้คนชั่วร้าย		๗
๑ ให้กำลังในก	แก่ฝนงก	
ลาภนั้นจะได้มาก		๗
๑ ฝันว่าขี่ควายออกชน	กันอยู่ถาวร	
เร่งจำกำหนดคำวา		๗
๑ ให้เร่งเอาชลาธา	สามกระหม่อม	
รดแล้วแก่ฝนงก		๗
๑ ฝันว่านอนกลางวาร	หนึ่งนอนในที่	
กุหาและถ้ำกลางคืน		๗
๑ ฟังคำอย่าแห่งฝ่าฝัน	คำรักถ่วงเย็น	
ข้าวตอกให้แต่งบูชา		๗
๑ หนึ่งพวงคันธธูป	เร่งแต่งอย่ากลา	
ทนจึงจะได้เมืง		๗
๑ ฝันว่าขี่ทางออกนิคม	แห่งคนนักกรรม	
ประหวัดในจิตคิดถน		๗

มกร

หนึ่งในวิหาร

7

ຈົງຈັກເກີດຜູດ

7

๖๖. ไทแก่งท่านม

7

๔๕
จกนกปรารภนา

二

ให้แก่งงไพร

7

คนจะสำราญ

7

เร่งให้บูชา

7

แก'ไท่ฮิบค

7

๕
เตยงแซกนানা

१

เชฟะพังขล

१

จักไค้สมัคร

7

เทวโศก

७

๑ ฝันว่าเห็นเสือร้ายใจไว	จะมีฤทธิ์ไชย	
ชนะแก่ผู้บ้้า		๗
๑ ฝันว่าเขาคักกรรฐา	หนังสือภัยทา	
ทนรักไค้ครองเวียงไชย		๗
๑ ฝันว่าคนทั้งหลายทลายไป	สุขจะเกิดใน	
จิตคักนจะอยู่กันคัก		๗
๑ ฝันว่าเห็นสารพาชี	หนังสือบูรี	
จะได้เป็นขุนหมื่นพัน		๗
๑ ฝันว่าพระธาตุวิวรรณ์	หนังสือสรรพ	
หนังสือพระมหาโพธา		๗
๑ ฝันถึงไสคา	ปลัดจากนรกา	
นรกขมูกกรรณ		๗
๑ ฝันว่าเคียวชาคั่นครรณ	จากกายพิการ	
คนจะได้เป็นขุนนาง		๗
๑ ฝันว่าขบยาทางคัก	ถ้าของคณวาง	
ไว้ท้ายจะได้คักมา		๗
๑ ฝันว่าเผาผืนนาอูทาคัก	จักได้ลาภมา	
จักเกี่ยวสำเร้โดยใจ		๗
๑ ฝันว่าเหยียบคุดเคินโคกล	ลาภจักทันใจ	
ยชาสคักถึงนาทัก		๗
๑ ฝันว่าคกเว้คัก	คนเรื่อนกะล	
จักได้สิ่งของสมพอง		๗
๑ ฝันว่าเขาคักทักประคอง	จักเป็นนายกอง	
แก่ท่านทั้งปวงมิกลา		๗

ของเก่า

มกร

๑ ฝันว่าเดินว้าวรณา ระพัชรเพราะหญิงจักทำ	ระเสี่ยของสา	๗
๑ ให้แก่ไถ่เงินจ๋า ฝันว่าระกลายเย็นคั	อย่าแหยงในคำ	๗
๑ ฝันว่ากินสิ่งรักมิตร ปรากฏไปแก่ประชา	ยศศักดิ์อันคั	๗
๑ ฝันว่าข้ามสินธุคงคา ก็ถึงฝั่งนิมาน	อันใหญ่มหา	๗
๑ แล้วขึ้นพญกษยาพิศาล ครองเขตคนเวศประชา	ระไค้คังขาร	๗
๑ ฝันว่าทรพียหายหนักหนา ทนนั้นระไค้ของคั	ไปต่างนัควา	๗
๑ ฝันว่าหญิงนุ่งผ้าโล้ ทนงไค้ซึ่งระณเรนทนทำ	ทนงไค้จาย	๗
๑ ทนงไค้เข้ามามนเภา ทนจักอยู่คัถินคั	รสพึงปรักา	๗
๑ ฝันว่ามทรคัคคั ยคัเคียวระไค้ยคัคค	ลาภจักมูลมั	๗
๑ ฝันว่าทากทรายพึงยล เย็นใหญ่จนถึงพระยา	จักมียคัคคน	๗
๑ ฝันว่าเขาแทงอาคมมา เหมือนกันณขันทากทราย	จักเย็นพระยา	๗
๑ ฝันว่าขี้ส่าเภาข้ามสาย ถลออกกระทบเกศรา	สมุทรวุ่นฟาย	๗

๑ รุ่งเรืองไปหาพญางู
แก่ฝันจะระไกรก็

ปราศอุณิษา

๗

๑ ถ้าฝันยามหนึ่งจะมี
แปลกเดือนระไกรโดยจง

สิ่งร้ายแฉะก็

๗

๑ ถ้าฝันสองยามปลุกปลอง
กำหนดแค้นส่วนทรา

สุขทุกข์ผ่อนลง

๗

๑ ถ้าฝันในยามคึกคัก
วันหนึ่งระไกรมีนิทาน

สุขทุกข์นานา

๗

๑ ฝันว่าคนชักขลุ่ย
ระเกะเขินความแก่กัน

ลงสู่ขลุ่ย

๗

๑ กล้วยสักรั้วยาท่วงพลัน
ว่าไก่อัดสักรั้วสองขา

หนึ่งท่านทายฝัน

๗

๑ ฝันว่าน้ำท่วมมนักรว
นิเวศที่เขตก่แห่งตน

ระจากเคหา

๗

๑ ฝันว่าไก่อัดพันขลุ่ย
แลกประหลาดคหิรวบ

ในอ่างสุคนธ์

๗

๑ ฝันมีบุตรเล็กคหิรวบ
บุตรคนซึ่งเกิดออกมา

ระไกรพันขลุ่ย

๗

๑ ฝันว่าน้าของหนักหนา
เอาโทษมาใส่ให้ตน

ผู้ใดจักมา

๗

๑ ฝันว่ากินคหิระบุคคล
ระไกรไก่อัดนักรว

คหิระนำลงน

๗

๑ ฝันว่ากินคหิระสุคนา
ไก่อัดแล้วระพลันทาย

ทุกข์แล้วจักมา

๗

๑	ฝันว่าตกเว็รฐานใจหาย มีกียัญญูทึงจำ	เร่งระมัทกาย	๗
๑	ฝันว่าคนถึงแก่กรรม ประหารชีวิตให้ตาย	มีผู้มาทำ	๗
๑	ถึกถึยเขียนขันมาโคยหมาย สั่งสินแะทรวัยเหลืออควา	จักมีลาภหลาย	๗
๑	ฝันว่าพทุพงค์เระวา มหาอุคมเหลือไทร	ก้วยกัสุระพลา	๗
๑	ฝันว่าพันหักกลอนไหว ว่าทนระบ้วยปางตาย	ยมีกัไซร์	๗
๑	ฝันว่าไปทิกิยรพณผาย ทุกขัโคกระเฆายางใจ	แม่ใช้จักกลาย	๗
๑	ฝันว่าสระเกล้าทำชะไล แก่ฝันคนมีกรรมรัก	จะเสียนไป	๗
๑	ฝันว่าไค่มังสมศรี นอนทอนลาภมุลมา	ให้แปรทน	๗
๑	ฝันว่าศษสารอาชา ระไค้ครูแะทัก	เกียยทักเกยชลา	๗
๑	ฝันว่าท่านทำขวัญจะมี ถ้วนทรวัยสังระมุลมา	ไชยลาภสุจี	๗
๑	ฝันว่าเรือลอยฮาวา แะทรวัยจะออกจากคน	ระมัทกายา	๗
๑	ระแก่ฝันนพยชด ถ้ายทุกขสังเริงสดาพร	ไท้แก่เมอตน	๗

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราทำนายฝัน

๑ ฝันว่าชุกชุมรอบท่อน
ระมัดระวังเสียสุขภาพ

ระวังภัยตลอด

๒

๑ ฝันว่ากินของหวานใจหาย
พยาธิเบียดไข้

สรรพโรคในกาย

๓

๑ ฝันฝันอัย กับผู้ใหญ่ เหมือนไฟน้ำ
เหมือนสามิ ภริยา หันหากัน

บารุ่ทำ เกินตน ชักคนหยัน

จึงยวน สันตเกษม ปรีดิ์เปรมเอย ๆ

พระศรี นิพนธ์

บุญเกือ

สันตารมณ

(ก่อจากหน้า ๕๕๖ ฉบับที่ ๒๔๗๗)

—๑๑—

“ ศพคุณข้าควรรอไว้ปลงเมื่อพี่เปรมกลั
มมาถึงนะ ” บุญเกือให้คำหารอกับสวาทและ
เปรื่อง เมื่อทำบุญเจ้คว้นแล้ว

“ แล้วแต่น้อง ” สวาทตอบ ชิงกับคนคน
ทั้งสองลดความไว้วางใจเป็นอันมาก

“ น้อง จะต้องอยู่จัดการ การงาน ให้เรียบร้อย ” เปรื่องพูดในกิริยาโศก “ จิตเหิน
ไปตามพินัยกรรม ”

“ อย่าพูดกะพี่ ” บุญเกือโยกมือห้าม
“ ให้พี่คิดว่าเราลูกแม่เดียวกัน ยากก็มีจน
ด้วยกัน เกือบจะไม่ยอมมรดกกันแต่คนเดียว
ได้ตกลงใจแล้วว่าต้องแบ่งเท่ากัน แล้วช่วย
กันทำเพื่อรักษาผลประโยชน์ของเราไว้ ทั้ง
เพื่อเชิดชูเกียรติยศให้แก่คุณลุงคุณย่าด้วย ”

อย่างไรก็ดี การชียชนะเลิศกำลังตกอยู่
ในห่อมือของธรรมะแล้ว เปรื่องกับสวาท
ละพัส ยอมประนีประนอมกับบุญเกือแต่โดยดี จึง
กลายเป็นที่รักใคร่สงสารของคนภายนอก เห็น

เป็นลูกกำพร้าที่ควรเมตตาการุณา จึงไม่มีใคร
คัดค้านการกระทำของบุญเกือ ในเรื่องสิทธิ
ของมรดก ชวนกันสงสัยและชมเชยหัวใจเด็ก
สาวผู้น้อยอย่าง ทั้งกระหายที่จะไต่ถาม
ว่าหล่อนสืบสาโลหิตมาแต่ตระกูลใด เพราะ
จนบัดนี้ บุญเกือยังไม่ยอมเปิดเผยขึ้น โดย
ต้องการเคารพต่อนางชนผู้มีคุณ

“ เกือบจะเสียเมื่อ ปลงศพ คุณย่า แล้ว เป็น
อย่างเร็ว ” หล่อนตอบคำถามคนพระวิจิตร
ในท่ามกลาง ชุมชนมคน เมื่อใด มีอีก ครึ่งหนึ่ง
หลงแคบก็ศพแล้ว “ บางทีจะยึดไปจนหมด
เชตต์ทุกซ์ ”

“ แต่ต้อง ไม่ขัด ที่จะเป็นผู้ปกครอง ทพพิ
สมัยที่ตลอดงานกิจการในวิธี ” ทนายกล่าว

“ ค่ะ เราพี่น้องจะช่วยกัน และเมื่อ
พี่เปรมของเรามาถึง จะได้มอบให้เขารับหน้าที่
แทนคุณลุง ระหว่างนั้นก็เห็นควรจะให้เรียก
ประชุมพวกหุ้นส่วนเสียสักครั้ง เพื่อการ
ตั้งผู้อำนวยการที่เหมาะสม โดยต้องไม่ถือว่า

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกื้อ

ผู้หมิ่นมากกระตือรือร้นตำแหน่งนั้น”

“คุณอยาก ปลีกตัว กลับ กรุงเทพฯ ๑ ละ
มัง” คุณหลวงนึกตรึกถั่วเชิงสัพยอก
เพราะความ สันทสนม ระหว่างกัน สืบ เนือง มา
แต่เหตุการณ์ทั้งหลายที่ผ่านมา ให้ทุกคนเป็น
มิตรภักของบุญเกื้อ และหล่อนก็เคารพพนมยล
อย่างสนิทสนมทั้งเก่าใหม่เสมอกัน บุญเกื้อ
ขมขื่นท้อถอยเล็กน้อย ซึ่งคนน่าเอ็นดูของผู้ใด
เห็น

“ไม่ใช่ปลีกตัวนะ แค่คิดว่าเมืองงาน
ทางนี้เรียบร้อยแล้ว ก็คิดควรกลับไปเรียน
ให้ท่านทราบ ทั้งจะได้ลาออกด้วยตัวเอง
ท่านมีคุณต่อก็คิดนี่ยิ่ง”

“ไหนว่าจะลาออกไปเรียนท่าน” คุณ
พระทั้ง

“มีไปแล้วค่ะ แต่เรียนเรื่องทศวรรษ
ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงว่าเมื่อคิด ได้รับภาระ ทางนี้
แล้วจะลาออก”

“ท่านก็คงเข้าใจได้ตลอด แต่คิดแล้ว
หนควรไปทำท่านเป็นการเคารพ ลุงจะไป
ด้วย” คุณพระวิวัฒน์กล่าวด้วยทามความ
เห็นของหล่อน

การประชุม หุ่นส่วน ตาม ความ เห็น ของ
บุญเกื้อ ได้ตั้งกันประชุมใน ๑๐ วันต่อ

มา คุณพระวิวัฒน์ก็อรัญญ์ตำแหน่งผู้อำนวยการ
การ ตำแหน่งว่างอยู่เกือบ ๒ ปี เพราะ
นางชั้นทั้งใจระมอยให้ลูกชายคนโต และ
พวกหุ่นส่วนล้วนแต่เป็นคนกันเอง อยู่ในความ
คุ้มครองของนางชั้นส่วนมาก คุณพระวิวัฒน์
ก็ขุ่นประเทืองนั้น ถึงเย็นหน้าใหญ่อยู่ทั้ง ๒ คน
แต่ไม่ยอมยก ทั้งเห็นว่า เกลี้ยมยงเป็นผู้
จัดการอยู่ จึงท้วงถึงความเสีย การที่คุณ
พระได้รับตำแหน่งนี้โดยเสียงโหวตของทุกคน
ความเสียบุญเกื้อ เพราะหล่อนได้คิดแล้วว่า
ผู้อื่นจะกล้าคุณพระไปไม่ได้ แม้มีวิธีชนะ
เป็นวิธีที่เล็ดหล่อนน้อย แต่ก็ต้องหวังให้ ใหญ่
ขึ้นในโอกาสต่อไป คุณพระเป็นผู้ชำนาญ
การงานและรอบรู้เทียบทันกับนายสวัสดิ์ ถ้า
หล่อนจะให้ผู้อื่นเป็นอาวฉลิตผลาก คุณพระ
ชักอึดอัดเพราะกลัวว่าความขบถยาก ของคนแก่
อย่างท่านจะทำงานไม่ได้ก็ พวกหุ่นระลอก
เขาภายหลัง แม้เมื่อถูกเสียงแข็งเข้าจริงต้อง
จำยอม

“ลุงรับ แต่หลานสามคนต้องช่วยให้
เต็มที พ่อเฉลิมด้วย ลุงคงทำอะไรให้ก็ไม่
ได้” ท่านกล่าวเย็นเชิงออกตัว

“พวกเราตั้งใจเช่นนั้น ต้องการหลักใน
ทางการวิเศษของผู้ใหญ่ ทำเนิงานก้าวหน้า

สันตารมณ

มกร

ตกอยู่หน้าที่เรา” บุญเกิดบิรชองด้วยความ
ยินดี “บริษัทของเราขอยุ่ในลักษณะหุ้นส่วน
สามัญ เพราะระเบียบข้อธนาคารยังแคบ
แต่เราจะต้องพยายามให้เงินบริษัทจริง ๆ ขึ้น
สักวันหนึ่ง” หล่อนกล่าวต่อด้วยความมั่นคง
เบิกซำ

“ผมขอเสนอว่าควรที่จะเขียนใหม่ ให้
มีจำนวนหุ้นถึงแสน” ผู้จัดการกล่าว
“ความคำวิของเธอก” ผู้อำนวยการ
ใหม่ตอบ “แต่เราจะต้องคิดให้มาก ซึ่งควร
เป็นควรวางประชุมคราวหลัง”

“บริษัทอื่นในขณะนี้ยังไม่ได้ทำ ต้อง
ส่งฉันทะให้รัฐบาล” ผู้จัดการแถลง
“ก็ใช่ ใด ๆ เราจะไม่เปลี่ยน โครง-
การ” ขุนประเทืองให้เสียง “แต่ผมอยาก
ทราบว่าคุณเกิด มีความเห็นอย่างไร ในความ
เห็นของคุณเดิม เพราะฟังคุณพูดเหมือนจะ
คิดซำซำการ”

“คิดเห็นด้วย แต่ผู้อำนวยการให้รับ
ไว้ก่อน ก็เห็นว่าควร เพราะมีสิ่งซุกซน
อยู่ข้างที่ควรที่จะอยู่เวลานี้”

“แต่ขอให้แน่ใจว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงกัน
จริง เราจะได้ถือเป็นข้อควรช่วยกันคิด ใน
ประชุม คราวหน้าควร มีมา ทุกคน ให้แตกหัก

ให้เลขานุการบันทึกเรื่องไว้ แล้วทำเป็นลาย
ลักษณ์อักษรถึงผู้ถือหุ้นให้ถูกต้องการ”

“ทำเป็นความประสงค์ ของที่ประชุมหรือ
เพียงการคำวิ” เป็รื่องผู้ได้ รับตำแหน่ง
เลขานุการถาม

“คำวิโดยประสงค์ เพื่อจัด กิจการให้ก้าว
หน้า” ผู้อำนวยการชี้แจง “ให้หุ้นส่วน
เตรียมตัวเพื่อเข้าประชุมคราวใหม่”

“มีกำหนดวันที่ประชุมวันใด” เลขานุการ
ถาม

“ต่อจากนี้ ๓ เดือนเป็นเหมาะ” บุญ
เกิดออกความเห็น ทุกคนคิด และตกลงเห็น
ชอบตามความเห็นนี้

ที่จริง บุญเกิด ถูกเลือกให้เป็นเลขานุการ
แต่หล่อนขอตัว เพราะยังไม่เคยรู้งานของ
บริษัทคำพิพ ทั้งเมื่อเสร็จการประชุมแล้ว
หล่อนต้องไปกรุงเทพ ฯ คือแต่ที่ประชุมคราว
ระเบียบการและกิจการให้เกิดขึ้น การประชุม

ต้องยกอยู่ถึง ๕ วัน เพราะระเบียบการและ
วันมีมาเสื่อมลงเมื่อนางขุนประการ เดิมผู้
จัดการไม่ค่อยมีเสียง จึงเพียงแต่รักษาให้
ทรงตัวอยู่เท่านั้น เสร็จประชุมแล้ว บุญเกิด
อยู่ช่วยต่อไปอีก ๗ วัน ช่วยในการบรรจุคน
แบ่งหน้าที่ มีการทักซำตามความเห็นควร เมื่อ

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

เป็นที่เรียบร้อยแล้ว หล่อนเตรียมตัวกลับ
กรุงเทพฯ ซึ่งคุณพระและนพคุณก็ได้ ไป
พร้อมกัน

“คุณจะไปอยู่ไม่กี่วันมัง” ขุนประ-
เทืองล่อก่อนขึ้นรถ

“โอ้ คุณอา” หล่อนตอบและอวยม
“อย่างไม่กี่วันก็คงต้องมาในงาน ๕๐ วัน

“คุณคะเนว่า จะอยู่ อย่างมาก สักกี่วัน”
หลวงนิทกร ถามและมองกัด้วยความในใจ

“ต้อง พยายาม มาถึง นึกก่อน ทำบุญ ๕๐
วัน ไม่น้อยกว่า ๓ วันคะ คิดนึกึก และคง
ไม่มีเหตุขัดข้อง” หล่อนกล่าวด้วยความ
จริงจัง “เพราะเมื่อเราส่งงานและลาเรียบร้อยแล้ว
ก็หมกหน้ากัของเราในส่วนการะ”

“อย่างไรก็ตาม ผมขอแต่ให้คุณนึกถึง
นครสวรรค์ ให้มาก ๆ คุณไปแล้วเราจะต้อง
ขึ้นถึงงานไม่มีระหว่างกันน้า” เฉลิมพูดให้
ชวนขัน ช้อนควงใจไว้อย่างเร้นลับ

“ขอบคุณ” ตอบเขาและยิ้มน้อย ๆ
เป็นความจริงที่ภาพของบุญเกิดกำลังฉาย
แสงแรงกล้าอยู่ในหัวนักรของคนที่หนุ่ม ๆ และ
ต่างแสดงความ เอาใจใส่ ต่อ หล่อน เป็น พิเศษ
ความสุข ? ความร่ำรวย ? ความกั ? อะไร
จะให้หน้าหนักพอพิพากษาได้ว่า ความมุ่งหวัง

ของคนเหล่านั้นมาได้สถานใด ถ้าถามเฉลิม
ก็จะตอบว่า เขาบอกไม่ดีกว่าเขารักหล่อน
เพราะอะไร รักเมื่อไหร่ รู้แต่ว่า เขาเคย
ใส่ใจกับชีวิตของบุญเกิดมานาน จะว่านก็
แต่แรกเห็นเมื่อหล่อนยังเป็นนักเรียนวัฒนาอยู่
ก็ว่าได้ แรก ๆ เขาก็ไม่รู้ว่าเขารัก เพิ่ง
รู้เมื่อบุญเกิดถูกความเหิมโหดนักร ระเห
ระหนไปจากนครสวรรค์ โดยนางขึ้น แ่
เมื่อได้ทราบสัทธิ อันใหญ่โตใน กองมรทกเข้า
เขาทำอะไรเหมือนหมาขอสอยขาวในอากาศ ต้อง
พยายามถนอมความกึกให้เขาลง แต่อย่างไร
ก็ตาม การถูกผู้ร้ายลักของสำคัญของบุญ-
เกิด เขาหัวเสียไม่น้อยไปกว่าคุณพระวิวัฒน์
นั่งนอนไม่เย็นสุข ทำงานอย่างเลือนลอบ
เหมือนกัมีอำนาจลึมายังกัให้เขาช่วยเหลือ
เขาไม่ได้กับการสับสน เพราะกับุญเกิด
นายสวัสดิ์ หรือเพื่อช่วยพระวิวัฒน์ หรือ
ต้องการให้ได้ชื่อเสียง ความรักอย่างเกี่ยว
เป็นผู้นองการ การสับสนใจจนสายโดยกัเขา
เองไม่มีใครแนะนำช่วยเหลือ จนได้ความ
แน่นอนอย่างใดแล้ว จึงนำไปหาวิธต่อคุณ
เขาคังปัญหาลามขึ้นในใจว่า บุญเกิดจะเข้า
ใจการกระทำของเขาไปในทางใด เขาไม่
เคยและไม่กล้าที่จะแสดงความในใจต่อหล่อน

สันตารมณ

มกร

แม้หากมีโอกาสนี้ เขาคงหัวเราะเยาะตัวเอง อยู่เสมอว่า คึกคักในทางผิด ทัวของเขา ยังวันก็จะยังตกอยู่ในตำแหน่งคนใช้ยังเช่น ความผิดแตกต่างระหว่างกันมีมากทุกๆประการ แต่กระนั้น เขาก็ยังไม่รับรองว่าเขาจะเลิกรักบุญเกิดได้ ส่วนท่านผู้กล่าวการหนุนนันทวิธิตหลายคนที่ทั้งนี้และเขาถือว่า คุณหลวงเกิดชอบบุญเกิดเข้าแล้ว จนเพื่อนข้าราชการด้วยกันนำไปสัพพชก แต่คุณหลวงก็ยังคิดมากกว่าควรตกลงในทางใด บุญเกิดกำลังเป็นทายาทของกองมรดกกันใหญ่ คุณหลวงจะมีให้ชื่อว่า รักทรัพย์ไปหรือ ก่อนๆนี้เคยมีคนกล่าวขวัญว่าคุณหลวงรักสวาท โดยที่คุณหลวงเองยังไม่เคยนึกถึงเลยสักนึกเดียว ไม่ใช่เพราะสวาทสวาทน้อยกว่าบุญเกิด ที่จริงสวาทเป็นหญิงสาวที่น่าเอ็นดูคนๆ ซ้ำๆ เป็นที่พอใจของพวกหนุ่มๆ อยู่ไม่น้อยกว่าบุญเกิด แต่ที่คุณหลวงไม่ได้คิดหุ้มนึกถึง ก็โดยมีอะไรหลายอย่างอยู่ในตัวสวาท ที่ไม่จับตาจับใจ คล้ายกับอยู่ในตัวของนางสนมมารดา เขาไม่เคยคิดว่าเขาจะรักบุญเกิดมาก่อน และถึงใจไว้ว่าจะไม่รัก เพราะกลัวเสียชื่อ แต่แล้วมา กลับรักๆ เขาทำให้รักๆ ไม่ค่อยมีความสุข อยากรู้เห็นๆ แล้วอยากเห็นให้พ้น

ไม่ใช่เพราะบุญเกิดมีทำให้ โอกาสยั่วชวนผิดไปบุญเกิด ไม่เคยส่ง สาย หวัง ให้เขา จับเลย ตลอดเวลา ๒๐ กว่าวัน ในนครสวรรค์ที่ได้พบกันเกือบยี่สิบทีสุด คุณพระวิวัฒน์ ขุนประเทือง เป็นผู้ใหญ่ที่กวาดหาหาดี สมควรที่จะปลุกฝัง บุญเกิดในฐานะของผู้เป็นลุงเป็นอา และรักใคร่กันสนิทสนม ทั้งยังมีเชื้อสายหนุนหนุนในใจแล้วกาออกทีละคนๆ จินตนาการคุณพระเองก็ออกเพราะเป็นคนขี้โรค คุณพระวิเศษลูกชายเจ้าคุณประสาหัวนอก แต่ไม่มีเก๋อหนึ่ง เหลวไหล ขี้ค้อออกอีก นายประเสริฐ ลูกหลวงเศรษฐีพ่อค้าข้าวสำคัญ เธอ ไม่ไหว ทำเป็นเง็กหยายนักขึก เติมนักการ กัดถูกกา เพราะวิชาการและฐานะต่างกันมาก คงไว้แต่คุณหลวงนึกถึง และทำง่า่งการเคลื่อนไหวตัวใจของคนๆนี้ คุณนายสำคัญ ออมน้อมเมื่อคุณพระกระซิบเล่า ท่านรู้สึกในบุญเกิดไม่ต่างกับนพคุณ แต่เป็นการแปลกที่ไม่มีใครเลยจะแย้มมีพวกล้อเลียนแก่บุญเกิด แม้นพคุณที่ทำได้พูดได้ทุกอย่างทุกโอกาส และรู้เรื่องที่เขากระซิบกันก็ หล่อนก็ยังไม่ว่าทำหน้าไปแนะนำจนใจหรือทายตามบุญเกิด ที่จริงสวาทโดยมากมักชอบพูดเรื่องเช่นนี้ ทั้งของ

พ. ศ. ๒๔๘๗

บุญเกิด

ตนเองและผู้อื่น ชอบคุยชอบชวนกันคุย
จะเป็นอาหารว่างอันไม่ค่อยมีใครชอบกิน
แต่เหตุที่บุญเกิดจึงเป็นพิเศษ เพราะเพื่อน
พบน้อยหรือ ไม่ใช่ บุญเกิดพูดเหลวไหล
ตลกก่นน้อย แต่พูดการมากทีเดียว ดังนั้น
เพื่อนจึงไม่ค่อยมีเวลาร่วม จะมานั่งกิน และฟัง
นิยายเหลว ๆ ทำนองเล่นเช่นร่วมวงกับเพื่อน
ร่วมเพศ และเลยได้ฉายาว่าเป็นเด็กพบน้อย
ซึ่งใคร ๆ ก็เกรงใจ

—๑๒—

ทางบ้านเขตรักและหวัง มีความเหงา
ไปกว่าปกติ เพราะขาดบุญเกิด เจ้าคุณปล้ำ
คุณหญิงปล้ำขว ผู้รักการทรงรถ ยิ่งวิชา
แล้วโศกเลย คนในบ้านในทางทุกคนบ่นกึก
ถึง แต่ทรงศักดิ์เขาไม่มีความรู้สึกอะไรให้
ชดชนัก เพราะได้มาอยู่ร่วมกันเพียงไม่ถึง
เดือน แม้กระนั้นก็ยังเคยคิดว่าในยามที่เขา
เคยอยู่ทุกวัน ๆ มีอะไรขาดผิดแต่ก่อนไป
มาก กึก ๆ ค้นหาเหตุผลก็มาตกลงว่าเพราะ
ขาดบุญเกิดไปคนเดียว แล้วเขามักมีขื่น
ความรู้สึกของตนเอง เพราะเขาเป็นชายหนุ่ม
ที่ไม่ชอบพบตนเองว่าดีกว่าผู้อื่น เขาอยาก
ติดการอ่าน การเขียน การเรียน การงาน การ

เล่นออกกำลังเสียมากกว่าการพำนักใจ เขา
เรียนมาก และขมขื่นต่อให้เห็นว่าสคริปต์
เครื่องทำคนให้เสีย แต่เขาก็ไม่เคยบ่น
ว่าจะไม่รักผู้หญิง ไม่อยากมีลูกมีเมีย หาก
เขาต้องการให้ ได้พบแต่รักที่มั่นคงเหมาะ ทั้ง
เขาต้องบ่นรอง อนาคต ของตนเองว่าสามารถ
พอที่จะให้ความสุข ความเจริญแก่ภรรยา
ของตนได้ ฉะนั้นแม้เขาได้ขยับเขยื้อน
เกิดเมืองมารควรมาเกิด ๒ เดือน จึงยังไม่
แหวว่าเขาไปติดพันบ้านที่มีลูกสาวสวย ๆ ที่
ไหน และทั้งไม่เคยไต่ถามใครเพื่อเลือกแต่สัก
คนเดียว ตรงกันข้ามกับเจ้าคุณคุณหญิง ท่าน
คิดมาก ถวาย ออกไป ๆ แล้วรีบ ให้แคชเชอร์
มาคั่งอยู่บุญเกิด ท่านต้องการจะได้
เพื่อนมาเป็นสะใภ้ ท่านไม่กระดากอายที่จะ
สารภาพความที่ขี้ใจ เพราะท่านรักโลก
เสียพอแล้ว ว่าชีวิตที่เท่านั้นจะมีความสุขได้
ด้วยเงินคน ๆ คนขยันต่อการงาน แต่ยุคที่
คนขยันจนกินกินสัตว์ก็ยากจะเลี้ยงได้ และยัง
มาสมัยนี้ก็ยังต้องการเงินขึ้นทวีคูณสันสมบัติ
ไม่เงินของยากที่จะหา ถ้ารู้จักรักยาแล้ว
ฉันทมิใช่ให้ลูกหลาน ท่านที่รักบุญเกิด
ว่ามีค่าสูงเท่ากับความต้องการของสมัย จะ
เป็นหญิงที่ดีทุกสถานทุกวัย ใจว่าท่านเพ่ง

สันตารมณ

มกร

คึก คึกมานาน คึกก่อนที่บุตรชายจะกลับ
แต่ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่หวังศิษย์ตัว หากต้องการ
ใช้อำนาจอันใดแก่ผู้ใดไม่ จึงเพียงคอยฟัง
คอยดู แล้วคอยเอาใจช่วย

การจากไปของบุญเกิด ทำให้ท่านคึก
มากกว่าหาเหตุผล เพราะลูกชายท่านยัง
หนุ่ม และรู้จักบุญเกิดยังไม่พอไต่อยู่ร่วม
บ้านกันน้อยนัก ทรงคิด อาจไปคึกใจใคร
เสียสักคน และบุญเกิดเหมือนกัน อามี
ความหวังทางอื่น ซึ่งไม่ยากที่จะไต่พบคน
ที่วิ่งสำหรับหญิงสาวอย่างหล่อน และยัง
มาได้รับจดหมายบอกเรื่องราว ที่ข้าชายลง
โดยขั้วขึ้น หล่อนต้องรับมรดกตามส่วน
เท่า ๆ กับลูกของลุงเจ้าชายซึ่งหมดหวังมาก
ขึ้น เพราะเป็นการแก้บุญเกิดจะต้องจากท่าน
ไปจัดการกิจการของตนเอง ขำขันไม่ใช่
แต่ท่านก็เสียใจ ผู้จัดการ วิชา คำรู้สึกเสีย
ตายอยู่ไม่น้อย

“ผมคิดว่าแกคงจะมาเยี่ยมเราสักครั้ง”
ทรงคิด กล่าวปล่อยทุก ๆ คน ที่ชวนกัน ย่น
เสียกาย เมื่อได้ทราบบ้าง “ในจดหมาย
ตอนท้ายก็พูดว่า ะพยายามมาเมื่อเสร็จการ
ประชุมหุ้นส่วน”

“มานะมาแหละ พ่อไม่ใช่เด็ก แต่

แต่ต้องกลับไปดูแลการของแก ไม่ไต่อยู่กับ
เราอีก” เจ้าคุณพูดทำให้ ใจเรงขึ้นบ้าง
โดยพยายามหักกับคุณธรรม

“สิ่งนั้นนะละครี๋ย แก่แกงไม่ล้มเรา
ไม่ใช่ไปกับโกรธ” ลูกชายหัวเราะและพูด
เขินเล่น ๆ

ในวันที่ยบุญเกิดมาถึงกรุงเทพ หล่อน
แยกทางไปบ้านบรรพตที่กักขังนางแสง ส่วนคุณ
พระและนพคุณแยกไปบ้านของตน คุณหญิง
ก็ใจเหมือนไต่พลก เกล็ดลงมารยจนถึงหน้า
คึก แล้วโทรศัพท์ไปทักขังออกเจ้าคุณทันที

ย้าย ๔ โมง ผู้จัดการพบบุญเกิดไต่มา
ถึงกับพร้อมหน้า ที่บ้านบรรพตที่ หล่อนเอง
ก็รู้สึกย่นและคลายไต่กว่า ขณะอยู่ที่นคร-
สวรรค์ รู้สึกว่ากรุงเทพ เป็นบ้านตนเอง
ไม่ใช่แขก ในคำวันนั้นเจ้าคุณชักชวนทุกคน
ไต่อยู่ร่วมวัยประทานอาหารเย็นกับท่าน คือ
ผู้จัดการ วิชาและสมุทัยและหัวหน้าสินค้า
การสนทนาค่อกันคานัน ไปอย่าง บุญเกิด เป็น
สมาชิกของครอบครัวนี้ ทุกคนไม่พยายาม
ชวนหล่อนไต่พุดถึงฉาดนครสวรรค์เป็นรอง
ราวเครือไต่โค ไต่เวลาทางชวนกันลากลับ
เหลื่ออยู่แต่เจ้าบ้าน

“ส่งสยเรื่องราวที่ข้าชาย เกื่อเขียนเล่ามา

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

สั้นเกินไป” เจ้าคุณถาม เกือบนั้นกว่าจะ
เล่าก็หรือไม่ว่า ความกรุณาของท่าน และทั้ง
ความจริงจะต้องปรากฏในวันหน้า ทำให้
หล่อนตกลงใจ ว่าควร เล่าไป ตามเค้าที่จริง

คุณหญิงก็ลูกลูชานั่งรอฟังคำบอก

“ที่ทราบว่าคุณเสียใจ เพราะพินัยกรรม
ของคุณลุงเจ้าค่ะ” หล่อนตอบเรียบ ๆ

“น่าน นึกไม่ผิด เห็นไหมแม่สุก” กลั
ไปซ่อมคุณหญิง

“พินัยกรรมทำไว้ที่ไหน” คุณหญิงถาม

“อยู่ที่ในตู้เซฟสำนักงาน ผู้จัดการพ
เจ้าค่ะ”

“ทำไว้อย่างไร” เจ้าคุณถาม

“เป็นหนังสือออกเรื่องของคุณคิดว่า ไม่ใช่
เป็นลูกหลานของท่าน เพียงรับเลี้ยงไว้”

หล่อนหยุดนึกหนึ่งเหมือนจะคิดอะไร “คิด
ก็เอามาด้วย” กล่าวคือ ผู้ฟังพากันทั้ง

“อยากดู ใ้ดูไหม” เจ้าคุณ
ถามสวนขึ้นโดยเร็ว

“ไ้เจ้าค่ะ” ตอบแล้วหล่อนลุกออก
ไปยังห้องของตน นำซองอันนั้นมาส่งให้ท่าน

ด้วยความสนิทชิดเชื้อ

“อ่านทั้ง ๆ ซิคะคุณ” คุณหญิงขอ
ร้องเพราะอยากรู้ เจ้าคุณดูบุญเกิดเหมือนจะ

ถาม หล่อนยิ้ม

“ไม่มีอะไรที่น่าอัศจรรย์เจ้าค่ะ และไ้เท่า
ก็เหมือนกับเป็นพ่อแม่ คิดฉันไม่มีความรังเกีย
ยกับอะไร”

“ผลละ ฟังไ้ไหม” ทรงศักดิ์ผู้ที่นั่ง
ข้างเคียงและฟังมาช้านานถามขึ้น เหมือน

คนไม่รู้จักทุกซ

“ก็เหมือนกันแหละค่ะ” หล่อนหันไป
ตอบแล้วยิ้มกับเขา

“เมื่อตกลงเจ้าคุณทั้งท่านอ่านจนจบ แล้ว

ท่านเศร้าเกินสมควร คุณหญิงเองน้ำตาคล
เหมือนเกิดสิ่งวิจิไ้ไปสู่ความโศกโศกเศร้า

ในความพลัดพรากแม่ลูกและชีวิต ลูกกำพร้า
ของบุญเกิดด้วย

“แล้วเกิดไ้แยกหยัน ร้แล้วหรือว่า เกิด
ในตระกูลไหน” ท่านถามเร็วและร้อนรน

ด้วยความข้องใจ

“ยังไม่ไ้แยกเจ้าค่ะ คิดฉันคิดว่าควรไ้
ทำศพคุณย่าเสียก่อนถึงค่อยทราบความเดิม”

“แหม ไ้เย็นก็จริง เป็นผลละแยกเสีย
ตั้งแต่ฉันรู้เรื่องแล้ว” ทรงศักดิ์บอกความ

รู้สึกของตน

“แกไ้ร้อนเสมอ เจ้าคุณก็ร่อบคอย
แล้ว เพราะต้องเคารพต่อผู้ไ้คุณ” คุณหญิง

สันตารมณ

มกร

ลูกชายแล้วแข็งแรง

“ถึงเข็ญไม่เข็ญความเคาพอยู่ทีใจ” เขา

เดียง

“ถ้ารู้ซัน แลถ้าปวากฏว่ามีพี่น้าลุง
เข้า พวกพ้องทีไหนระอกใจได้ ต้องไปแสดง
ความยินดีอย่างน้อยก็ต้อง รื่นเร้ง กันสักวัน”
เจ้าคุณธธิบาย “ซึ่งไม่ค่อยเหมาะนักในเมื่อ
ศัพยงอยู่ย่นเรื่อน” ท่านท้อ ลูกชายนั่งบอก
ว่าแพ

“จะปลงศพเมื่อไหร่ กำหนดแล้วหรือ
ยัง?”

“ยังเจ้าคะ เห็นจะต้องรอให้ลูกคนโต
ของท่านกลับจากอเมริกา”

“อ้อ ใคร เมื่อไหร่จะกลับ?”

“พี่แรมเจ้าคะ เห็นจะกลับปลาย ๆ ปี
นี้”

“งั้นการ ปลงศพ ต้องยืด ไปถึง ๓๖๕ วัน
หรือเกือบสิ้นปี” คุณหญิงช่วยคิด

“ก็เหมือนกัน เราไปช่วยด้วย อยากรู้
เรื่องราวของเกอเทลิอเกิน”

“เป็นพระคุณที่สุด อ้อ พวุงนาคูพระ
วิวัฒนาการจะมาเยี่ยมใต้เท้า เพื่อได้เป็นที่รู้
จัก”

“ก็แล้ว จะมาเวลาไหนล่ะ จะไว้รออยู่

อ้อ แต่พวุงนาคูเทีย ไม่ค่อยไปไหน”

“เห็นจะมากอนเข้า”

“อ้อ แล้ว เกอ จะกลับ ไปโน้น วันไหน”

คุณหญิงถามเสียงละห้อย หล่อนเองใจหาย
เมื่อพอลังที่ต้อจจากไป และต้อไประมาอยู่
เช่นนี้ไม่ไ้ก็อ ก็เจ้าคุณโกลเคาจะกลอ้ง ซาย
หนุ่มเมยหน้าซมเพกาณ หุคอยฟ้งคำคอบ

“ต้องไปก่อนทำบุญ ๕๐ วัน ให้ยึก ๆ
หน่อยเจ้าคะ เพราะทาง โน้นไม่มีใครที่ระ
จักการ” หล่อนคอบเสียงมิกังวาลเศว

“เห็นแล้ว แค่นี้รู้สึกใจหายอยู่ ๆ กัน
เหมือนพ่อแม่ลูกเก่า” คุณหญิงครวญคา
แกง ๆ หญิงสาวเม้มปากก้มลงมองมือ
ตนเอง

“นั่นซี ฉันไม่คิดว่าจะเห็นคนอันเลย
ไปแล้วต้องหม่นมาให้อยู่ ๆ และพวกเราก็
จะไปเยี่ยมไปพักด้วย คิดถึงเมื่อไรเย็นไป”
เจ้าคุณ พุก ก้วย ความพยายาม ให้ รื่นเร้ง อยู่
เสมอ

“เป็นพระเกษพระคุณอย่างล้นเหลือ แม้
อย่างไรก็ฉันก็คงลืมไ้เท่าทั้งสองไม้ไ้ ต้อง
ว่าไ้เท่าเย็นผู้มิคุณอย่างข้งของกิดัน ถ้าไม่
เย็นเพราะกิดการและความประสงค ของบริษั

แล้ว กิดันไม่อดจากไ้เท่าไปเลย” หล่อน

พ. ศ. ๒๔๘๗

บุญเกื้อ

เรียนด้วยน้ำใจอันแท้จริง

“ถูกแล้ว การงานย่อมเป็นใหญ่ คนเราอยู่ที่ใดเพราะการงาน แค่นั้นแหละเกื้อ สัญญาให้ฉันว่า มาแล้วจะต้องมาพอกัน เหมือนครั้งนั้น อย่างยิ่งจะเป็นคนอื่นไม่มีอะไรเกี่ยวข้องต่อกันแล้ว” - เจ้าคุณพุดช่วยทวงใจที่ทวงแทนคล้ายลูกในอก

“เจ้าคะ” หล่อนรับรับ

“ก็แล้ว ไปนอนเถละ พุ่มนี้ค่อยคุยกันอีก นุ่งมาทั้งวัน” คุณหญิงเตือนทุกคนต่างลุกขึ้น บุญเกิดตามหลังคุณหญิงออกไป ทวงศักดิ์ของตาม แล้วหันหน้าเดินไปห้องหนังสือ รมตัวอยู่กับตำราขำๆ แต่เปล่าเขาอ่านไม่ค่อยรู้เรื่อง หุกๆไฟไฟไปไคยั้นและระลึกลังถ้อยคำนำเสียงของบุญเกิดเสียชกใจท้องทั้ง ลุกไปยืนเกาะหน้าต่างชมแสงจันทร์ และภาพระคุ่มของวิวิธยานอกเพื่อให้ลืมสิ่งทรมานหัวใจอยู่ ของใหม่ที่เขาขายพิงมีค่าชั่วคราวเกี่ยวเท่านั้น กลับไปนอนหลังอีก

“ยายเถอเถอไปเสียแล้ว น้าเสียกาย” เขาร่ำพิงกับท้าว “ถ้าเป็นน้องเรา เอ๊ะไม่ใช่เป็นน้องไม่ได้ แกมีอะไรในตัวของแกหลายอย่างที่ชวนให้อายมากอง เหลว บ้า ไม่รัก” ชักชกเกลียดตัวเอง แล้วผละรากหน้าห่างไป

นั่งเฝ้าหวั่นพริ้วขึ้นบนอากาศเย็นสบาย ตัวเองลงนอนชม และคิดพลิกพลิก แค่ว่าคิดอะไรบ้างเขาเองก็บอกไม่ถูก โยนกันบูทหวั่นกระโดนนอนต่อไปอีกไม่รู้ สักง่วงจึงเข้าห้องนอน

เป็นครั้งแรก ที่ ความ พลด พล่าน ใจ มาปรากฏแก่ทวงศักดิ์ วันนั้นเขาค้นเข้าที่ว่าเคยชงเกอเบระก่อนคนทั้งบ้าน อยู่ในเครื่องแต่งกายเวลานอน ออกเดินลงไปรับอากาศข้างล่าง ชมทุกสิ่งที่เขาเห็นว่าช่วยเขาได้ เขาในส่วนเผลอเป็นคู่แข่งกับหมื่นแมลงผึ้ง ถัดนั้นหอมของดอกไม้น่า ๆ สะดุด มาปะทะ รมุกให้ยังเกิดความสุขขึ้นเบิกบานอย่างยิ่ง ชุกตัวลงนั่งข้างอ่างบัว ชมปลาทองที่แหวกว่ายเคียงคู่กันไปมา น่านึกน่าเอ็นดู เป็นวันแรกที่เขาได้พบ ความน่ารัก ของสิ่ง เล็ก ๆ น้อย ๆ นั้น เสียงระงมที่เกาะกระทยกรวดใกล้เข้ามา สะกิดหัวใจไปตามเสียงนั้น

“ยายเถอ มาเก็บดอกไม้” เขาพูดเบา ๆ เมื่อมองดอกไม้ที่อยู่วางกลางกัน ใจมิให้ผู้มาใหม่มองเห็นได้ง่าย ๆ เขาแอบดูอยู่แต่ฝ่ายเดียว นั่งดูต่อไปโดยไม่ให้เสียง บุญเกิดคนเข้าตามเคย และมีไคยท่วงลงในหน้า ๆ เคยทำมาแต่หลัง คุณแล่นชัก

สันตารมณ

มกร

ในครัวแทนคุณหญิงแล้ว หล่อนหยิบกระเช้า
กับกรรไกรลงในสวน เพื่อกัดดอกไม้มากชวย
ให้สำเร็จก่อนที่เจ้าคุณคุณหญิงจะทัน นั้นเป็น
กิจวัตรอันหนึ่งที่ กระทำให้ทุกคน เห็น คุณของ
การมีลูกสาวอยู่ในบ้าน เพียงจากบุญเกิด
ไป ๒๐ กว่าวัน คุณหญิงก็พวยความหนัก
แก่ท่านเองหลายอย่าง ทรงคิดก็เองก็รู้สึก
ว่าชวยก็กัดดอกไม้ ในห้องหนังสือและห้องนอน
ของเขา คอย ความงาม กระทั่งรัก หอมหวาน ไป
กว่าบุญเกิดเป็นคนที่ให้ แก่เขาให้ภัย
เพราะเมื่อสาวใช้ กับสตรี ที่มี การ ศึกษา ขึ้น
บุญเกิดจะท้องไกลกันมากมาย

หล่อน เกิดควรวาทากดอกไม้แล้ว เลือกก็
เร็ว ๆ มาด้วยความเพิกเฉย ดิมเรื่อง
ที่ตน กำลัง จะต้อง จาก บ้านไปเร็ว ๆ วัน
หล่อนกำลังคิดอยู่อย่างเดียวแต่ว่ายานเป็น
อยู่อันสุขของหล่อน เจ้าคุณรัก คุณหญิง
เอ็นดู คนใช้เชื่อถือ และสวนดอกไม้ก็ช
ดอกไม้ สักกลิ่น หอมกรุ่น ก็จะ ยิ้มแย้ม คือน รบ
หล่อนด้วยความระลึกลัง หล่อนก็มีลมคม
แล้วมี คล้ายกับจะบอกว่าเจ้าหอมส่วยดีส
นัก ดิฉันรักเหลือเกิน โก่อ้หลายและดอกไม้
ต่างก็เห็นว่าพอการแล้ว แต่ยังคงการซ่อน
กลิ่นกับมะลิซ้อน จึงเกิดลักแหวกพุ่มโกทน

มาทางที่ชวยหนุ่มน้อย หล่อนสะกิดเมื่อ
เห็นเขา แล้วมีในที่ชวย ๆ เขาก็ยอม
แล้วลักขึ้นโดยเร็ว

“ฉันสมมติก่อนคุณ” เขาก็ชวย
ให้หล่อนหายขวยเงิน

“เห็นหรือนานอยู่นานแล้ว” หล่อนกล่าว
พลงมือเครื่องแต่งกายของเขาด้วยกิริยา
ปกติ

“ครั้น อากาศวันนี้มาก รนทนอน
ไม่ไหว เลยมานั่งกับเจ้าปลาทอง มันส่วยก็
คุณก็” เขาก็พลงขึ้นแล้วเดินไปที่อ่าง
บุญเกิดมองตามชวยตัวไปใกล้อ่างเล็กน้อย
มิให้เสียกิริยา

“คะ ดิฉันก็เคยชวยเหมือนกัน”

“คุณเก็บดอกไม้ ก็พอแล้วหรือ หรือ
จะเก็บอะไรอีก”

“ยังต้องการ มะลิซ้อน กับ ซ่อนกลิ่น สัก
๒-๓ กิ่งเท่านั้นแหละคะ” พลงพลงทำท่า
จะออกเดิน

“ฉันสมมติก็ให้ เป็นครั้งแรกและ
อาจะสักหลายคราวก็ได้เออเพิกถอนเช่นนี้” เขา
พลงเลียงว่าเรใจในตอนแรก และอ่อน ลง เมื่อ
รบ พลงเดินไปใกล้หล่อน ยืนมือชวยกรรไกร
ซึ่งบุญเกิดยิ้มและสั่งให้ โบกี้

พ.ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

“ ยาวหรือสั้นครับ สอนผมสิ ผมไม่
ค่อยรู้เรื่องนัก เลือกก็นึกไม่ขึ้น ” เขาถาม
ต่อ เมื่อไปถึงร่องซอณกลั่น

“ ยาวไว้หน่อยก็กะ ข้าว ซ่อนนั้นยังไม่
ขาน ” หล่อนบอกแล้วห้ามเมื่อเขาจะตกซอก
ซอณ แล้วทำงานหัวเราะซอโยในเขตเรือน
ใหม่ พอตกไปพอแล้วต่างกลัซซนก็กพรอม
กัน ทรงคึกก็เข้าห้องแต่งตัวโดยเร็ว ้วย
กลัซซนออกมาการบักชวของบุญเกิด ช่วย
เลือก ก็ซม เหมือนว่าตนกับบุญเกิดเป็นพี่น้อง
หรือสนิทกันมานาน คุณหญิงเก็บมาเห็นก็
พลอยหยอกพุดด้วย เสร็จแล้ว เขาช่วยหล่อน
นำไปวางประจำที่ ทำตัวเหมือนกับคนวัยใช้
หัวใจของเขาเบิกบานอย่างประหลาด

—๑๓—

เปรมได้กลัซมาถึงบ้านด้วยความเศร้าโศก
เพราะทั้งบิดาและมารดาได้สิ้นบุญ ตาม ๆ กัน
ในระหว่างที่เขาไปอยู่อเมริกา ผู้ที่ปลอบใจ
เขาได้ก็มีแค่หนึ่ง ๓ คน เปรมมีนิสัย
ดีเหมือนบิดาทุกอย่าง บุญเกิดนิสัยดีไว้วางใจ
ในพี่ชายคนนี้อย่างมาก กำหนดปลงศพ
จะได้อำนาจในปลายเดือนเมษายน ส่วนกิจการ
ของ บริษัท ก็ได้ปรับเปลี่ยนแปลง เรือจีนเป็น

จีนมาก เพิ่มทุนขยายงาน และเฉลิม
ยังคงอยู่ในตำแหน่งผู้จัดการ เปรมเป็นผู้ช่วย
ผู้อำนวยการ จึงได้รับความเชื่อถือของพวก
หุ้นส่วนเก่าใหม่เป็นอย่างดี

แต่ในท่ามกลางการทำงานซึ่งมุนยช่วยกัน
ทำกันนี้ เรื่องของคนในทางส่วนตัวภาคใจ
ภายใต้อำนาจของกฎธรรมชา ก็ต้องมีปดละ
อยู่ตามวิสัยโลก สวาทได้ตกลงระมัดกับ
ประวิศลูกชายเจ้าคุณประชา กำหนดกันไว้
เมื่อปลงศพและหมกเขตที่ทุกซ์แล้ว เปรมจะ
เป็นเจ้าภาพ ปลุกฝังน้อง ตาม ความ ประสงค์
ส่วนบุญเกิดนั้นได้ถูกโลกกิกไปต่าง ๆ ว่า
ชีวิตคู่ของหล่อนจะระงอยอย่างไร ก็ที่รวดเร็ว
กว่าสวาท คุณนายลำดัดแสดงความห่วงใย
จนออกนอกหน้า ท่านกลัซมักกลัซหนาว่า
เปรมจะชะงะหัวใจหล่อน เพราะการอยู่ใกล้
ชิด ทั้งส่วนตัวและการทำงาน สังเกตพฤติกรรม
ของเปรมก็ปรากฏชัดว่า เขาคิดถึง กันทำชาย
หนุ่มอื่น ๆ ที่ระ ช้องแฉะ กับน้องสาว คนนี้ของ
เขา ไม่ใช่แสดงอย่างพี่น้องโดยสุจริต ผิด
กับที่มดต่อสวาท

“ หนู บ้าอยากถามหนูว่า ไม่มีใคร
กวนหนูอย่างทรอกหรือ ระหว่างไปอยู่กรุง
เทพ ฯ และมาที่นี่ ” ท่านถามตรง ๆ ใน

สันตารมณ

มกร

โอกาส ที่บุญเกิดไป อยู่กับ ท่าน เมื่อ ว่างงาน
 หล่อนรู้สึกอายอย่างยิ่ง เพราะแต่เกิดมายัง
 ไม่มีใครเคยคบชู้หาเช่นนี้ให้หล่อน ต้องคอย
 เชอ หล่อนจะคอยอย่างไร ก็ ว่าจะไม่มีกั๊ย
 การกล่าวเท็จ ซึ่งถ้าไม่จำเ็นแล้วหล่อนจะ
 ไม่ยอมประพฤกเเลย แต่ถ้ถ้าไปตามจริงก็
 อายเหลือเกิน นึ่งทรงอยู่ช้านาน ไม่คอยกั
 ไม่กั ท่านเหมือนแม่ยังเกิดเกล้า รักใคร่หล่อน
 จริง ๆ การถามเ็นการแสดงความห่วงใย
 ซึ่งหล่อนไม่คิดระแวง

“เกอไม่ค้อยเอาใจใส่กันกะ เลยไม่ค้อย
 เข้าใจ” หล่อนเล้ยงคอย

“ข้าท่งจริง ๆ หนูกำลังเ็นสาว ต้อง
 ระวังตัวให้กั คนมีใจและความหมายความ
 ต้องการผิด ๆ กัน อยพลาถพลั้งเ็นไปะ
 ลำบาก เาเ็นผู้หญิง” ท่านสอน

“กะ เกอจะจำไว้ปฏิกัโดยความ ระมกั
 ระวังจนสู่ความสามารถ”

“มีอะไรเาให้ข้าพ้งข้าง หนูยังเก็กระ
 ใ้ช่วยแนะน้า”

“กะ”
 “พอเรมน ข้าระแวงว่า ไม่ค้อย ทรงค้อย
 หนนั” ท่านน้าเ็นเชิงเกื่อน บุญเกิดกั
 ริมปลักแน่นและคิก

“สายตาผู้ใหญ่นัคมจริง” หล่อนคิก
 และหมกมานะที่จะยกยักค้อยไป

“พอเรมนค้อยเกอทุกอย่าง เเล้ยแค่ทาง
 น้อย่างเกียว” หล่อนคอยเา ๆ

“อั้นนั คอยทำอะไรกัหนูข้าง”
 “ไม่คอยทำอะไรชั ๆ เลยกะ แต่ไว้

ทำกัเกอไม่กั ทั้งอยู่กันจะเพราะและกลาง
 คน เกอมีกักลกัคัคัทางเล้ยเสมอ”

“คอยพะอะไรเอม”
 “กัมีข้าง แต่เกอทำไม่เาใจเเล้ย แด

กัเกอไป”
 “แล้วคิกอย่างไรละหนู การอย่างนี้เ็น

ธรรมกา ข้ารู้ว้าคนปองหนูอยู่มาก นาย
 ประเสริฐ หลวงนคิกกร แต่พวงนออกรู้ตัว
 กันว้า ถูกพอเรมทวงหนู” ท่านบอกคาม
 ทรง หญิงสาวหน้าแดง ค้องชยลงหัวเราะ
 ถักหมอนที่ไ้ใช้รองแขน นึ่งหมอยสนทนา

“เกอเือจริง คุมนัอยู่อย่างไร ๆ ชอย
 กล ถ้าเาไม่รักเาเาเาก็ไม่ควระคิกอยู่

เลย” พูกแล้วหัวเราะ คุณนายมเเพราะขัน
 ถักค้ำของหล่อน

“ห้ามไ้หรือหัวใจของเา ระวังแต่หัว
 เาไว้ให้กัเานันไ้ใช้ไ้ รักใครชอยใคร
 กัไม่ห้าม แต่ค้องทรงให้กัว่าควหรือไม่

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกื้อ

ตัวเรา ๆ ได้รับความประสงค์ของเราดีกว่าคนอื่น
มีและคุณสูง จะเพียงแต่ช่วย แนะนำให้ผิดถูก
เท่านั้น”

“เกื้อยังไม่คิดอะไรเลย เพราะอยากรู้ว่า
ตัวเป็นลูกเจ้าของใคร พ่อแม่ตระกูลอะไร
เสียก่อน ถึงอย่างไร ๆ ก็ตามนะคุณข้า
เกื้อก็องรู้ ตัวเสมอว่า เกื้อมีคนรัก ๆ รักใคร่
เอ็นดูอยู่มาก เช่นคุณลุงสวัสดิ์ คุณย่าคุณลุง
ทั้งนั้น เกื้อไม่ใช่ลูกหลานจริงก็จริง แต่ก็
ได้ชื่อว่าได้รับการเลี้ยงดูมา แล้วตระกูลเดิม
ก็อีก เกื้อไม่ตั้งใจเลยว่าจะมีผู้ใหญ่ในสูง แต่
ไม่บอกให้ ใคร ทาหน้าว่า ชั่วช้า ผิด พงศ์เล่า
เกื้อต้องการทำ ชีวิตให้อยู่ในแนวนี้ ตาม สาย
โลหิต และการยอมรับจากคนพวกพ้อง”

ความจริงใจ ของบุญเกื้อ เพิ่ง แสดง ออก
แก่นักเขียนเอง คุณนายสำคัญกับด้วยความ
เลื่อมใส และวางใจว่าใจของหล่อนบริสุทธิ์
บุญเกื้อรู้ว่าหล่อนถูกย่อง วิชา เกลิมและ
ผู้ที่คุณนายสำคัญกล่าวขวัญถึง แต่หล่อน
ไม่ต้องการวิเคราะห์เลือกเฟ้น จกหมายรักที่
มีมาถึงมือหล่อนหลายระยะนี้ เพียงแค่คน
อ่านแล้วท้อถอยเสียทั้งสิ้น ทาใจนำมาเล่า
ครุ่นคิดไม่ ใช้เวลาให้หมดไปกับเรื่องการ
งาน เพื่อบังคับให้มีเวลาว่างให้ถึงถึงเรื่อง

เหล่านั้น หล่อนไม่รังเกียจเกลียดชังผู้ใด
ในเพราะตัวคนเลย แต่ต้องการฝึกฝนตน
เองให้มั่นคง ไม่ตกอยู่ในอำนาจที่ระลือได้
ง่าย ที่จริงหล่อนก็เย็นปุดชนสามัญแท้ ๆ
ใช้ว่าจิตใจจะใคร่ธรรมะ ขึ้นสูง หลกพัน อาสว
กิเลสก็ทำไม่ แต่นั่นแหละความรอบคอบชนะ
คนมักคยใจไว้ก็ ย่อมเอาชนะใคร่ทุกขณะทุก
อย่างในทางที่หัวใจมุ่งปรารถนา เมื่อทำงาน
อยู่ที่ทำงานขบคิดก็ หล่อนได้สู้รบกับความ
นึกคิดเช่นนี้ไม่น้อย จกหมายทุกขณะของ
วิชาแม้จะไม่เคยอ่านเลย แต่ถ้อยคำกวียา
ของเขาทุกอย่างก็ล้วนประสาใจ หล่อนมาก
อยู่ ไม่ใช่หล่อนรักวิชา แต่กฎธรรมคาของ
มนษย์ย่อมไหลท่วมไปตามเหตุการณ์ หล่อน
ต้องพยายามระวัง ถ้อยคำ และ กวียาอย่างยิ่ง
ที่จะไม่ให้ถูกเข้าใจผิดเป็นเหตุของการถูกล่วง
เกินมากไป วิชาเองรู้ ตัวคิดว่าหล่อนไม่มีข้อ
ไขข้อคนเลย นอกจากเย็นเพื่อนร่วมงาน
ยิ่งคบจนหลังหล่อนได้รับมรดกกลับไปปกครอง
ทรัพย์สินสมบัติแล้ว เขาก็ยิ่งคิดเห็นกันว่า เขา
ไม่มีวาสนาที่จะหวังต่อไป จึงพยายามหัก
ห้ามใจเสีย ซึ่งสำเร็จได้ง่ายเข้า เพราะอยู่
ห่างไกล ไม่พยายามที่จะส่งข่าวไปรบกวน
หล่อนอีก นอกจากมีความฝันไปตามประสา

คนหนุ่ม ๆ

วันคืนล่วง ๆ มาโดยสม่ำเสมอ จนถึงวันปลงศพนางชานะ ยวีระวงศ์ก็ตั้งศพและอัฐิไปด้วยญาติมิตร ครอบงวนบรรดาศักดิ์ก็มาช่วยด้วย ซึ่งพักอยู่ในบ้านผดุงเศรษฐีด้วยความ

ก่อนวัยแข็งแรงของบุญเกิด และลูกนางชานะทั้งชายหญิง ก็การได้ดำเนินไปอย่างใหญ่โตกรีกกรันและเรียบร้อยแสนแก่เกียรติยศของศพ และเต็มความสามารถของเจ้าภาพผู้เป็นบุตรหลาน เสร็จการปลงศพแล้ว พวกบรรดาศักดิ์จึงถูกเหนี่ยวรั้งไว้ ให้อยู่ต่อไป ทั้งเป็นความเต็มใจของแขก อยู่เพื่อให้ถึงวันที่จะเข็ดหลีกสำคัญของบุญเกิด ทุกคนกระหายจะไต่ทราว่าหล่อนคือใคร วันที่กำหนดให้มิเมื่อใดออกทุกขัณขร รอยย่นแล้ว อันต่อจากวันปลงศพเพียง ๗ วันเท่านั้น การอันประม

ชอร้องให้ทำที่ยานผดุงเศรษฐี คณะกรรมการและญาติมิตรมาพร้อม ทั้งชายหญิง มีการเลี้ยง น้ำชา กัน เพื่อ การ รื่นเริง ล่วงหน้าด้วย และเขาเป็นหัวแรงในการจัดแจงทุกสิ่ง

“เราเป็นพวกเจ้าทุกข์มานาน แล้วนี่”

เขาพูดก่อนไต่เข็ดหลีก “ขอให้ไต่เข็ดหลีกเสียที ให้สมกับเรื่องราว นื่องเถิดจะเป็นใครก็ไม่เห็นวิตก เพราะนี่จะต้องจำพวก

ผดุงเศรษฐีไต่เสมอ”

“ว่าไม่ไต่กระพี้ เกือบอาลัยเหมือนลูกสายก็ไต่” หล่อนพูดแล้วหัวเราะเบา ๆ นัยว่าการพูดเล่นเช่นนั้นไม่มีข้อยกเว้นในตัวของบุญเกิด

“นั่น—นั่น ถูกกับท่าอีก” ขุนประเทืองทูลถามทุกคนพอใจ

“แต่อย่าลืมนะ พวก บรรดาศักดิ์ ก็ไปกับด้วย” ทรงแสดงถึงทุกความ แต่ไม่มีที่ห่วงใยอย่างไร

“ลืมนักต้องลืมหกขันธ์คุณ” ทลวงนิทกรช่วยเสริม

“เข็ดหลีกย่นละทน มากันพร้อมแล้วจะไต่ไร เรืองกันเสียที ยังถึงเวลาไต่” คุณพระผู้เฒ่าเตือน “หนะใจหรือให้ลงใจแทน”

“คุณลุงเถิดกระ” เกือบยกานงนึ่งเสียแล้ว” หล่อนพูดเสียงไม่ค่อยดี เพราะมี

ความรู้สึกชระนิกใหม่มากระทบหัวใจ ไม่ทราบว่าจะไต่หรือเสียใจ ให้หัว ๆ ซอบกล

พุกพลงเดินไปส่งลูกบุญเกิดสำหรับใจให้ท่านแล้ว ท่าที่หนึ่ง ใน ระหว่าง คุณหญิงวรรวรรถ กับ

คุณนายวิวิธมัน คล้ายต้องการความคุ้มครองอย่างเด็ก ๆ คุณพระลูกเดินไปไต่ไต่กระถาง

ซึ่งวางตายนั่นไว้ แล้วไขเข็ดออกโดยสงข

ทุกคนเพ่งตาอยู่ ไม่มีเสียงอะไรเลย ช่าง

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกื้อ

เงยขึ้นจริง จนชวนให้รู้สึกวิเวกใจ ถ้า
ความลึกลับซ่อนตัวอยู่ทั้ง ๒๑ ปีระโถกทำงาน
วันนี้ ควรที่เทพยดาจะลงมาร่วมชุมนุมเช่น
พระยานความวิงวอน หัวใจบุญเกื้อเต้นแรง
มือทั้งสองกำแน่น

“ผมขอเชิญเจ้าคุณทั้งสองและคณะกรรม
การเข้ามาดู หนูด้วยมาซิ” คุณพระเข้
แล้วหันไปกล่าว ผู้ถูกเชิญต่างเดินไปพร้อม
กับบุญเกื้อ ขึ้นล้อมโถงนั้นอยู่

“หนูขยับไปทุกสิ่ง” คุณพระเคื่อนเสียง
อ่อนหวานและซัด

ในคืนนั้น ตอนเย็น มี กระดาษ สำเนา พิมพ์-
กรรมมีอยู่ พอบุญเกื้อหยิบออกเลื้อย วัตถุ
ข้างในที่รองคอกี่ปรากฏขึ้น คือภาพลายหนุ่ม
สาวคู่หนึ่ง ผู้หญิงแต่งตัวอย่างเต็มยศ นุ่ง
ผ้ายกสะพายแพร นั่งบนเก้าอี้ทองมม ชาย
ยืนอยู่ข้างซ้าย ทั้งสองกำลังห่มสาวและ
สวयงม มีเค้าคล้ายบุญเกื้อเวลานี้ ประพิม
ประพรายรวมกันอยู่ในคน ๆ เกือบ

“โอ๊ย” เสียงร้องอย่างแรงออกจากหมู่
ผู้ถูกทุกคน ต่างหันมอง ผู้หนึ่งคือเจ้าคุณวรวิธ
พิศาล ท่านยกมือขวาขึ้นกุมหน้าผาก และ
กำลังจะชะงัดมีอยู่แล้ว แต่เฉลิมกับหลวง
นิกทรอยู่ใกล้ ยืนแซนรับไว้ได้ ท่านเข้ลม

ทุกคนตกตะลึงเพราะไม่รู้เหตุผล วิษประคอง
มาให้นั่ง หายากมรอมุก คุณหญิงกับ
ทรงศักดิ์ละล้าละลังด้วยความตกใจ บุญเกื้อ
วิ่งเข้าไปคุกเข่า ปลดกระกุ่มเสื้อออกหมด
และโยกลม รว ๕ นาทีหย่อน ๆ เจ้าคุณ
จึงได้สติ

“ลูกเกื้อ” ท่านเรียกและมองหา ซึ่ง
ยังไม่มีใครเข้าใจ “แกเป็นลูกของผมแน่
นอน มา ๆ มาหาพ่อ” ท่านบอกและเรียก
ซ้ำ พลงย่นตัวขึ้น เห็นบุญเกื้อนั่งอยู่แล้ว
แทบเท้าของท่าน ค่อยโน้มตัวลงมาโอบ
น้ำตาไหลไม่ขาดสาย คนอื่นดอยออกห่าง
ไปยืนและนั่งอยู่ในที่ใกล้ซีก ต่างคิดไปต่าง ๆ
คุณหญิงสุก ลงกอก บุญเกื้อ ด้วย ความปลาย
ปลม มีอดอรุณนี้ โดยที่ท่านได้ ไปดูเห็น
แล้วหยิบยักมีมมาด้วย บุญเกื้อเองต้องซบลง
บนเข้าเจ้าคุณ สะอื้นด้วยความทันทัน ต่าง
โพรยความขม คืบคืบได้พอกันด้วย สายน้ำตา
ทั้งสามคน ทรงศักดิ์หน้าซัด เพราะไม่รู้ เรื่อง
อะไรเลย มองดูอาการคนทั้งสามไม่กะพริบ
ตา

“พันแควะที่ แล้วลูกรัก” ท่านพยา-
ยามพุกและหักห้าม พลงประคองทั้งคุณหญิง
และบุญเกื้อให้ลุกขึ้น “ก็แล้วลูก ใจไปหยิบ

สันตารมณ

มกร

ของนั้นมาให้พอทนทั้งหมด จะให้รู้ ว่าลูกเกิด
มาอย่างไร” ท่านพูดซึ่งบุญเกิดปฏิบัติตาม

ละเอียดยกไม่อำพราง ซึ่งมีความเริ่มต้นใน
เค้าเดิม

—๑๔—

เมื่อท่านได้ตรวจของทุกสิ่ง ซึ่ง เป็นเครื่อง
แต่งตัวรูปพรหมเพื่อชวรพลอยแล้ว ยกของ
เหล่านั้นขึ้นแนบอก แล้วว่าพ้นชวรภัยเสี่ยง
สิ้น

“พอจำได้ทุกอย่าง ว่าเย็นของแม่ของ
ลูก ใจเข็ญทลายจากกันอย่างน่าเวทนา จาก
กันพอเมื่อลูกอยู่ในท้องราว ๔ เดือน” พนาง
วางของเหล่านั้นลงบนตัก เบิกสุมกล่อมเล็ก
“นลายมือแม่ของลูก พอจำได้ ภูซึกค้ำทำ
พยายามเขียนเล่าไว้ แม่ของลูกเหมือนลูก
ทุกอย่าง”

แล้วท่านทั้งคนอ่านทุกตัวอักษร น้ำตา
ไหลตลอดเวลา แม้จะพยายามเช็ดและหัก
ห้ามสักเท่าใด ก็ทลายบรรเทา ลง ได้ง่าย ๆ ไม่
ยอมเลิกที่หนึ่งแล้วหยิบ เล่มที่ ๒ ซึ่งโตกว่า ขึ้น
อ่านต่อ เล่มนั้นของนายสวัสดิ์เขียนไว้ ท่านอง
จกหมายให้บุญเกิดอ่าน เมื่อท่านได้อ่านจบ
เข้าใจเรื่องตลอดแล้ว ท่านส่งให้บุญเกิดทั้ง-
หมด และท่านก็บรรยายเรื่องราวทั้งหลาย
ให้ผู้ที่ รอฟัง อยู่ด้วย ความ กระหายนั่น อย่าง

รูปถ่ายนั้นทำให้ท่านรู้ว่า บุญเกิด เป็นลูก
ของท่านแน่ และท่านเคยคิดไว้ในรูปร่างของ
บุญเกิดมาตั้งแต่เห็น ว่าเหมือนภรรยาที่จาก
กัน ต่อมาได้ทราบเรื่องต่าง ๆ ปรากฏว่า
บุญเกิด ไม่ได้เกิดในสายโลหิต ผิดวงเครือญาติ
ที่นายสวัสดิ์เขียนไว้ ในพินัยกรรม ยิ่งทำให้
ท่านและคุณหญิงมันใจยิ่งขึ้น แต่ยังไม่วาง
ใจจะพูดเรื่องในเกรงผิดไป ครั้นได้มาเห็นรูป
อยู่ในหีบก็จำได้ทันทีและแน่นอน เพราะรูป
นั้นคือรูปท่านกับคุณฉวี มารดาของบุญเกิด
ถ่ายเมื่อแต่งงานกันใหม่ๆ แต่ท่านยังเป็น
หลวงอรรณพภักย์ภิรมย์ แล้วไปรับราชการ
อยู่ที่สกลนคร ๕ ปีถูกย้ายกลับ การเดินทาง
กันการมากต้องใช้เงินมากกลางทางถูก
พวกผู้ร้ายเข้าปล้น เพราะพักอยู่ในกอง ต่อสู้
กัน พอใกล้สว่างพวกผู้ร้ายหนีไปหมด มี
ขาดเจ็บกันทั้งสองฝ่าย ผู้ร้ายคายที่หลายคน
ผู้หญิงตกใจผู้ร้าย หนีไป ซ่อนตัว ในป่า ที่นั้น
ท่านหากันอยู่นานจึงพบ แต่คุณฉวีไม่พบ
ใครแยกย้ายกัน คิดตาม และสอบถาม ในหมู่ผู้
หญิงด้วยกันก็ไม่ได้ความ เจ้าของที่หาย
ก็หลายอย่าง เพราะพวกผู้ร้ายมีหลายคน จะ

พ. ศ. ๒๔๘๗

บุญเกิด

พักอยู่ที่นั่น ก็ยัง ห่างไกล หมู่บ้าน คน มากนัก
เป็นห่วงคนอื่น จึงต้องออกเดินทางหนึ่ง
ระแหง พักสี่ห้าวัน ๑๕ วัน ก็ไม่มีใคร
พบแม้แต่ศพรหรือร่องรอย จึงตกลงใจว่า
ต้องไปประสพเหตุร้ายอย่างอื่นในชั่วขณะหนึ่ง
ไป ในการมาครั้งนี้ นอกจากครอบครัวของ
ท่านแล้ว คุณหญิงสุภรรยาท่านเคยวันได้
มากับ คุณหญิงเป็นภรรยาหลวงพินิจ
การญาติของท่านเอง ไปเป็นนายอำเภออยู่
จังหวัดเดียวกัน พอคุณหลวงถึงแก่กรรม
ลง ท่านจำเป็นต้องช่วยเหลือความหน้าที่ของ
ญาติและมิตร ปลงศพแล้วพอกัท่านถูกย้าย
จึงรวมมากับกันที่เคียว คุณหญิงมีบุตร
ด้วยหลวงพินิจคนหนึ่งเป็นชาย คือทรงศักดิ์
นั่นเอง เวลานั้นอายุราว ๓ ขวบ ขณะที่คุณ
ปลงทำการศพอยู่นั้น คุณหญิงไค้มลูก
หนึ่ง ไป พร้อม ๆ กับคุณฉวี ด้วย ความ ตกใจ
เหมือนกัน แต่ไปกันคนละทาง เพิ่งตามไป
พบเมื่อรุ่งเช้า ไม่มีอันครวญอย่างใด ไค้เกิด
ทางมากับกันอย่างญาติจนถึงกรุงเทพฯ ยศ
มารดาของคุณหญิงและฝ่ายหลวงพินิจ ต่าง
มาปรึกษากันว่า ควรลงความมัวหมอง
อันน่าจะมีเสีย ขอให้เจ้าคุณกับคุณหญิงแต่ง
งานอยู่กับด้วยกัน ไม่ใช่ใครที่โหด คุณหญิง

และทางหลวงพินิจก็ไม่มีใคร เป็นหลัก ที่จะคุ้ม
ครองลูกหลานทรัพย์สินสมบัติ ความหวังที่
จะไค้คุณฉวีคืนมานั้นเห็นจะไม่ มี ผู้ใหญ่ต้อง
การฝากทรงศักดิ์ไว้กับท่าน ท่านเห็นจริงด้วย
จึงไค้แบ่งงานกันเสีย ๆ ในระหว่างพวกพ้อง
และไม่แย้มพรายให้ ผู้ใดรู้ว่าทรงศักดิ์ไม่ใช่
ลูกท่าน แม้ตัวเขาเอง สำหรับนามสกุลที่
ทรงศักดิ์ใช้ว่า ขวรศักดิ์ ก็ไม่ผิด เพราะต้น
ตระกูลของท่านกับหลวงพินิจร่วมกันอย่างสนิท
และสืบเชื้อสายทางผู้ชายมากับกัน

และคามที่ปรากฏในบันทึกของคุณฉวีกับ
นายสวัสดิ์นั้น มีความทักท้อกัน คุณฉวีเขียน
เหตุการณ์ที่ไค้คงอยู่ต่อมา หาไค้ค่ายกัที่
ท่านคิดไม่มั่นโดยละเอียด เริ่มประวัติและการ
เดินทางขณะ ที่ย้าย จาก สกลนคร ใน ครั้งนั้น
คุณฉวีต้องไค้ ๔ เดือน เวลาผู้ร้ายเข้าปล้น
อยู่ เธอกำลังนอนพัก แท้งยังไม่หลับ พอรู้
แน่ว่า ถูกปล้น ก็ ดวช หิ้วกำปั้น ลูกที่ มาถึงมือ
บุญเกิด ซึ่งเก็บเงินทองของมีค่าจะโคกหนี
จากแถวนี้ไปแอบอยู่ในป่า พอเสียงพวก
ผู้ร้ายเข้ามาใกล้รีบหนีต่อไป เกือบมีมาก
มองไม่เห็นทางเดิน ไค้ ไปพบสัตว์อะไรเข้า
อย่างหนึ่ง เห็นตาเป็นแสงไฟ ตกใจคิดว่า
เสือ รีบวิ่งไปต่อไป ไปพบอะไรเข้าหนึ่งร้อยๆ

สันตารมณ

มกร

จนสว่างเห็นยอฮันนาคำลังนอนพัก คิดว่า คงไม่ไกลเท่าใด พวกพ้องหาไม่พบคงออกตาม หนีไปนานคืนขึ้นเกือบเที่ยง แล้วลุกขึ้นเดินครึ่งโจระกัณยไปทางเค็ม แค่งกัณยไม่ถูกทิวทัศน์ก็เกลียดไม่ ในบ้านกินไป พอน้ำในลำธารก็ขม พอประทังชีวิตไปครู่ ๆ พัก ๆ เกยวณอยู่ในข้าอีกคนหนึ่งออกไม่ถูก ต้องนอนในข้าอีก รุ่งขึ้นออกเดินต่อไป คราวนั้นเดินเสียงโซซคแล้วแต่ระโยถึงไหน แม้ระคายด้วยอะไรก็ตาม เกยไปข้างหุบเขาย่าง พอขยับเกยจะยืนอยู่แล้วมาถึงลำน้ำ และไคยขึ้นเสียงไก่ขัน คิดว่าคงใกล้บ้านคน แะงใจเกยต่อไปของที่ตกตัวไปนั้นมิแต่หิวกัยแพรวเพละท่มนอนเท่านั้น ของแท่งตัวทึงแท่งอยู่ก็ถลออกหมด รวมลงในหิยแต่แท่งเกยแล้วเอาแพรวท้อทำให้ยืนหือฉ่า อย่าให้ใครสงสัย แล้วลงเดิน ท้องลำธาร ไป ความเสี่ยง ที่ไคยขึ้นเสียงไก่ขัน ไคยเพ็ก ๆ ๒-๓ คนเล่นน้ำอยู่ จึงถามหาบ้านเรือนและให้เข้าไป เกษะบุญเจ้าของบ้านขึ้นคนใจก็ แม้พุกกันไม่ค่อยเข้าใจเรื่องถนกันแสดงความรักเกยให้เอาคัย บ้านนั้นอยู่กลางคัมภีร์ ๔-๕ เรือนและถันแต่เป็นญากัน ทำไร่ปลูกข้าวและผักกิน บ้านเรือนอยู่คล้ายกระท่อม มีหมาก

มะพร้าวพอใช้เลี้ยงบ้านและแลกเปลี่ยนเครื่องนุ่งห่ม แต่ที่รักคือเป็นคนสุจริต ทำกินโดยสุภาพ คุณฉวพอกอยู่ทนเมื่อค่อยพุกกันเข้าใจเรื่องแล้ว ก็เล่าความให้เจ้าน้ำพึ่ง ขอร้องให้เขาช่วยสืบข่าว ถ้าไปในเมืองก็จะฝากจดหมายไปให้บ้านเมืองก็ทราบเรื่อง แต่คนพุกกันสนั่นท้าวทำไม่ถูก ไม่เคยไปบ้านเมืองเลย จึงงนให้ระโกกัณย ครั้นระขอร้องให้เขาช่วย นำเธอ ไปส่ง ก็ไม่ ปล่อยคัยสำหรับเธอนัก ทายายเจ้าบ้านสองคนรักใคร่และนัยถือเธอมาก และไม่มีใครเอาใจใส่กับเจ้าของของเธอมว่ามิอะไรมาขัง ก็เลวอย่างไรจนล่วงมาหลายเดือน เธอคลอกบุญกระเหินหญิงคังชื่อให้ว่าบุญเกศ แล้วเธอสมัครเพราะการรักษายาบาลไม่ก็พอ เธอเป็นห่วงบุตรมาก เฝ้านยานคุณพระและเทพทากย์เสมอว่า ถ้าบุตรของเธอระใด ก็คือไปข้างหน้า ขอให้มีข่าวกรหรือ คนในเมือง หลงมาพบเธอ ให้แจ้งไค้ แม้เธอระทากย์ไม่ว่า ขอแต่ให้ลูกไค้ผู้สมควรวัยไปเลี้ยงคุกระสุใจทายสระวัก มีฉะนั้นลูกของเธอก็จะระมอยู่ในความ ข้าเถื่อนเมื่อเธอมีอาการหนักทรู ท้าวว่า ไม่รอกแน่แล้ว จึงไค้พยายามเขียนจดหมายเทศน์ไว้ ถ้าเธอทาก่อนไค้พผู้สมควร ก็ระมอยไว้

—๑๖—

คิดว่าเข็นตุกร้างเขาอยู่ข้างที่เข็นมา เขารู้สึก
ว่าจำเข็นจริง ๆ ที่เขา จะต้องให้สัตว์ปฏิจญาน
ทอสัตว์ ผู้กำลัง จะ ปลีก ตน ไปนั้น ให้เธอระงับ
ห่วงใยเสียได้ เขาจึงสาธยายว่าจะสรวีทอ
เกิดคนนั้น ทั้งชีวิตและทรัพย์ ถ้าเขากระทำ
ผิดไป ขอให้ยังเกิดภัยแก่เขาโดยเร็ว เธอ
ขมขื่นบอกว่าพอใจแล้ว และล้มตัวลงนอน เขา
นั่งเฝ้าอยู่จนเธอหลับสบายใจ และตอนนั้นก็
เธอเฝ้าคนนั้นจนเข็นเสร็จทุกทอ เรียกเขาเข้า
ไปใกล้ และขอกุญแจแล้วสั่งว่า ถ้าลูกของ
เธอไม่มีอันทอขายชีวิตเสียแก่เด็กคนนั้นแล้ว
จงเก็บสมุดเล่มเล็กไว้ให้เขา เมื่อเขามีอายุ
เป็นผู้ใหญ่มีความคิดแล้ว ทั้งขอให้เขา
เล่าเรื่องให้ฟังด้วย เพื่อลูกของเธอจะได้รู้จัก
พงศ์ตระกูล แม้จะไม่แสดงตัวกันเป็นตระกูล
ไว้ว่าทอหาใช้ตนขึ้นทำข้าหลวงทราวมไม่ ใด
เป็นเครื่องผูกพันจิตใจให้ เป็น คนที่ไว้เสมอ
นายสวลีทอขายก็เพราะเสียใจความซัดว่า เจ้า
คุณเป็นบิดาของบุญเกิด แต่เจ้าคุณแต่งงาน
ใหม่ จึงไม่กล้าแสดงความจริง เพื่อให้ต้อง
กับความประสงค์ของคุณฉวี แล้วกระทำเช่น
นี้ไว้

“ลูกต้องไปอยู่กับพ่อ สมบัติของลูก
ยกให้กับพ่อ ๆ เขาเด็ก” ท่านพุกเมื่อใดเล่า
ให้คนอื่นฟังเลยแล้ว

“อย่าคิดว่าแม่เป็นแม่เลี้ยงเลย แม่จะ
รักให้เท่ากับแม่ของลูกจริง ๆ” คุณหญิง
พุกพลาถ์สอนด้วยความทนทน และประคอง
บุญเกิดมาไว้ในวงแขน “คุณฉวีกับแม่
รักกันมาก แม่คิดถึงอยู่เสมอ แรกเห็นลูก
แม่แปลกใจเหลือเกิน เพราะดูเหมือนคุณ
ฉวีทุกอย่าง เสียงพูดก็เหมือนกัน ตามคุณ
พ่อคุณ ว่าแม่เคยฝันถึงลูกว่าอย่างไร”

“จริง ๆ ครับคุณพระ” เจ้าคุณหันไป
บอกคุณพระวิวัฒน์ “ผมรู้สึกซอซอทั้งแต่
แรกแก่ไปของงานทำ ความจริงผมไม่ต้องการ
การผู้หญิงเช่นเลขานุการเลย แต่พอเห็น
ลูกเกิดเข้านกรักกันชอชอขึ้นทันที”

“เด็กคนนั้นเหมือนพ่อ” คุณพระตอบ
ขมขื่น “ผมเองพอทราบว่าไปอยู่กับใครก็
กลัวรักขึ้นก็ เพราะเราร้องอยู่แล้ว”

“แม่ คุณพระน้าคุณ” เจ้าคุณบอกว่า
แล้วหัวเราะ “ทำไมไม่กระซิบบอกผมสักนิด
ถ้าได้รู้ไว้ก่อน วันนั้นผมจะไม่ทำความผิดใจ
ให้กับใครเลย”

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกื้อ

“ คบวิ่ง ฝนคาไม่ถึง ” คุณพระ
สารภาพ

“ คักกั มานี้ แก่ต้องรักให้เหมือนน้อง
ของแกแท้ ๆ ความรักก็เป็นอย่างนี้นะ ”
ท่านถวิลเรียกลูกชาย เขาเดินมาอย่างซุ่ม
ซม แล้วนั่งลงในเก้าอี้ข้างเจ้าคุณ มองดู
น้องสาวของเขาด้วยความสงสาร แต่เขาไม่
รู้จะพูดอะไร แก่รู้สักมีความรักไยอย่างมาก

“ ลูกเกื้อก็เหมือนกัน ไม่ต้องกระดาก
อายคักกั แก่เป็นลูกของพ่อเหมือนกัน
ต้องรักกัน พ่อมีความสุขแล้ว มีลูกชายคน
หญิงคนเช่นนี้ ถึงตายก็ไม่ว่าเหว ” ท่าน
พูดแล้วยิ้มหัว กลายเป็นคนวันเวงถึงเค็ม ซ่อน
ความเศร้าไว้อย่างมิดชิด

“ แก่คุณเกื้อ ยังไม่เห็น ырรองสักที ว่าจะ
ไปอยู่กับคุณพ่อ ” ทรงคักกัพคัซซ ๆ เกม
ล้อเล่นแฉะวิคค บุญเกื้อยิ้มแล้วมองดูเขา

“ ไม่อยู่กับพ่อแม่ แล้ว ไร เกื้อ อยู่กับ
ใคร ” หล่อนถามอย่างคมคาย เขาหัวเราะ
และวางท่าอย่างผู้ที่ไม่ทำผิด

“ งั้นผมผิดซี้ แล้วแต่ระลงโทษเด็กคุณ
น้อง ” คนอื่นชอบใจคำพททรวง ๆ ของทรง-
คักกั ซึ่งไม่มีอะไรเลยก็ยากกว่าเขาเป็นคน
หนุ่มที่ควร ริงเกีย ของ ผู้หญิงที่ ระสนิท คับ

หากบุญเกื้อรักยาตัวมากไปเอง

ต่อจากนั้น ทุกสิ่งก็ดำเนินไป ตามที่ เจ้าคุณ
ปรารถนา คือ บกสิทธิ์ในทรัพย์สินทั้งหมดของ
นายสวัสดิ์ก็ให้แก่ลูกชายหญิงของนางซัน และ
ได้แสดงความเกี่ยวพัน ว่า ตระกูล ฅคุณเศรษฐ
กับท่านต้องเป็นญาติกันเสมอไป สขทกซ
อย่างไรก็ต้องช่วยกัน คุณพระวิวัฒน์ก็ด้วย
ขอให้ภรรยารักใคร่บุญเกื้ออยู่ถึงเค็ม และ

ต้องนับว่ามีคุณต่อท่านมาก ให้คิดว่าเหมือน
คุณพระกับซันประเทืองนายเลลิม สามท่าน
เป็นญาติกันสนิทหรือเพื่อนฝูง กับท่าน ก็ทั้งเป็น
มาแล้วท่อนายสวัสดิ์ เมื่อการงานได้ก็

เรียบร้อยแล้ว ท่านเค็มมทกถลั บุญเกื้อ
รู้สึก ใจหาย มาก ที่ต้อง จาก นครสวรรค์ ไป
หล่อนรำลึกล้างเสียดบรรคาคู้ที่เค็มรักใคร่นับถือ
ทวถึง สวาทธธองให้รำรักแสดงความอาลัย

อย่างเฝ้ายคนผู้จากยิ่งแสนเศร้า คุณนาย
สำคัญเดิมเหมือนจากลูก ในวันไปวันนั้น
ผู้คนไปส่งคัมคัง บุญเกื้อหน้าเศร้า หล่อน
ยืนโศกผาลาตามลัคยา แล้วน้ำตาของความ

อาลัยได้ ไหลรินมาอีก อาลาถ่อน นครสวรรค์
เคยอยู่มาแต่ซ้อยคัมใหญ่ ระคองหมกวาสนา
กันลงเพี้ยนนี้แล้ว ออกเอย

“ หักใจเสียลูก ” เจ้าคุณปล่อยแล้วลูบ

สันตารมณ

มกร

ผลกับความรัก “ก็ถึงเขาเมื่อไหร่กัน
มา ชวนพี่เขามาเที่ยวพักผ่อน ๆ ก็ให้เหมือน
อย่างเดิม พ่อแม่ก็ต้องมาบังเหมือนกัน”

“คุณน้องชัย ไปตั้งบ้านระหาคูกากา
ให้” ทรงศักดิ์เสริมพูดให้ขยันทัน บัญเภา
หัวเราะทั้งน้ำตา

“เด็กเรียกเธอว่าคุณน้องเสียที และ
อย่าขอร้องอีกต่อไป” หล่อนเข้หน้าตาแล้ว
กล่าวอย่างกินเอง

“ทำไม ขววงหูหรือ งั้นก็เรียกว่ายาย
เธอเอาไหม”

“เรียกอย่างไร ๆ ก็เรียกเถอะ ต้องไม่
ถามว่าเธอเป็นน้อง”

“ก็มาก่อนสิ เสียอีกว่าเธอเป็นน้อง น้อง
เธอ” เขาพูดเรื่อยโดยไม่นึกว่าจะถูกใจผู้
ฟังเพียงใด เจ้าคุณตอนใจมองคุณหญิงซึ่ง
อมยิ้มก่อนลุกชาย

“แล้ว ๆ เล่า ๆ ก็ใกล้กับ มาอยู่ กับเรา
อีก” เจ้าคุณพูดกับผู้จัดการเมื่อถึงสถานกรง
เทพ ๆ เพราะพวกห่างไปคอยรับ ผู้จัดการ
ยมแล้ว

“พอผมได้รับจดหมายออกจาก คุณทรง-
ศักดิ์ ก็ใจจริง” ผู้จัดการเวียนเจ้าคุณ

“ฉันนึกแล้วว่าอะไรก็มาก จึงให้ทรงศักดิ์

ออกมาให้รู้ เป็นเค้า ๆ ไปเดะถึงบ้านค่อย
พูดกัน ไปอยู่โน้นเกือบเดือน แต่ไม่เสียเปล่า
ใกล้กับมากคนหนึ่ง” พวกแล้วมองคุณสาวซึ่ง
หล่อนอมยิ้ม

“ผมก็ไม่เสียเปล่า ไ้กันเองคนหนึ่ง”
ชายหนุ่มนอกไม้ได้ พวกพลางเดินเคียงไปกับ
ผู้จัดการ ปล่อยให้เจ้าคุณคุณหญิงเดินไป
หน้ากับคุณหญิง

“คุณโชคก็มาก” ผู้จัดการกระซิบพูด
“ผมทวน ๆ ว่าจะต้องหลุดลอยไปไหน”

“ผมเองก็ใจไม่สู้ คนป้องกันมากจริง”
เขาตอบ “แต่กันแนไม่ไหวแะระคึกคึกผม
อย่างไร” ตอนหลังเป็นเสียงร้องทุกข์

“นั่นแล้วแล้ววสนาชีวิต แต่การได้เธอ
มาอยู่ด้วยเช่นนี้ เป็นโอกาส ที่เราจะได้ สังเกต
เธอง่าย ๆ เมื่อถ้าเธอไม่คิดทางอื่นจริง ๆ
ก็จำเป็นตามกุศลผลกรรม” ผู้จัดการแนะนำ
เป็นเชิงปล่อยใจ

“เพราะที่จริง พอรู้ว่ายายเธอเป็นลูก
คุณพ่อผมใจหายใจว่า ว่าทำมาชั่วยาว
แล้ว” เขาพูดพลางหัวเราะ

“ผมทราบบ้างมานานแล้ว แต่เขาบอก
กัน เพราะไม่อยากให้ใครรู้”

“เห็น คุณแก่ ๆ ฟันต้องพ้อผมแม่ผมมู เรือง

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

ทั้งนั้น แค่นี้เหมือนกันไม่รู้เสีย มารู้อย่างไร
ไม่เห็นแปลก สมบัติคุณพ่อมากกว่าคุณแม่
จริง ๆ ครับ รู้สึกว่าท่านถูกใจไหม

“แล้วคุณหญิงเป็นอย่างไรตรงไหนเล่า”
เขาดามพลาทงหัวเราะบอกว่าฉัน

“รักกันแหละครับ แต่ว่าสักว่าคุณแม่ท่าน
รักฉัน ไม่เหมือนคุณพ่อ พ่อแท้ ๆ ก็คงรัก
ไม่เท่า ผมเหมือนใครนะ”

“คุณเหมือนคุณปู่ของคุณ จึงได้มา
เจ้าคุณมาก”

“จริง ใคร ๆ เขารู้ว่าผมเหมือนคุณพ่อ”

“คุณเองก็มีเค้าเจ้าคุณ”

“นึกหน่อย ส่วนมากแถมเหมือนแม่
แถมสวยจริงแม่ยายเกิด ถ้ารูปคล้ายคุณพ่อ
เมื่อสาว ๆ สมกันแท้ ๆ คุณพ่อไม่อ่อนตัว
อย่างนี้เลย”

“ท่านเพิ่งอ่านเมื่อแถมะครับ แต่ก่อน
ท่านไปวิ่งคล้าย ๆ คุณ ๆ ยิงธนูแล้ว”

“ผมจะลอบสักวันหนึ่ง เมื่อถูกยายเกิด
ผลัก” เขาพูดกลลปทุกซั “จริงนะผมกลัว
จริง เลยไม่ค่อยชอบยกคิกเรือ่งพินัน นึก
สู้กันมาหลายเดือน เรื่องรัก ๆ ใคร ๆ ที่ทำ
คนให้เป็นบ้าได้จริง ๆ”

ทรงศักดิ์กับบุญเกิด มีคน ๆ เกิดวาทะ

คือผู้จัดการเท่านั้น เจ้าคุณและคุณหญิงยัง
ขวางเขาอยู่นั่นแหละว่าไม่รู้รักกันก็ แค่นี้
เขาจะไม่รักกันท่านก็ไม่บังคับ ส่วนทรงศักดิ์
ก็ไม่รู้ เหมือนกันว่ามีผู้ใหญ่คิดอย่างไร แต่
เขาไม่กลัวใครทั้งหมก นอกจากตัวของ
บุญเกิดเอง

ชีวิตใหม่ของบุญเกิดเหมือนความฝัน แต่
เป็นฝันที่ทำความจริงใจให้แก่ก่อน หาย
ว่าเหวที่เสียสูงและช้า เพราะหล่อนกลืนได้
พบบิกายังเกิดเกล้าโดยไม่กลืน สิ่งที่ทำ
ไปก็ถูกนิยามที่น่าหวาดเสียวขึ้นหนึ่ง ทุกขณะ
ที่ขยันทักถึงมารภาของหล่อนแล้ว บุญเกิด
ต้องร้องไห้เพราะสงสารตัวเอง และระลึกรัง
พระคุณของท่าน แล้วพิศวงชีวิตของคน
ที่สามารถหลุดพ้นอุ้งหัตถ์ของมฤตยูมาได้จนถึง
ปานนี้ นามของหล่อนเป็นดั่งยดะที่ทรงภัย
ความจริงทุกประการ หล่อนอยู่ไต่ภัยความ
เกิดกุดของบุญ ผู้เลี้ยงดูอบรมหล่อนก็เห็นกาล
ภัยอำนาจบุญ ข้าศึกห่มผ้ารายกับภัยทั้ง
หลายก็พินาศย่อยยับถลึงประสพแค้นเคือง แต่
ความสุขกายสุขใจ นามนี้เป็นนามที่กลืน
มารภาของหล่อนได้ทั้งให้ ทั้งแค้นที่ไต่ล
คาเห็นโลก หล่อนมีความอภัพอยู่อย่างเดียว
ที่ไม่ได้มีโอกาส สมอง คุณ ท่านให้สัมผัสที่

ท่านทราบความเพื่อหล่อนจะต้องสิ้นชีพลง
อย่างน่าอนาถ ถ้าฉันบุญเกิด ไม่มีอันไ
ยยกวนหล่อนแล้ว เพราะมีความรักความ
เมตตาปราณีของหญิงและเจ้าคุณ พร้อม
ทั้งทรัพย์สินสิ่งของบริวาร

เพื่อความยินดีที่ท่านได้พบและได้ข่าว
เมื่อครั้งยัง เจ้าคุณให้ทำการรณรงค์ใน
บ้านอย่างใหญ่โต พวกฝูงเศรษฐีและพวก
พ้องทางนครสวรรค์ ได้รีบเชิญมาในงานทุก

ท่าน งานนี้กำหนดวันตรงกับวันเกิดของ
บุญเกิดด้วย เจ้าคุณได้แสดงความหลัง
ของท่านต่อแขกที่มาอาลัยครั้งหนึ่ง และ
แนะนำให้ทุกคนรู้จักบุตรสาวของท่าน ซึ่ง

ไม่มีใครเลยจะเว้นความชื่นชมในเรื่อง
ราวเหล่านั้น ท่านผู้ใหญ่มองหญิงสาว
ผู้มีประวีตินำโคกสกลด้วยความรู้ สักส-
สาร ข้างท่านจึงยกเข้าไปนั่งใกล้แล้วกล่าว

ถ้อยคำแสดงน้ำใจเมตตาปราณี หนุ่มสาว
ต่างมองแล้วชมเชยความน่ารักความสดชื่น
ของหล่อน และแสดงความชื่นชมสนิทสนม
กลมเกลียว ชักชวนให้บุญเกิดมีความ

ศรัทธาใจมารวมอยู่ในชีวิตผู้ร่วมวัย ต่างหา
เรื่องมาสนทนาสรวลสนทนากันเพื่อกันเพลินครึก
ครื้นต่อกันตลอดเวลา

“น้องเกิด ยังไม่ได้ไปดูโตะของขวัญ
เลย” ทรงศักดิ์เป็นผู้กล่าวชักชวน ไปชี้ไป
ดูกัน พวกเรา คุณแม่กำลังมาขึ้นคอกอยู่
แล้ว” เขาพักคอกพร้อมกับหันไปพูดกับเพื่อน
ชายหญิงที่กำลังสนทนากันอย่างเอิกขานหลัง
จากเวลาเลี้ยงอาหารค่ำ

“ไปซื้อครี แล้วไปห้องเต็นท์เรา เครื่อง
เริ่มบรรจุแล้ว” ชายหนุ่มคนหนึ่งกล่าว
ต่างลุกขึ้นออกเดินพร้อมกัน

“เ็นว่ากัยพักรบชนะ” ทรงศักดิ์กระซิบ
กันน้องสาวเขาๆ เมื่อเดินเคียงกันมา

“เกิดไม่เคยฝึกหัดเลยนะ”

“ใครจะเชื่อ นักเขียนนอก”

“อ้าวจริง ๆ ค่ะ คุณลุงยังไม่ให้เกิดหัด
เต็นท์” หล่อนพูด ชายหนุ่มทำหน้าต
ด้วยความแปลกใจ แล้วกลั้ม

“นี่พี่จะต้องจับตัวหัด”

“แต่ต้องไม่ใช่ฉัน” พวกเรียบ ๆ แต่ม

อานาเกิดจาก

โตะของขวัญถูกปกคลุมรายเรียงไปด้วย
ของมีค่าสวยงาม บุญเกิดรู้สึกปลายปล้ม
อย่างยิ่ง หล่อนเดินไปหาคุณหญิงซึ่งกำลัง
เพ่งสายตามองบุญเกิดของคุณด้วยความ
ปล้ม

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกื้อ

“ขอให้หนู ของ แม่ มีความ สุข อายุ มั่น
ขวัญยืน” ท่านกล่าวพลางประคองตัวหล่อน
และก็มีลงรอยสมเฝ้าฯ บุญเกื้อกรอกราบทูล
ทูลทูลอ้อ ภาพยนตร์ภาพทูลทูลฯ ทุกคน
พลอยขยับยืนก็ไปควย แล้วท่านจึงลุกสาว
เกินรวมมากับคนอื่น ๆ ทรงไปยังห้องเต็นท์ว่า

หนุ่มสาวต่างจับคู่กันแล้วเปลี่ยนกันไป
ตามความประสงค์ เห็นที่วิ่งวิ่งเบิกบานใจ
ด้วยกัน บางคนใคร่จะได้เกิดยศตำแหน่ง
เจ้าของงานคือบุญเกื้อ คอยหาโอกาสที่จะ
พบหล่อนเพื่อแสดงความจำนง แต่หล่อน
ไปเข้าหมู่สภามหาวิทยาลัยต่าง ๆ สักงานไป

“ศักดิ์ ใจไม่ชวนคุณน้องแถมมาเด่นรำ
สักรอยเล่า” หลวงศุภณัฐเอ่ย

“ชวนแถมทำไม แด่เห็นไม่เป็นหรอก”
เขาตอบเรื่อย ๆ อย่างไม่เอาใจใส่

“อ้อ ใครจะเชื่อว่านักเรียนนอกเห็นว่ามี
เป็น” พานี้คำนั้น เพราะรู้ สักขึ้นในคำบอกเล่า
คนอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน

“อ้าว พวกเขานั่นจริง ๆ นะคุณ สมชวน
แถมแล้ว แถมว่าแถมคุณสูงส่งสักห้าหมื่นให้
หัก”

“กาลสุขานนอก” นายสมพรผู้ไม่เกรง
ใจใครกล่าวกระแทกเสียง

“ไม่ใช่บ้านนอกนะเพื่อน” ทรงศักดิ์คัด
ค้าน “เป็นความมุ่งหมายอย่างหนึ่งของผู้ ใหญ่
ยายเกื้อระงับก็อย่างไรแต่ต้องรีบฝึกซ้อม”

“จริง ๆ ฟังที่เจ้าคุณเล่าก่อนเลยยังซี คุ
แถมเป็นคนมีศีลธรรมก็เหลือเกิน” สอวค์ช่วย
ส่งเสริม

—๑๓—

หลังจากวันเกิดมาแล้ว ประมาณ ๑๕ วัน
บุญเกื้อได้รับจดหมายฉบับหนึ่ง จำได้ว่าเขียน
ลายมือเฉลิม ผู้จัดการของบริษัทรถยนต์
แต่ได้ลาออกเสียแล้ว โดยไม่มีเหตุผลชักว่า
เพราะอะไร คู่กับจดหมายมีต่อพัสตูลักษณะ
ส่งมาถึงพร้อมกัน เป็นลายมือคน ๆ เดียว
ดวงตราที่ปักเป็นตราจากต่างประเทศ มี
อักษรกันทางว่า พนมเพ็ญ ซึ่งเป็นนามจังหวัด
ของประเทศราชอาณาจักรลาว หล่อนรู้ สักสนิท
เป็นอย่างดี

“เฮ้ คุณเฉลิม ไป อยู่ เขมร เสีย แล้ว”
หล่อนกล่าวเบา ๆ ขณะเบิกของ รู้ สักใจที่
จะได้รู้ข่าวจากเขา ในคราวงานเฉลิมไม่ได้
มากับ เพราะได้ลาออกและจากนครสวรรค์
ไปเสียก่อนที่มิตรเจริญจะไปถึง

พนมเพญ

คุณชวริบ ฌมรักคุณ ฌมรู้ สักตักแล้ว

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๖

เรียนคุณที่รักยิ่งของผมนู จากไปไกล

ผม มีความเสียใจมาก ที่ไม่ได้มาในงาน

วันเกิดของคุณครั้งนี้เพราะไม่ทราบ เพิ่งได้

อ่านพยานหนังสือพิมพ์ก่อนเขียนจดหมาย

นี้ ๒ วันนึ่ง แต่แม่ผมนะทราบและได้ข้อ

ในสหายมากไม่กล้าพอที่จะมาพบคุณ เพราะ

ผมเป็นไข้หัวใจอย่างแรง ประทานโทษเด็ก

ชวริบ ผมไม่กล้าพูดกับปาก แต่ได้ระอิก

ไว้ก็ไม่วาย ทรมานหัวใจร้ายกาจนัก ขอ

ให้ผมได้ปลุกปล้ำลงด้วยถ้อยคำด้วยความ

ในใจทั้งหมดมาให้คุณทราบ โดยจดหมาย

ฉบับนี้เด็ก ซึ่งจะไม่อีกต่อไป ผมทราบว่า

ผมไม่มีวาสนา ไม่คู่ควร แต่ทว่าใจที่นำซึ่ง

ของผมเองลุ่มอาพาไปในทางที่จะให้ผมต้องได้

รับความทุกข์ เมื่อผมได้เขียนมาถึงแล้ว

คุณก็ทรงทราบแล้วว่าอะไรกัน ดังนั้นผมจะ

ไม่อำพรางเลย ขอพูดไปตามความจริงทั้ง

หมด แม้คุณจะไม่โกรธแค้นซึ่งซึ่ง หรือเมตตา

กรุณาประการใด ก็จะไม่ทำให้ผมทราบได้

ผมยังจะต้องไปต่อไป ไปไม่มีจดหมายว่า

สู่สันติการเกินทางลงวันใดเมื่อใด ชีวิต

ของผมจะลงลงในสภาพของนักท่องเที่ยว

ว่าผม รักคุณ ตั้งแต่แรก เข้ามาทำงานกับ คุณ

สวัสดิ์ ขณะที่คุณยังเรียนอยู่วัฒนา ยิ่งวัน

ก็ยังเพิ่มพูน ไม่ได้ลดน้อยลงเลย แต่พร้อม

กับรักมากขึ้น ความหมกหมุ่นสูงส่งแสนแตก

ต่างก็ยังซบซนตัวตามมากด้วย แต่ผมก็ยัง

หัดใจไม่ได้ ไม่ได้ทันขณะนั้น ขณะที่คุณ

กำลังร่ำเรียนอยู่ในกองทรัพย์สินเกียรติยศยิ่ง

กว่าแต่ก่อน ไม่ใช่ผมฉ้อฉลคุณ แท้จริง

ผมเป็นคนใช้ที่ซื่อสัตย์ต่อคุณ ทั้งแต่ก่อนและ

บัดนี้ หรือจะรวยชอกว่าตลอดชีวิตก็ไม่ผิด

ผมพลอยทุกข์ใจเมื่อตกอยู่ในอันตราย ผม

ขอเรียนให้ทราบว่าพอคุณสวัสดิ์ สันบุญ ผม

ถูก คุณนายชั้น ระวาง และคอยหาอุบายที่จะ

กำจัดผม แต่เหตุใดเฉลิมจึงทนอยู่ทั้งนี้ ๆ

เพราะเราไม่มีทางหากินหรือ หรือเพราะอะไร

เงินเดือนผู้จัดการ ๑๕๐ บาท ซึ่งถูกตัก

ในงานบริษัททั่วโลก ความหนักไม่พอ

กับมูลค่า แต่ผมยังจากไปไม่ได้ เพราะ

มีกาวดวงหนึ่งกำลังอยู่ในภัยซบซน ผมรู้

ว่ากาวดวงนั้นจะต้องผจญภัยอย่างแรงสักวัน

หนึ่ง ผมทั้งเสียอย่างไรได้ เมื่อกาวดวงนั้น

ผมนกบ่งไว้สูงมีค่ายิ่งกว่าชีวิตของผม มี

เหตุร้ายสมจริงถึงที่ผมหาคใจ แม้คุณหลัก

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

ไปแล้วไกล แต่ก็ยังเกิดขึ้นในระหว่างผู้^๕ที่
สู้หน้าแทน ยิ่งร้ายไปกว่านั้น คุณนายชั้น^๕
ยังว่าจ้างพวกเถรให้คิดเอาชีวิตคุณ ขณะอยู่^๕
กรุงเทพฯ เลี้ยงด้วย ไม่มีใครทรายเรือน^๕
เลยนอกจากผมกับขุนประเทือง และด้วย^๕
ความพยายามของผม ได้รวบรวมแก้ไขให้^๕
เจ้าแก้วเลิกความคิดสำเร็จ การจับเจ้าพรหม^๕
เจ้าสร้อยผู้ร่วมคิดลี้ภัยกับคุณของคุณ เป็น^๕
เรื่องที่ทวนทวนใจของผู้ทราบดีก็ร้ายต่อคุณ^๕
ผมซู้เข้ากับยอสมรภาพและปฏิกิริยาว่าไม่^๕
คิดต่อไป ถ้าคุณสงสัยว่าผมระแวงขึ้น^๕
เล่าทั้งเรื่องกบฏหลักฐาน ซึ่ง คุณนายชั้น ทำไว้^๕
จากขุนประเทือง ผมได้รวบรวมฝากไว้ที่^๕
ท่านขุนทั้งหมด ขวัญของคุณยังก็อยู่ จึง^๕
ขินกาลให้ศัตรูหมู่ร้ายแพ้อยู่กับไปหมดสิ้น จน^๕
ตนเองต้องตายโดยคุณไม่ได้คอยแทนเลย แม้^๕
แค่น้อย ใคร ๆ ก็ต้องชมน้ำใจคุณว่าเป็น^๕
ยอดหญิง กับอีกเรื่องหนึ่งที่คุณควรทราบ^๕
เพื่อจำไว้รักษาตัวต่อไป คุณต้องยังคิดต่อ^๕
กับตระกูลผดุงเครษอยู่ ผมได้ช่วย^๕
คุณให้พ้นความเล่ห์ขี้ฉ้อแล้วโดยที่คุณไม่^๕
ทราบ เรื่องนั้นคือคุณเป๋อริ่ง เขาได้ใช้^๕
ความพยายามอย่างแรงกล้าทำลายคุณ เมื่อ^๕
ปรากฏว่าคุณเป็นลูกของตระกูลยวรงค์ก็ เขา^๕

ต้องการคุณด้วยอำนาจของความพยายามและ^๕
เล่ห์กลหนุ่ม เขารู้ว่าคุณแปรพักตร์ของ^๕
เขาหลงรักคุณ แต่เขาไม่ต้องการจะให้^๕
พันตัวได้ เล่ห์กลของมารดา ใคร ๆ นอกใจ^๕
กันหมกมุ่น คน ๆ นั้นละพยศ แต่ผมหาเชื่อไม่^๕
เพราะผมทำงานร่วมมากกับเขานาน พอที่ระ^๕
เขาคิด เขาจะทำอย่างไร เรืองนั้นนางเยี่ยม^๕
ภรรยาขายสอาก เป็นผู้มีความไปบอกผมว่า^๕
เขาจะวางยาเบื่อให้คุณเมา แล้วจะอุ้มไปไว้^๕
ในห้องของเขาคามความพอใจ ระเ^๕
ในใจวัดคืนที่คุณคิดก่อนเขานอน ร่วมคิด^๕
กันน้องสาวของเขา แต่คุณที่รัก ทรายโค^๕
ที่ชีวิตของ ผมยังอยู่ พอที่ระช่วยเหลือน^๕
แล้วอย่านึกเลยว่าต้องของของโยะมาแผ้วพาน^๕
ผิวกายคุณได้ ผมจึงออกอุบายซ่อนกลให้^๕
นางเยี่ยมลอบไปลัก ขวดยา ซึ่ง คุณสวาท เป็น^๕
ผู้เถียงโน้นมาให้ผม และหาขอชเชนิก^๕
เก็บวักในสำเนาที่ ไม่เามาแต่สเหมือนกันส่งไป^๕
ไว้แทนที่ คุณคงจำได้ซิ ว่าวันนั้นคือคืนวัน^๕
รุ่งขึ้นที่คุณจะเดินทางจากนครสวรรค์ คุณ^๕
สวาทได้เข้าไปเฝ้าครวญท้าวว่ารักอยู่กับคุณ^๕
จนึก เพื่อขอให้คุณหลีกลงเพราะเมายา^๕
ผมกับสอากได้ขึ้นไปคอยฟังเหตุการณ^๕
ได้หลีกนอน นางเยี่ยมอีกคนหนึ่งทรมาน^๕

กายเพื่อความปลอกลัยของคุณ เราไม่รู้
ว่าเหตุอะไรเกิดขึ้นได้อีก เรืองคุณเปรม
ไกรรย ที่หลัง เมื่อ คุณไกรรย นครสวรรค์ไป
แล้ว โดยแอมไคยีนสอากพุกกันณัยเมีย
ของเขาเพราะยีนคักคุณพันนัย คุณเปรม
จึงได้ถามสมคัย เธอเป็นคนคักจริง ๆ บอก
ว่าเสียใจมากที่น้องมีจิตโง่โง่พอและพี่ เรือง
ต่าง ๆ ไก่ยลงเพราะคุณออกจาก นครสวรรค์
และผมก็ถามตำแหน่งใน ๓ เดือนต่อมา เห็น
ว่าคุณไม่มีภยอนครายอะไรรถลักกรายได้อีก
แล้ว และในไม่ช้าผู้คุมครองคุณทักกว่าผม
ทั้งร้อยเท่า ซึ่งคุณตกลงให้เขาเช่ารับตำแหน่ง
นั้นก็จะต้องมี ผมจะเพียงภาวนานักให้คุณ
มีความรุ่งเรืองด้วยน้ำใจเท่านั้น

และด้วยความรักภักดีของผม ขอถือ
โอกาสสั้นของขวัญมาถ่านักคุณสำหรับวัน
เกิดที่เพิ่งผ่านไป ของนัยนของเก่ามีอายุ
ตามประวัติว่าหลายร้อย แต่เห็นว่างามคัก
ทั้งสี่และลวกลาย ผมจึงได้เลือกของสิ่ง
ส่งมาแทนความภักดีในวงจิตของผมที่มีต่อ
คุณ ผมขอขบเพียงนัย ความสวัสดีทั้งนี้แก่
คุณผู้ยอชวักของเฉลิม

แต่ผู้ที่กำลังจากไปด้วยความสนทวิง

เฉลิม คงสคัย

หล่อน เบลงกัย ความเศร้า ความหวาก
เสียว ความสงสาร อนิจา หล่อนรู้คักว่า
เฉลิมรักหล่อน แต่คาคไม่ถ่วงวักอย่างไร
เพราะหล่อนพยายามทำตัวให้ห่างจากความ
รัก จกหมายคัยนของเขาสอนหล่อนให้
พิเคราะห์หน้าหนักความรักไกรรย ๆ แม้จะไม่
กระหนกชกเจน หล่อนเชื่อว่าที่เขาเหล่านั้น
เป็นความรักจริงทั้งนั้น และเป็นขญของหล่อน
อย่างยิ่งที่พันความคัก ทารุณ ข้างเดือนมาได้
พันโดยเฉลิมแทบทุกเปลาะ การรับผู้ร้าย
ตัวหั้นนั้น ปรากฏออดงแล้วที่นครสวรรค์ว่า
เพราะความพยายามของเฉลิม หล่อนขอม
คุณและนัยลือไว้วางใจเขาเป็นอันมาก คัก
เขาคักพี่ชาย แต่ไม่เคยอนุญาตให้หัวใจคัก
ถึงความรัก อันที่จริง ทำไมหล่อนะรัก
และแต่งงานกับเฉลิมไม่ได้ เขาคักพอที่จะเป็น
พี่เพื่อนและสาคักก็จริง ๆ ความรัก
และการแต่งงาน หล่อนไม่เห็นจำเป็นที่จะ
เลือกผู้คักมีเกียรติยศคักคักทวีสมยคัก ขอ
สำคัญคักองการอยู่ทรงความคักต่างหาก ซึ่ง
ไม่มีข้อยกพร่องสำหรับเฉลิม แต่หล่อนเพ็ง
มารู้ตัว และเข้าใจความรักเขาย่างในขณะ
ซึ่งไค้ส่ายเสียแล้วที่จะรักเขา หล่อนถอนใจ
กัยความอ่อนเปลี้ย ทวนคักคักเขาแสนท

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

ระเคว้งใจลงด้วยความสงสัย

“เราไม่มีวาสนาใดขอกรรมกันมาในทางนี้”
 หล่อนพึมพำแก่ตนเอง “จึงบันดาลให้มี
 ม่านกันเสียมีชีวิต” คึกพลาญเกียกหมาย
 เข้าช่องด้วยกิริยาเหงาหงอย แล้วแก้ข้อ
 ของขวัญออกดู สิ่งนั้นคือแท่นสำหรับปัก
 ดอกไม้ ซึ่งมีลวดลายผูกเส้นกันซัดสลบัส
 งดงามมากเป็นรูปสัตว์ดอกไม้นานาชนิด นอก
 ลักษณะเป็นวัตถุโบราณแท้ หล่อนลูบคลำ
 อย่างถนอมชมขวัญด้วยความรัก หัวใจสะท้อน
 ปลดปล่อยความคิดเลื่อนลอยวิเวกวังเวงไปมา

“บ้านเจ้าของจะไปอยู่สารทิดโคกหนอ”
 หล่อนกะซิบถามซวก ขณะที่พลิกนามบัตรซึ่ง
 ผูกคอซวกดู หลังนามบัตรเขียนเป็นคำ
 ขวดยพรั่งว่า “ขอความสวัสดิ์ทั้งมีแก่
 คุณบุญเกิด ขวดยศักดิ์”
 “เอ็งเอ็งรักยาไว้ด้วยความกตัญญู เพื่อ
 สอนงูน้ำใจของเธอ” หล่อนกล่าวปฎิญาณ
 “เอ็งไม่มีวาสนาจะสอนคุณอย่างอื่นได้จริง ๆ
 เกียกซึกโคกพไท ของงูไค้เกียกว่มท้องถิ่น
 เกียก เกียกยากเย็นของเอ็งยิ่งกว่าผู้ใด
 หมด”

นับแต่วันนั้น มาบุญเกิดใช้แท่นนั้นปัก
 ดอกไม้ วางบนโต๊ะเล็ก ข้างเตียงนอนประจำ

เพื่อเตือนใจให้ระลึกถึงเขาอยู่เป็นนิตย์ เขาจะ
 เป็นใครและอยู่ไหนแห่งใดก็ตาม หล่อนถือว่า
 เขาเป็นพี่ชายที่รักและกำลังมาอยู่คู่กับครอง
 หล่อนในระบิลเกลี้ยงเกลาแก่กันนั้น หัวใจ
 ของหล่อนคอยภาวนาช่วยพรให้เขาได้ประสบ
 ความเจริญรุ่งเรือง มีเกียรติยศชื่อเสียง
 ในทุก ๆ แห่งที่เขาไปอยู่

แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องรักก็คือทุกข์ของ
 ความรัก เฉลิมเป็นผู้เชื่อว่าใจของบุญเกิด
 ให้คนชนะคนหาความจริงในเรื่องนี้ แต่ก่อน
 หล่อนมีทุกข์ขมิถาระ และกำลังถึงมาอย่าง
 แรง จนเรื่องชื่อนี้มันไม่สามารถจะเด็ดออก
 เข้าไปเกาะหัวใจหล่อนไค้ จึงยังไม่เคียดสา
 ค่อกฎธรรมมา มาขันธ์ ความคงที่ในการ
 เป็นอันมีหลักมั่นคงแล้ว รอยข้างตัวหล่อน
 ขยับอยู่คนเดียวมาบ้าง ปราศจากเรื่องรบกวน
 กว้างใจถึงแต่ก่อน ดังนั้นชีวิตจิตใจของ
 หล่อนตกอยู่ในความสงบเยือกเย็น มีช่องทาง
 ให้สิ่งใดอยู่ก็ขึ้นใจง่าย ๆ หล่อนกำลัง
 พิศวงในเรื่องความรัก ไค้เคยอ่านหนังสือ
 พยควมกึก ความเห็น และหลักการ ของ นัก
 เขียน กล่าวไว้ว่า ความสงสัย ความสนิท
 เป็นอันไค้ขึ้นต้นของความรัก และความรัก
 เป็นเพลิงที่เย็น เป็นน้ำที่มิพิษ เป็นสวนดอกไม้

สันตารมณ

มกร

ทุกมหนาม เป็นกินแค้นที่เรศกนการ เป็น
ภักตนาการอนหนัก แล้วจึงทำให้ผู้มีโรค
รักหนวกตายอกใจมิได้ไปภัย เหล่านี้จริง
หรือ โรคอันนี้ไ้จับเฉลิมเข้าไปเพียงใด
หรือทั้งหมก แล้วหล่อนเล่าหัวใจว่าง

เปล่าหรือว่ามีอะไรเกาะจับเข้าข้างแล้ว ความ
รักที่แรกจับนั้นมีอาการอย่างไรบ้าง หนึ่ง
กับผู้ชายต่างกันหรือไม่ หนึ่งเป็นอยู่อย่าง
ยาก อันกำลังระดมมาชักใช้เพื่อ สอน หล่อน
หล่อน กำลัง ะ เข้า มาหาวิชา ลัย ความ รัก
ความ คึกถึง ความ ก้องการเห็น ก้องการพบ
จากไปรู้ ลักเปล่าเปลี่ยว กลัยมาักใจ อยู่
ใกล้เย็นสุข เท้านั้นลักษณะของความ รัก
พอหรือยังหรือไม่ค่อยถูกนัก เป็นเรื่องทั่วไป
ที่เคยมียู่กับใคร ๆ ที่รักใคร่นับถือ เช่น
เพื่อน พ่อแม่พี่น้อง ถ้าเช่นนั้นก็ตอบใหม่
ความ เอาใจใส่ คึกถึง ครอบงำไม่มีเวลาว่าง
และร้อนใจที่จะได้พบอยู่เป็นนิตย์ อยากมี
ตัวผู้นั้นอยู่ในระยะใกล้ ชักกับสายตาใกล้ตัว
เสมอ ระแวงสงสัยและหวั่นใยอันรณเมือ
ขาดเขาไปก็นั่งใจใหม่ ใจหอรอกแต่ยังไม่
ทรง แต่เหล่านี้ก็มิชินยังหรือยังในใจ
ของบุญเกิด ทันใดนั้น ภาพชายหนุ่มร่าง
ผ่องผู้หนึ่งไ้ผูกพันในห้วงความนึกคิด แต่

ก็หัวใจและ ระบาย เหลือเกิน ที่ระ สารภาพ ว่า
ภาพชายผู้นั้นเป็น ทรงคึกคัก พยายามหรือญาติ
ของหล่อนเอง ยิ่งขึ้นไปกว่านั้น หัวใจของ
หล่อนที่ไม่เคยมีหมอง มาแต่ก่อนในความ
นึกคิดอิริยาไ้ใครผู้ใดเลย แต่มาเวลานี้

ชายผู้นั้นไ้เกิดแก่หล่อนแล้ว หล่อนพอใจ
ใครฟังเขาพูด เขาเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่สนุกเพลิดเพลิน
แต่ไม่อยากจะฟังเขาพูดถึงเรื่องผู้หญิง
คราใดที่เขาพูดเรื่องนั้นหรือเขาสนิทกับผู้หญิง
คนใดแล้ว รู้สึกว่าหัวใจของหล่อนเสียว
ปรายเหมือนถูกแทงด้วยเหล็กแหลม และต้อง
พยายามหลบไม่ยอมพบสายตากับเขา เพื่อ
ซ่อนพิรชหม่นหมองในดวงจิต หล่อนเคย
โกรธตัวเองเสมอว่าเลว เลวไปไหน ไปอิริยา
ไ้โดยไม่มีเหตุผล

เธอเมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว หล่อนก็กำลังหลง
รักผู้ชายของหล่อนเองซี เขารักหล่อนหรือ
เปล่า อันใจบุญเกิด นั้นหล่อนระชอกช้ำ
เหมือนกับเฉลิมหรือ ไม่ไหว คึกถึงทรง
หล่อนหลัยการขยายลมหายใจอย่างป่วนว้าว
เพราะผู้ชายของหล่อนมีท่าทางว่ากำลังหลง
รัก วสันติ หนึ่งสาวคนหนึ่งอยู่ ซึ่งเย็นลูก
ของหลวงเวรวิบุฬาย ญาติทาง ๆ ใน
ตระกูลบรรพคึกคักเหมือนกัน หล่อนเพิ่งรู้ เรื่อง

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

โดย ยืนเสียง บอกเล่า เรื่อง ของ เขาใน โตะ
อาหารเมื่อตะกนเอง

ว่างตอนย้ายควย” แล้วก็หัวเราะ เสียงปราย
เข้าหัวใจ แต่ต้องรักษากิริยาไว้อย่าให้ใคร
จับได้ จึงยิ้มกับเขาอย่างปกติเมื่อระทอย

—๑๘—

“ไม่มีคุณพี่ เรากรีบประทานกันเพลินก็

ภายหลังงานวันเกิดของบุญเกิดแล้ว ทรง
ศักดิ์ก็ออกไปเฝ้าราชการค้ากับรัฐบาล สห-
มาลายาแทนรัฐบาลสยาม เขาไปนานเพียง
๗ วัน แต่บุญเกิดรู้สึกว่ามันนานมากจนขอกไม่
ถูก เขากลับมาห่อสนธิ์ สักกัใจทนเด่นซึ่ง
ไม่เคยมีต่อใคร ทั้งไม่ควรเลยที่ระทอยรู้ สัก
เช่นนั้น เพราะเพียงรากไปไม่กี่วัน ตอนย้าย
วันนั้นเขาไม่ได้อยู่ รับประทาน น้ำชาที่บ้าน
เพราะอ้างว่ามีธุระส่วนตัว เพิ่งกลับมาใน

เหมือนกัน”

“แน้ใหม่ล่าทายไม่ลึก พี่ไปบ้านคุณอา
หลวงเวียงทั้งใจระทอยน้องไปควย แต่มาถึง
ว่าไปหางกับคุณพ่อ คุณแม่ก็ไม่อยู่ เลยสั่ง
เด็กไว้ว่าอย่าคอย” เขาเล่าแล้วมี

“รสลิศ กลับแล้วใจครั้นคุณพ่อ” เขา
หันไปเรียนท่าน ฝึใหญ่แสดงกิริยาชื่นชมต่อ
เรื่องที่เขากำลังพูดถึง

เวลาอาหารค่ำเอง หล่อนรู้สึกว่ควยเอง
เผ่าสังเกตุเขามากเกินควรของการเป็นน้อง

“อ้อ” อุตานพร้อมกันทั้งเจ้าคุณและ
คุณหญิง แต่บุญเกิดพยายามฟัง เพราะ
หล่อนยังไม่เคยได้ยินชื่อนี้นานกว่าเป็นใคร

“ธุระอะไรส่วนตัวกันหนอ คุริธมนเทอ
เกิน หรือไปไถ่นางแขก นางยาทยา มาจาก
ยี่นังสักคน” ความร่าเริงของหล่อนซึ่งทำให้
ใจของทุกทัก พอเขานั่งโต๊ะ เขามาถึงพ่อก็

“มาเมื่อไหร่แล้ว” เจ้าคุณถาม

“แหมคักรังคะพ่อ” เขาพอกเมื่อเกิน
เข้ามาในห้องอาหาร เมื่อตอกเสื่อเกยไว้
ห้องนอกเรียบร้อยแล้ว และพอกต่อชดเชย
นั่งลงข้างหล่อนซึ่งเขานั่งที่เคยทุกวันว่า

“แกงน้อร่อยก็ ไปกินกับเจ้าฝรั่งหลาย
วันซักเอี่ยม คึกคักบ้านพัก” เขาพอกธุระ
ของเขาก่อนแล้วจึงหันไปพอกคำถาม “พร้อม
ผมวันนั้นแหละครั้น แหมถ้าไม่พอกคุณอาควย
จำไม่ได้แน้ สักกับเมื่อแยกก่อนเย็นทอง”

“น้องเกิดคงไม่โกรธพี่ว่าไม่อยู่กินของ

“เป็นสาวชนน้า” คุณหญิงพอก

“ครั้นสวักควย สวักที่เคียว สักให้ผม
แหวะรับพองัน ว่าระมากรายเท่าคุณพ่อคุณแม่

อยู่กินน้ำซากกับเรากัน” ตอนหลังเขาหนี
ไปทางน้องสาว, “พี่บอกแล้ว แกกระไรพี่
ญาติเพิ่มขึ้นอีกสักคน เป็นน้องสาวของพี่เอง
แกชอชใจใหญ่” บุญเกิดคอยทักขม แต่
รู้สึกว่าการชอชอย่างไรชอมกต

“รับมาช้ะได้ รุ้จักกันไว้ รุ้ลิดแก่กว่า
หนู” เจ้าคุณพท

“ครั้น ข้างพี่เร่แก่กว่า น้องเกิดอ่อนกว่า
ผม ๔ ปี โน่นแก่อ่อน ๒ หรือ ๓ ปีเท่านั้น”

“๒ ปีไม่ใช่ ๓” คุณหญิงช่วยบอก
“เรียนจบแล้วหรือถึงได้กลบ” ท่านถามต่อ

“ครั้น ขยพลัดปีนั้นเองครั้น ที่แรกว่า
จะถดส่งไปเรียนต่อที่อเมริกา เลยอย่างไร
ขึ้นมาได้ว่าเรียน ๆ ๆ แก่กายไม่ได้ทำอะไร
เลยขอตัวกลับ”

“ก็” คุณหญิงออกเสียงไม่พอใจ “ไม่
เรียนเวลาแล้วจะเรียนเมื่อไรกัน อาศัยยัง
น้อย ๒๔ เท่านั้นเอง แก่แล้ว ที่เขาเรียนกัน
ทั้งเกือบ ๓๐ นั้นอย่างไรเขาเรียนได้เล่า”

“แกกระแ่งงานซีแม่สุก” เจ้าคุณหัวเราะ
แล้วช่วยคอยแทน ชายหนุ่มหัวเราะหันไปท
บุญเกิด ซึ่งหล่อนกำลังขมอยู่เหมือนกัน

“จริง ๆ ถ้าไม่คิดอย่างนั้นแล้วจะกลับมา
เสียทำไม วิญญาณยังต้องการให้เรียนอีก

ก็เรียนไปซี ไม่ใช่ตัวเองต้องใช้จ่ายทุกอย่าง
ระว่ากลัวพ่อแม่ไม่มีกำลังอุทิศทุน ก็ไปอีก
อย่างหนึ่ง

“หลวงเว้งไม่เห็นมาบอก เลย ว่า ลูก ะ
กลบ” คุณหญิงพูดอย่างไม่ถูกใจ “ถ้ามา
บอกกระไรช่วยห้าม”

“ตัวของเขา เรืองของเขา ถึงเป็นญาติ
ก็สนใจเขาไม่ได้” เจ้าคุณออกความเห็น

“น่าเสียค่าย เด็ก ฉลาด ๆ อย่าง รุ้ลิด
น่าเรียนเสียให้พอ” คุณหญิงยังไม่หยุด
ย่น “มีโอกาสดูเข้แล้วข้มาถอยเสียได้”

“ไปเรียนอะไรละ” บุญเกิดถามด้วย
ความอยากรู้

“นางพยาบาล” ชายหนุ่มตอบ “ที่
วังผู้ใหญ่เรียนทางนี้เหมาะมาก ถึงไม่ทำ
ราชการก็หากินส่วนตัวได้” เขาออกความเห็นต่อไป

“เรียนอะไร ๆ ถ้ารู้จักใช้ ใช้ได้ทั้งนั้น
บ้านเมืองทุวันต้องการคนมีวิชา ไม่เลือก
หญิงหรือชาย เหมือนกันหมด” คุณหญิง
โต้ “ไม่เห็นหนหรือ ถึงไม่มีใครเลี้ยงก็ไม่
อก และไม่ต้งง้อใครด้วย”

“จริง น้องสาวผมเก่งมาก” เขาพูด
แล้วหันไปข้มอีก “ทำกินข้าวก็เก่ง เสีย

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

อย่างเคยเห็นว่ามีเอ็น” ตอนหลังเขาทำ
เสียงๆ ท่านผู้ใหญ่มองลูกหญิงด้วย
ความพอใจ ซึ่งหล่อนเองก็ขื่นไม่ยอเหมือน
กัน

“เอ็นว่าของแฉะ ทาหินไค้หรือ” ท่าน
บิดาถาม

“สนุกครับ เป็นการสมาคมของพวกเร
น”

“แต่ถ้าเอ็นไม่เอ็น ไม่สนุกไม่ไค้สมาคม
หรือ” คุณหญิงรุดท้อไป

“เอ ผมไม่พูดแล้ว” เขารับลดทวิ
เพราะรู้สึกว่าคุณหญิง บุญเกิดหัวเราะก๊าก ๆ
เพราะกลั่นความขื่นไว้ไม่ให้

วันรุ่งขึ้นบุญเกิดต้องทำงานอยู่ กับบ้านไม่
ไค้ไปสำนักงาน เพราะทั้งแต่กลั่นมาเป็นลูก
จริงตอนหลังนี้ หล่อนต้องช่วยงานของเจ้า
คุณ ทวีไป ทั้งในทาง คำขาย ส่วนห้าง และผล
ประโยชน์รายไค้ทางอื่น ๆ เป็นเลขานุการ
ประจำบ้าน เช่นค้นบัญชีทั่วไป แม้การจ่าย
กับข้าวกินเคยเป็นหน้าที่ของคุณหญิง ถัดลงลัก
มาให้เป็นภาระของหล่อนสน ฉะนั้นจึงการ
ไปประจำอยู่ห้างจึงต้องยกเว้น จะไปยังก็
จะเพราะมีธุระที่ระต้องไค้ถามสอบสวน ของที่
หล่อน ถ้าถึง ครบบัญชีขยับออกเดือน ที่ห้างส่ง

มาแทนเจ้าคุณผู้เป็นบิดา ท่านเองสบายขึ้น
กว่าก่อนมาก พอครั้นย่ำถึงนาฬิกา ๓
ครั้ง หัวใจบุญเกิดเห็นแรงกว่าปกติต้องคอย
หักห้ามให้สงัยทำงานต่อไป ไค้แต่หูคอยฟังไป
ทางห้องรับแขก และเสียงคนพูดออกหว่าก ๆ
และสระกุ่มย่อย ๆ จนหมดมานะที่ระสะกใจให้
อภัยงาน ลงนั่งมองตัวหนึ่งลืออย่างใจลอย
ไม่รู้วักกำลังมองอะไรควรทำสิ่งใด และต้อง
สระกุ่มเมื่อไค้ยินเสียงรถเบียดแทรก หล่อนจำ
เสียงไค้ว่ารถใคร ยกมือขึ้นแตะอกโดยไม่
รู้ตัว นั่งตัวแข็ง แล่กลุ่กพรกั๊งไปมองรถ
ยังคาหน้าทางรถทางหน้าบ้าน เห็นหญิงสาว
คนหนึ่ง แต่งกาย หูหรา งามมาก เพราะยัยตา
กำลังถ้าวลงจากรถ ทรงศักดิ์คามติดลงมา
ทางขั้มหัวต่อน้อยอย่างสนิทสนม

“อย่าเพิ่งเอาเข้าโรง เกียวะไปอีก”
เป็นคำสั่งของพี่ชายตื่นไปยังคิยกับพนักงานขับ
รถประจำบ้าน หัวใจสะอื้นตรงเห็นความงาม
ความสนิท แล้วต้อง ปวดหัว เมื่อไค้ ฟังว่า
“เกียวะไปอีก” ไม่ไหว คงหน้าเคร่งขรึม
คล้ายกับกำลังแค้น รีบลดมาทำงานเพื่อ
ให้ลืมเรื่องยากใจเหล่านั้น แม้ไม่คอยปกติ
ก็ต้องขยับคิยทำงานไค้ แปลกจริงหัวใจของ
หล่อนเคยขยับคิยไค้เข้ามาแล้วเหตุไค้จึงแตกคิย

พ. ศ. ๒๔๗๓

บุญเกอ

ผาคน บุญเกอม

“ฉันเองก็เพิ่งจะมาของ เธอเหมือนกัน
กัน วิทยาให้ขางคางมือแล้วจะมา พอดี
คุณไปตาม” หล่อนสนองและยอมแยม

—๑๔—

จะเป็นด้วยหล่อนอุปาทานหรืออะไรก็ตาม
รู้สึกว่าการประสานศาคาครั้งแรกกับสติล ไม่
สู้ชอบกลนัก หล่อนเองแม้จะเคยพาดำใจ
ด้วยการมาของ หลิงสาวผู้น้อย ไม่ค่อยก็จริง
แต่คุณธรรมอันสูงส่งนั้นอยู่ในจิตใจ คอยเตือน
ให้หล่อนเร่ง หักห้าม บังคับ ใคร่ครองวิญญู
ชีวิต แล้วปฏิบัติแต่ในทางควร ทกลงใจ
ว่าจะรักใคร่ยืนยงสติลให้บริสุทธิ์ผ่องแผ้ว
นั้นแหละชนชื่อนี้ว่าสติลร้อยก็เกือบทั้งร้อย ที่
พยายามใช้ความคิดและสาธิตาพิเคราะห์เพื่อกัน
กันทั่วรวบในทางกันหาความจริง สติล
เองแม้ปากพูดแต่ใจก็คิด บุญเกอแล้ว
นึกชมกับก่อนไปเท่าๆกัน คำดาของผู้หญิง
ในระหว่างเพศเคียดกันมาว่า “เมื่อมีชมก็
ต้องทักให้ไว้” ดังนั้น สติลจึงเริ่มค้น
ด้วยชมแล้วคิดว่า บุญเกอสวยงามน่ารักน่า
เอ็นดูมาก แต่แค้นใจไม่สมลูกเจ้าคุณ กุช
ใส่เสื้อคอปกและเข็มขัดอย่างๆ กันแพรอย่าง

เลวสีขาว นุ่งชิ้นผ้าทอที่ทำเมืองไทย ซึ่ง
เก่าจนเกือบจะตกมีดอยู่ใกล้ๆ แค้นใจ
อย่างนั้นอย่างนั้นอย่างนั้น คงไม่มีการ
สมาคมกับเธอหรือ ไม่ก็ใครๆ และคง
ถูกคุณหญิงกตเพราะเป็นลูกเลี้ยง เจ้าคุณ
ก็รับเลี้ยงอย่างเสียไม่ได้ หน้าเหมือนไม่

เคยถูกแย่งมาสัก ๓ วัน ทำให้ปากแคง
ตาทำแล้วหวานคมคือความงามไปเป็นกอง
ผิวพรรณก็ดีหรือ ถ้าใครสักคนก็คง สวยขึ้น
กว่านี้หลายเท่า ๆ ล ๆ ส่วนบุญเกอนั้นแค่
ก่อนหล่อนไม่เคยมองก่อนเพื่อนร่วมเพศอย่าง
ชุกคั้นเช่นนี้เลย เห็นใครสวยก็ชมจริง ๆ
ว่า สวยอย่างนั้นคืออย่างนั้น แต่มาทรงสติล
นั้นหล่อนต้องค้นให้พบที่ก่อนเหมือนกัน หล่อน
วิจัยรองว่า หลิง คนนี้ สวยมาก ที่เคย แต่ใน
ความสวยด้วยอำนาจ วิทยาศาสตร์ เกือบใน
๑๐๐ ถึง ๓๐ เช่นผลล้น ต้องไม่ใช่ล้น
ของธรรมชาติที่จำขยับเลื่อมเป็นมัน ก็อาศัย
น้ำมันยาช่วย ปากแคงแถมมีเรือนรูทแท้ ๆ
แต่มีไว้ การจับปากพูด และแต่งกิริยาให้
เป็นหญิง ๆ ก็เพราะ การคิดแปลง ตามพวกผิว
ขาว แต่งตัวหรูหราด้วยเสื้อผ้าดีและดอก
ยางดาเงินไป ๆ ล ๆ

เหล่านั้นแหละที่ทางจิตอยู่ในใจของกันและ

สันตารมณ

มกร

กัน ในขณะนั้นสนทนากันด้วยเรื่องอื่นๆ อย่าง
สนิทสนมในฐานะของพวกเขาทั้งสองส่วน ส่วน
ท่านผู้ใหญ่ท่านจะคิดอย่างไรถึงกำเนิดไป
ในความเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่เป็นพิษสงอะไรนัก แต่
ทรงศักดิ์เขามักมีความคิดไปไกลมาก ซึ่งใคร ๆ
ก็รู้ไม่ได้ อาการภายนอกก็แสดงต่อหญิง
ทั้งสองคนเหมือนจะไม่ค่อยคิดเลย เพราะเขา
จำต้องรักษาแนว ของสุภาพ บุรุษหนุ่มมักคิด
ของพี่ชายไว้อย่างดี

“น้องไปแต่งตัว ไปส่งสวัสดิ์กับกัน”
พูดกับบุญเกิดเมื่อสวัสดิ์บอกความประสงค์
กลับ ผู้ถูกชวนโดย ไม่มีเวลาเตรียมตัว
เช่นน้องมกตกตะลึง เพราะคิดถึงภาระที่
ต้องทำ หล่อนไม่ใช่อยู่นั่งเล่นทำงานทำเต็ม
มือ ถ้ารู้ล่วงหน้าก็ต้องรีบทำไว้มิให้บุตรของ
อย่าให้ผู้ใหญ่ มีข้อคิดไว้ว่า หล่อน เป็นคนรัก
สนุก อันที่จริงบุญเกิดเคยไปเที่ยวรดกพืช
ชายบ่อย ๆ แต่เขาก็ต้องบอกความประสงค์ล่วงหน้า
นาน ๆ ถ้ามีข้อคิดของท้าวพระยาจึง
ปฏิเสธ แต่ หล่อนจะปฏิเสธหรือไม่ได้
เพราะหล่อนต้องรักษามิตรภาพใหม่ทั้งในที่
ของเพื่อนและญาติ อย่าให้เขาได้เขินได้
ว่าใจแคบ ถ้าไป งานทางนี้แล้วใครจะทำแทน
หล่อน หน้าที่ค่อยมาลัย พุ่มบูชาพระ การใน

ครว และอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานบ้านจะคงหยุด
มือ
“แหมคุณพี่ ไม่ให้เวลาเอื้อรู้ด้วยเลย”
หล่อนตอบโดยเร็ว “ถ้าไม่ใช่เพื่อเธอ” ทบ
หลังหันมาถ้อยด้วยทักท้วง “ฉันคงต้องออก
ซักแน่ เพราะยังต้องทำงานหลายอย่าง”
“ขอใจเหลือเกิน” วรลิดตอบ “แต่
ขอเธอจงได้เก็บคิดฉันอีกหน่อยเถิด ฉัน
จะรักมาก”

“ไปเถะหนู งานทางนี้พักไว้สักวันก็ไ
อะไรแม้ทำได้ก็จะทำให้เอง” คุณหญิงสั่ง
เสริมในท่านั่งผู้ใหญ่
“อย่าขำกันนะคุณพี่คงไม่พาเกิด
ไปไกลอย่างวันก่อน ๆ” หล่อนหันไปถ้อย
พี่ชายจะอะไรออกเกิน เขาสุกถามไปเย้ย
ประกาย

“ส่งสวัสดิ์แล้วกลับปรุกเที่ยวไว้ใจเถะ”
เขารับรองแล้วหัวเราะ พอต้องสาวลิ้นว่า
พันไปจึงกลัมนานสนทนากันอย่างเดิม
๕ นาทีต่อมา บุญเกิด อยู่ในเครื่องแต่ง
กายชุดใหม่ สวมเสื้อแพรขาวออกมีกระดุม
๓ เม็ดที่อก นุ่งม่วงดูละลิเชียวแก่ มวยผม
เกล้าใหม่แต่อยู่ในทรงเก่า แลดูงามเย็นตา
ไ้ย่างเข้ามาในห้องนั้นอีกครั้งหนึ่ง ทุกคน

สันตารมณ

มกร

สักครั้ง อาชญากรชวนให้อยู่รับประทานข้าวด้วยกัน”

“น้องแกทำงานมาส่งสวัสดิการด้วย ฝากกับสวัสดิการคนแกมา” ชายหนุ่มช่วยคอยแทนเมื่อเธอลงบันได เขายืนเฝ้าตามมาข้างหลัง

“อ้อ จิ้งเหลน โค้งอวบว่าต้องทำงานแทนทั้งคุณพ่อคุณแม่” คุณหลวงพ่อกำลังจะลงบันไดมาด้วยกันเพื่อส่งให้ถึงประตูบ้านทั้งสวัสดิการด้วย แต่คุณนายส่งแค่หน้าบันได

ก่อนจะรีบไล่ล่าจากนั้นอีกครั้งหนึ่ง ทรงศักดิ์ก็ขยับย้ายหน้า ยืนถอยกลับ ไปทางเก่าเพื่อถอยกลับ ตามความต้องของการของน้องสาว แต่ช่วยอย่างช้า

“เย็นใจญาติของเรา น้องชอยเขาไหม?” พี่ชายถาม โรคเกิมนักกำลังส่งตัวแล้วไปพนชนอีก หล่อนหวาดใจต่อคำถามนี้ แต่ก็พยายามให้หายไ้โดยเร็ว

“แกก่นะ” หล่อนคอยให้เขารอ

“ช่างพูดมากเด็กคนนี้ แต่โง่งมมาก แก่เด็ก ๆ ไม่ค่อยเกรงใจใคร” เขายอก

“เอาแต่ใจตัวเอง โทษเขามากที่จะคอยยั้งชั่ว”

“เด็ก ๆ ก็คล้าย ๆ กันทุกคน เกือบจะเพ่งระลอกคนเมื่อยสองคนเอง

“อ้อ จิ้งเหลน ทำไมไม่บอกพี่ให้รู้บ้างล่ะ

จะใคร่วิ่งกั ยังใหม่แน่น แต่อะไร ๆ ก็ตาม พี่ชอยอย่างก็เลยอย่าให้ใครรู้แล้วกัน”

“คุณพี่ ไปทำอะไรไว้หรือ ถึงได้กลัวใคร” หล่อนถามอย่างฉลาด

“เปล่า ๆ ทั่วไปทั้งหาก” เขาปฏิเสธ

เร็วแล้วแต่ตัว

ถึงบ้านเกือบห้าค่ำ บุญเกิดรีบไปดูการในครัว เห็นคุณแม่กำลังทำอยู่แล้ว และเกือบเสร็จ

“อ้อมาแล้วหรือ เสร็จแล้วหน อ้อเข้ามาให้เขื่อนเลยแม่ก็จะได้ออกไปเดิน” ท่านบอกขณะกำลังมืออยู่

“จิ้งเหลนไปรีบบอกแม่นะ” หล่อน

กล่าวพลางหัวเราะเขา ๆ รีบกลับมาพบก็เกิดที่หล่อนสั่งให้เก็บพืชรากไว้ให้

รีบเสร็จแล้วนำไปไว้ในห้องพระตามเคย

ทุกอย่างเรียบร้อยมิได้ขยัพร้อง แล้วคนเองจึง

ได้อ่านหนังสือแล้ว ทำงานหรืออ่านหนังสือส่วนตัวเอง

บุญเกิดมีสภาพ เช่นลูกหัวรอก หัวใคร่ของบิดามารดาที่วิ่ง และหล่อนอาจจะทำตัวให้

ทรหดอย่างไรก็ได้ คุณพ่อไว้ใจ คุณแม่

ตามใจ ทั้งมีพี่ชายที่เขื่อนเพื่อนอยู่อีก แต่

เหตุใดหล่อนจึงเก็บตัวอยู่แต่กับงาน นาน ๆ

พ.ศ. ๒๕๔๗

บุญเกิด

อะไรไปเที่ยวเสียสักครั้งหนึ่ง โดยที่พี่ชาย
ชวนและผู้ใหญ่ส่งเสริม ทำให้เขินอายนัก
แท้ ในใจของหล่อนไม่ เห็นแก่ทำให้ชาย
หญิงร่วมชั้นร่วมวัย พวกนี้คิดว่า เจ้าคุณ
วรรณพิศาลหลวงลูกสาวบ้าง คุณหญิงกค
บ้าง บางคนก็ว่าเพราะหล่อนเป็นบ้านนอก
แท้ ผู้ใหญ่ที่รู้จักบุญเกิดก็ กลับมีความคิด
ไปว่าหล่อนเป็นผู้หญิงไทยแท้ สมเป็นสาว
เป็นนาง อยู่เหี่ยวเฝ้าเรือน รักแต่การงาน แต่
ใครจะชอกช้อนนินทาอย่างไรก็ช่างเถิด หล่อน
ยังคงอยู่อย่างเดิมของหล่อน หล่อนไม่ทะนง
คิดว่าพ่อเป็นพระยา มีทรัพย์สิ้นสมยก็มาก
แม่เลี้ยงรักใคร่ หล่อนถือว่าตัวใครก็ตัวใคร
ก็ช่วยช่วยกันไม่ได้ หล่อนต้องการเพียงให้
ชีวิต ของหล่อน พ้นความ อับอาย ขาดหน้า ใน
ทางเสื่อมเสียก็แล้วกัน

หลังแต่ ได้รู้จัก กับสตรี ซึ่งดวงจิตคล้าย
คำของหล่อนคอยกระตุ้น ให้น้ำใจเศร้าหมองว่า
เป็นคู่แข่งแล้ว บุญเกิดต้องต่อสู้เอาชนะ
ตัวเองอย่างแรง คอยห้ามความคิดที่เป็น
บาปไว้ทุกขณะที่เกิดขึ้น และหล่อนก็ยัง
ตรวจตัวเองเห็นชัดเจนว่า หล่อนรักทรงศักดิ์
อย่างถอนตัวไม่ขึ้น และความรักอันนี้หา
ได้เกิดขึ้นชั่วเวลาเล็กน้อย ไม่ ที่จริงเกิดมา

นานแล้วโดยที่หล่อนไม่ตั้งใจเพราะเหตุนี้ เริ่ม
จับกับแต่ละคนแรกที่รู้จักกับเขา ในสภาพ
ของลูกจ้างลูกนายที่เกี่ยว หล่อนยังจำได้
คำว่า วันนั้นหล่อนต้องทำงานเพื่อยรับรองการ
กลับของเขาคั้งแต่รุ่งอรุณ คุณแตกแต่งห้อง
สมุด ห้องแต่งตัว ห้องนอน ห้องรับแขก
และห้องใช้สอยเพราะตัวเขาคิด แทนคุณหญิง
ช่วยเจ้าคุณ เกือบๆ เที่ยงแก่ จักได้เอาอาหาร
หรรษาว่ารรมา หล่อนกับคุณหญิงช่วยกัน
ปรุงอาหารอย่างประณีต เจ้าคุณแต่งตัวไป
สถานี ต่อมาครู่หนึ่งเจ้าคุณได้กลับมาพร้อม
กับเขา หล่อนถูกเรียกไปแนะนำและเพราะหน้า
คุณหญิง รู้สึกใจเย็นเมื่อสยดสยองเขาขณะ
แรก และมีความเกิดขึ้นชอบกล ซึ่งหล่อน
เองก็แปลกใจ ว่าไม่ใช่ไม่เคย เข้าสมาคม
โค๊ตเห็นคนหนุ่ม ๆ อย่างนี้มาก่อน แต่นึก
เสียว่าเพราะเขาเป็นลูกนาย หล่อนต้อง
เก็บตัวอย่างมากทั้งไม่ยอมสู้ ตา กับเขาเลย
เวลากินของว่างและอาหารค่ำ ถ้ามีเขาร่วมอยู่
ด้วย หล่อนทั้งที่ใจและเกรงขาม ตามปกติ
ไม่ค่อยได้พียงกับบ่อย ๆ เพราะหล่อนคอย
หลบ และเขาก็ดูชอบหมกตัวอยู่แต่ในห้อง
ส่วนตัวหรือไม่ก็ไปเที่ยวไปทำงาน หล่อนเอง
ก็มัวงานทำเหมือนกัน ดังนั้นความสัมพันธ์

สันติการมณ

มกร

จึงมันอย เกิดะเพรทไ้ว่าทลอกเวลา ๒๖
วันทล่อนไ้ค้อยู่ร่วมบ้าน กัยเขา ตอนเย็น ลูก
จ้าง จะเคยพุกาก่อนกันไม่เกินร้อยคำ แต่
กระนั้นหัวใจของทล่อนกัยยังแฮทโอกาสคักถึง
เขา จากไปนครสวรรค์ชั่วคราวทั้งสองตอน
ทล่อนคักถึงเขาเก้อยเท่า ๆ กัยเจ้าคุณและคุณ
หญิง กลับมาพุกักไ้ไปงาน ๆ กัน ยั้งใน
ตอนหลังนี้ ทล่อนกลับเป็นน้องของเขาแล้ว
ความรักเล่ล่านัยยังทวชน เพราะไ้สนิท
สนมเป็นกันเอง อันความเยี่ยมทวสงวนกาย
ลคน้อยลง ทล่อนไม่ไ้ไ้เป็นลูกจ้างของเขา
แล้ว อยูกันเป็นพี่น้องไม่ค้องเกรงท่นผู้ใหญ่
ระแวงระวังเกียกถึงแก่ก่อน จะเรียกว่าทล่อน
ปล่อยทวปล่อยใจไ้พลิงธรรมชาติ เมาหัวใจ
ฉนั้นหรือ กัยชอยกล แต่ทล่อนจะต้องรัย
ลิกชอยในเรือนนี้ไม่ไ้ มันเกียกของมันขึ้น
เองต่างหากไม่ไ้ไ้ใครล้งใครสอน และบคน
จะชยไ้ไ้มันก็ไม่เป็นประโยชน์เสียแล้ว แม
ทล่อนจะเชื่มนันว่า ทวคักกัประพุกคักทล่อน
ในรูปของพี่น้องจริง ๆ กัยตาม ใจของทล่อน
ไม่กลัฟอกทะทักใจไ้เล็กไ้เกียกซาทแล้วยั้ง
ไ้มาพขความเกียกชอยกัยหญิงอื่นคอบรรยกวน
ความคักอยูกัน มันจะสงบลกไ้คักอย่างไร
กรรมเอัยกรรม ทล่อนจะทำคักนใด หันไป

ไ้ล้นพันสายคายข้างเกียกเท่านั้น จึงไ้
ผลไม่รบกวนทั้งตนเองและผู้อื่น ทล่อนอินค
แทรกอยู่ในความอิลา ถ้าทวคักกัไ้
แต่งงานกัยรลล เพราะเห็นวาทอสรสมกัน
ทวคักกัทวกล ทล่อนเล็ชอิกออกจะเป็น
คนเก่า ๆ คร ๆ ไม่โลกลโณ กัยแต่การ
งานเท่านั้น แต่การหนั้นนี้ทล่อนระหนอย้าง
ไร ไปทงไหน ช่วทวคายก็ไมไ้หว ไมไ้จำ
เป็น กลับไปยูนนครสวรรค์หรือ อยเฮลือ
ทวกลักกลัน จะยั้งรายไปกว่าทนอยูกัให้เหตุ
การณคักอยบาคใจอยูเล็ชอิก ขึ้นไปใคร
เลเยระนยัดอว่าทล่อนเป็นคนคัก

“ทน ๆ ค้องทน ทวมานใจไปตามเวร”
ทล่อนออกคำล้งแก่ตนเอง ค้วยความทคเคียว
“ไมไ้ควรไปอิฉารวิชาใครทงนั้น ทนของทน
มิกรรมคักตามมาแต่เล็กแค่น้อย ค้องล้ให้
ชระนยัดอว่า เพื่อไ้ช้ทนเวรเล็ชให้ทค
ชยไ้ไปรูกอช้นอิกเลเย”

เมื่อไ้คัทรอยย้างล้ชมรคอบแล้วทล่อน
ก็ไ้พยช้องทางที่เป็นมกคักกันี้ พยายาม
ทำทวทำใจไ้ล้คักช่นเหมือนกับกาลก่อน และ
ไมไ้ยอมไ้ล้ผู้ใดลอกมาบิหัวใจเรึงของทล่อน
ไ้ไ้แมแต่ทวคักกั ทล่อนปฏิกคักทวคัก
เขากันนั้งร่วมสายโลหิต และคอบพั้งช่ว

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

มงคลเรื่อยมา เผือกล่อมไถ้วยน้ำไผ่ หล่อนคอย เข้ามอย่างมีความรัก แล้ว
มีธรรมไว้ กลับซัก

“รู้ได้อย่างไร”

—๒๐—

“ก็เห็นอยู่แต่กับบ้าน แต่งตัวก็ไม่สมกับ
เป็นลูกเจ้าคุณ ต้องทำงานไม่ค่อยได้กะ
ตัว”

ฝ่าย วัลลภ ต้องเข้าประจำ ในหน้าที่นาง
พยาบาลที่โรงพยาบาลกลาง ซึ่งในวันรุ่ง
ขึ้นจะต้องไปปฏิบัติงาน ในตำแหน่ง ที่ถูกบรรจุนั้น
แต่การไปทำงานและกลับ ทรงคัดค้านขึ้น
ผู้แสร้งและสิ่งทั้งเข้าเย็น โค้ดกลองกันโดย
คุณหลวงเวียงขอร้อง เพราะคุณหลวงไม่
อยากสร้างรดใช้ส่วนตัว ครั้นจะให้ไปรดจ้าง
ก็ไม่สู้ ใ่วใจ หนทางไกลนัก ถึงลูกจะหิว
ใหม่ ท่านเอง ก็ยัง ไม่อยากใหม่ตามไปทุกสิ่ง
แต่ทรงคัดค้านไม่ให้ไปยกยัก บอกเล่าให้สมาชิก
ในบ้านของธนบุรี ซึ่งไม่มีใครแสดงความ
รังเกียจ เห็นคุณว่าดี คุณหญิงว่าควร บุญ
เกิดรับรองด้วยขมความเคย

“ตาแหลม ไม่คม” เขากล่าวขอลอย ๆ
“พี่ไม่ค่อยไถ่เอาใจใส่กับเรื่องนี้ เห็นท่านก็
รักใคร่แก่กัน”

“ไม่จริงค่ะ พี่ก็รัก วัลลภเห็น” หล่อน
เถียง “ถ้าท่านรักใคร่อย่างนั้นแล้ว บุญเกิด
คงเจียมตัวอยู่ไม่ไกลแน่นอน คนเคยไปอยู่
ถึงต่างประเทศแล้ว ต้องมีดวงใจดวงขวางจึง
จะสมภูมิ” พุทธานิยายต่อ เขานั่งฟัง

“ที่จริงแกล้วมากที่เคี้ยว เลี้ยงแต่เลี้ยง
เกินไป คงเป็นเพราะเป็นคนเจ้าทุกข์เสียจน
เคย เลี้ยงซักคี่” หญิงสาวพูดต่อ เพราะ
เชื่อในความสนิทสนมของตนเอง กับทรงคัดค้าน
มาแต่เด็ก ๆ ด้วยกัน

“คุณข้าคงไม่ค่อยรักนะคะ พี่ก็รัก”
วัลลภถามขึ้นลอย ๆ คล้ายออกความเห็นใน
วันรุ่งขึ้นตอนเช้า ขณะที่นั่งอยู่ด้วยกันเพื่อ
ไปทำงาน

“แต่ก็เหมือนกัน พี่ก็ทะเลาะไถ่สยาย
คุณข้าก็สยาย มีวาสนา น่ารักแก่ให้มาก ๆ
ซักระ จะไถ่ไม่พอก่อน” ทรงคัดหัวเราะ
แต่กึ่งนั่งตามเก็บ

“ใคร” เขายืนถามเพราะไม่เข้าใจ
ถนัด

“บุญเกิดน้องของพี่ก็กินและใครล่ะ” “คุณแม่ก็พูดว่า คุณข้าฉลาด มีบุญ

สันตารมณ

มกร

ได้ลูกสาวมาไว้ช่วยแรง โดยไม่ต้องเลี้ยงดู
อะไร”

“พี่ไม่ค่อยเห็นด้วยกับความคึกของรสี
นั้” เขาคำนแต่ก่อน ๆ

“ตอนไหน” หล่อนถามเร็วเหมือนกับ
ระก

“ทุกอย่างที่พูดมา พี่ก็ยังไม่ได้ให้ความ
ยุติธรรมกับคุณแม่และพี่”

“โอ พี่คึก เหลวใหญ่ นั้กันเองนะคะ
ถึงกล้าพูด” หล่อนทำเสียงขวาง “รสีกับ
พี่คึกถึงไม่ใช่ร่วมท้องกัน ก็อยู่กันมาแต่เด็ก
เราโตพร้อม ๆ กันไม่ใช่หรือ”

“ก็แล้ว รสีอย่าไปพูดที่ไหนอีก ไม่ก็”
เขาเตือนเน้นการเอาไว้

ส่งรสีลิดลงแล้วเขาเลยไปทำงาน วันนั้น
ทั้งวัน หัวคึกของเขาไม่ค่อยคึก ไม่เข้าใจ
ความคึกความเหินของรสีลิดเลย ทั้งเขาก็
ยังรู้จักผู้หญิงแค่นั้ ที่เขาพูดกันว่าผู้หญิง
ช่างคึก ซอซพุก ทาแหลม ไหวคึก ก็น่าะรัง
เพราะมารวมอยู่ในทวีรสีลิดหมก แค่นั้คึกนั้
เป็นอีกส่วนหนึ่ง ที่ผู้พี่จะพิเคราะห์ อย่างไร
ก็ตาม เขาต้องให้อภัยแก่หล่อนเสมอ แล้ว
เก็บความคึกไว้โดยเจียม

“น้องไปคุ้หนึ่งเฉลิมกรุงกับกันนะวันนั้”

ทรงคึกกล่าวชวนบุญเกอ เมื่อกลับมาถึงบ้าน
ตอนบ่ายวันนั้น และได้พบหล่อนที่หน้าบ้าน

“เสียใจคะ คุณพี่ เกอต้องเร่งมือทวง
บุญชี” หล่อนคอยจริงใจ

“กลั้มจริง เถาะงานเสียงานเกินไป ไป
เถาะน้ำ กลับไม่คึกหรอก แล้วพี่จะช่วย”

เขาทำเสียงคึกแล้วขม ลงท้ายเป็นอ้อนอน
น้องสาวขมขำ

“พอเสร็จงานเถาะน้ำ เกอจะเที่ยวช่วย
สัก ๒ วัน”

“อ้อ คึกสินมดมากเสียด้วย จั้ตามใจ
แต่พี่ไปนะ นั้คึกรสีลิดไว้”

พอออกซื้อรสีลิด เสียใจอีกแล้วห้ามไม่
ฟังเลย เพราะยังใหม่ในการค้าฝู

“อ้อ จั้จั้แล้วนั้คะ ไม่จากเพื่อนเสีย
ก็เกียะ รสีลิดแกล่คุยสนุกคึกว่าเกอ” หล่อน

พูดโดยพยายามรักษาน้ำเสียงให้ปกติ แต่
อะไรเล่าที่มาเสียคึกทงหัวใจเขาให้ระคึก คำ
ว่า “คุยสนุก” หรือว่า “คึกว่าเกอ”

คำว่า “คุยสนุก” เป็นความจริงหรือ
เมื่อเข้าน้องที่รสีลิดคุยไม่สนุกให้เขาฟัง และ
เขากำลังพยายามที่จะแก้ความเข้าใจผิดของผู้
พูดเสียให้จงได้ โดยจะทำโอกาสพาน้องสาว
ทั้งสองคนไปเที่ยวด้วยกัน ให้ต่างเล่าต่าง

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกิด

คุ้นเคย รักรักจริงของกันยังขึ้น เพราะไม่
ยุคศิโรตถมเลย ที่ระพลย์ให้ รัสถิต เจ้าโศก
เช่นนั้น มันเป็นเรื่องที่น่าเกลียดสำหรับบ้าน
เขา แม่ของเขา และตัวเขาเอง แต่เมื่อไม่
สำเร็จวัน กวันหลังพยายามอีก จึงหาได้ข้อ
ความให้ยากยาวไม่ ชวนบุญเกิดชนตกไป
ร่วมวงวัยประทานของว่างกับท่านทั้งสอง ที่รอ
อยู่ และไม่ไปไหนจนถึงวัยประทานอาหารเย็น

“ผมต้องขอตัวก่อนครับ เกือบ ๒ ชั่วโมง
แล้ว” พ่อลูกชายพูดเมื่อเขารับประทานอิ่ม
แล้วทำท่าจะลุกขึ้น มองไปพบสายตายบุญเกิด
ทำให้เขารู้สึกแปลก เพราะหล่อนมองเขา
ด้วยแวตที่ขุ่นเคือง แต่ทันทีที่หล่อนหกลยและ
เลอนยมนขึ้นไว้ในวงทหน้าอย่างน่ารัก

“ไปไหนกันพ่อ หมั่นเที่ยวไม่ก็บ้าน”
คุณหญิงถามแล้วทำท่าจะเริ่มเทศน์ เขาทำ
หน้าเหมือนเด็กเห็นไม้เรียว

“โอ้ คุณแม่ ผมเพิ่งกลับจากบ้านนี้เมื่อ
วานขึ้น” เขาแก้ตัวเชิงเฉย

“เออ จริงแฮะ พ่อช่วยด้วยคน ไปไหน
ล่ะ” เจ้าคุณพุดกลางหัวเราะในคอ เพราะ
คุณหญิงพูดทุกคนเลยยิ้ม แต่ยิ้มของ
คุณหญิง ยิ้มอย่างขวางแกมขันที่พยายาม
ซ่อนไว้

“นักกัวยรัสถิตไว้ครับ แก่ชอยไปคุณน้า”

“แล้วทำไมไม่ชวนน้องไปด้วย” คุณ
หญิงกล่าวด้วยเสียงที่ไม่ค่อยยอม

“ชวนแล้ว แก่ว่าจะรับคัมภีร์อะไร ไม่ไป”
เขาตอบแล้วมองที่ด้วยสายตาที่ขุ่นเคือง หล่อน
รับหกลยเสียโดยเร็ว

“เออ นั่นซี น้องทำงาน ทั้งกลางวัน
กลางคืน ถ้าจะอยู่ช่วยข้างก็ยังมี ไปไหน
ชวนกันไปด้วย” ท่านมารดาพูดแล้วค่อนข้าง

“ผมขอกแล้วว่าจะกลับมาช่วย ให้แก่ไป
ก็ไม่ยอม ไปขึ้นยัง พี่จะคอย ไว้ดูรอยหลัง
ก็ไป ทนดมไป” เขาพ้องน้องสาวต่อคุณแม่
แล้วหันไปชวนอีก

“อย่าเลยล่ะ เกือบครึ่งใจแล้วว่าไม่ไป
ค่อยไปน้าหลัง วันนั้นดูก็ยังไม่สนุก เพราะเขิน
กังวลถึงงาน” หล่อนตอบตามจริง พี่ชาย
ถอนใจเพราะไม่มีหวัง

“จริงของหนู แม่เองไปไหนถ้างานข้าง
หลังไม่เรียบร้อยละ ไม่สะดวกใจเลย” คุณ
หญิงคล้อยตามในน้ำเสียงที่กลายคุณลงข้าง

“เออ ไปก็ไปซี ทางไหนระคอบ” เจ้า
คุณเคื่อน ใจเขามาขึ้นเป็นกอง ยิ้มแล้วลุก
ขึ้น แต่ก็ถือใช้ความพิเคราะห์หน้าบุญเกิด
ไม่ไว้

“อย่าเพิ่งนอนนะ นิ่งเกอ พระซอซนมหาสา” เขามองแล้วตั้งน่องสาว ซึ่งคล้ายกับจะทำหัวเราะทั้งไว้ให้ผู้อยู่ ทั้งสามคนยิ้ม แต่บุญญะนั่งสงัดหันไปอีก บอกว่าหมั่นไส้

ภาพยนตร์ฉายสนุกอย่างไรไม่รู้ จิตใจของทรงศักดิ์ไม่ได้อยู่กับตัวเสียแล้ว มันวิ่งกลิ้งย่นไม่ได้หยุด แว่กาของบุญเกอที่เขาพบเมื่อก่อนออกจากบ้าน มีอำนาจแรงนัก เขาแปลไม่ออกเลยว่าอะไรกัน พอเจอเข้าทีไร แสงตาอันนั้น ฉายปรายเข้าหัวใจทุกที เหมือนกับเผ่ากึกกามมาด้วย มิใช่ รัชลิต

ระชวนผูกซัดถามอย่างไรวะ เขาก็เออ ๆ ออ ๆ เหมือนคนไม่มีความตั้งใจไปด้วยเท่านั้น เผ่าคิดว่าบุญเกอโกรธเขา ว่ามาเอาใจใส่ กับ รัชลิตเสีย กับหล่อนเองเขาไม่น่าพา แต่เข็นไปไ้หรือบุญเกอ เข่นคนที่มีความสงข และรักงานเอง เขาชวนแล้ว อ่อนน้อมหนักหนา หล่อนไม่มาเองต่างหาก อันที่จริง การไปดูภาพยนตร์และละคร เขาไม่เคยซาบซึ้งบุญเกอเลย บางทีคุณหญิง เจ้าคุณ มาด้วย ไปไหนไปด้วยกันเสมอ ถ้าบุญเกอไม่ไป เขาก็ไม่ไปเหมือนกัน หรือจะเป็นเพราะเหตุนี้ ที่จริงเขาไม่ค่อยมาจริง ๆ วนั้น ในเมื่อบุญเกอมิเหตุจำเข็นไม่ได้มา เขาทำผิดไป ควรแล้วที่จะถูกโกรธ

ทรงรัชลิตจะไม่แปลก เมื่อไม่ได้มากี่โทรศัพท์บอกเล่นเสียก็ไ้ เขาก็ได้แล้วใจ ที่ไม่ควรทำให้น้องสาวของเขาซุ่นเคือง เลยเข็นเหตุให้กระวนกระวาย ซอกกลิ้งย่นโดยเร็ว กลยเพื่อขอโทษหล่อน แล้วมานักแปลกอีกว่า ทำไมหล่อนนี้จะโกรธ หรืออย่างที่เขาพูดกันว่าผู้หญิงซื่อช้า นบุญเกออิฉารรัชลิตหรือ ซอซนกล เมื่อคิดถึงความนี้ แต่บุญเกอไม่ใช่คนใจแคบเลย หล่อนมีความโอบอ้อมอารีต่อเพื่อนฝูงญาติมิตรทั่วไป ทั้งเป็นผูที่ไม่พยายามผูกแค้นคอยแทนผู้ใด ถึงปรากฏเรื่องมาแล้วทุกคน รวมทั้งเขากับยี้ ต้องยกย่องชมเชยว่าหล่อนมีน้ำใจยิ่ง ยากที่จะหาไ้ ถ้าระงไทยปรักปรำหล่อนให้มัวหมองในเหตุเล็กน้อยเช่นนั้น เข่นการไม่ยุติธรรมเลย รัชลิต เป็นญาติของหล่อน ทั้งพึ่งรั้จักยังไม่มีสาเหตุโกรธเคืองอะไรกัน บุญเกอผู้ถูกยกย่องนั้นขี้ฉ้อแล้ว จะเข็นไปเช่นนั้นไม่ได้แน่ หรือเขาจะทำความผิดอะไรไ้โดยไม่รู้ตัว สักอย่าง คึก ๆ ฎุก็ไม่มีพียงเงื่อนเงา เพราะเขาไม่เคยทำอะไรเลย จึ่ง เขาเคยฝันคนเคียว เคียวกับหล่อน รักมานาน แต่ไม่กล้าที่จะตำแ่งให้ปรากฏ เพราะหล่อนก็ต่อเขา ในอาการของน้องสาว ที่มีต่อพี่ชาย

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกื้อ

จริง ๆ จึงทำให้ข้ารู้สึกตะลึงงายอย่างแรง
ที่จะคิดทำบาปให้มากไป ทั้งสงสัยว่าหล่อน
ขามักที่หวงหวงคอกอยู่แล้วที่ใด ซึ่งยังมีง่า
ไว้อ่อน เขาชอบแล้วในความสงบ รู้จัก
เก็บจำรักษาวิชาไว้อย่างดีของบุญเกื้อ จึง
ต้องใช้ความพยายามหักห้ามใจตนเอง ให้
ประพฤติต่อหล่อน ในฐานะของพี่ชายอันแท้จริง
อย่าให้ค้างพร้อยใด จะเป็นภัยแก่หล่อนและ
เขาตลอดจนยิภคามาตรากวีย เขาพอใจแล้วที่
มีหล่อนอยู่ให้ ใฝ่พบ เพื่อปลอบประโลมใจ ใน
เมื่อใดเห็นคเหินหอยมาจากการทำงานใดอยู่ใกล้
ซิกสนิทสนม ใกล้ชิดชมความสกลชื่นของ
ดวงหน้า ไกรยัมย์ทหวาน ฟังเสียงท่อนละมุน
เขาปลอบให้ควมรัก ความปรารถนาจนวทหาย
ลงในคุณธรรมที่หล่อเลี้ยงดวงจิตของเขาเสีย
เพราะจะเป็นความรักที่ขยี้กันมันคงไปได้นาน
ไม่มีลู่ทางที่จะแซงคิวให้ขาดความไว้วางใจ
กลายเป็นระแวงระวัง แต่งานนี้เขาคงยังทำ
ไ้ปลอบให้ หัวใจหนุ่ม ของเขาไป ยืนรักที่
ศรัทธาใจอีกไม่ เขายังคงเก็บงำไว้อย่าง
หลวม ๆ รอคอยโชคความสาวยาดารมที่
จะยื่นกลมาให้ กวียเหินเข้าจึงไม่กล้าพอ
ที่จะหยิบยกหลักของมนษยที่ว่า ความรักเป็น
เหตุของความหึง มาใช้กับบุญเกื้อ เขาเห็น

หล่อนยวิสุทธเกินไป ที่จะเข้ามาใกล้ช่วยของ
หล่อน แต่ความใคร่ครวญทั้งหลายของเขา
แม้ได้ถูกสกัดแล้วทุกทาง ก็ทำให้เขาลืม
แนวทาที่แทงใจนั้นเสียได้ไม่ คบียงระกใจ
หนักขึ้น และอยากได้พ้นจากโทษเสียด้วยการ
ขอโทษ เร่งใจให้ภพยนตร์รอบรอบเสียโดย
เร็ว ชั่วโมงเดียวเท่านั้น คุ้มกันช่วงชั่วอย่าง
แรมย

สาธุ หมดแล้ว พอเพลงสรรเสริญบารมีขย
ลง เขาไม่รอช้า รีบเข็นให้รถลิลิตแทรกคน
ออกไปโดยเร็ว

“ไปหาอะไรกินเสียสักหน่อย” เขาพัก
เพื่อรักษาจริยามิให้ถูกสงสัย เมื่อเคลื่อนรถ
ซึ่งหญิงสาวไม่ปฏิเสธ แต่เขาไม่ยอมไปใกล้
แฉะร้านใกล้ ๆ ครงนั่นเอง

“รับประทานแล้วขิรถไปทางสะพานพระ
พุทธยอดฟ้าระคะ พักสัก เกือบเที่ยงอย่างนี้
สบายใจก็ กลับสักหน่อย” หล่อนออก
ความเห็นชักชวนเป็นเชิงขิงการ

“ไว้วันหลังเถอะ วันนั้นพักขิรับกลับบ้าน
ไปช่วยงานคุณพ่อ” เขาปด เพราะเขาเริ่ม
เรียนรู้ใจหญิงชั้นนี้มางแล้วว่า การพูดขิงนั้น มี
ภัยแก่หล่อนเอง นั่นแหละเป็นชะนวนสอนให้
ผู้ชายหัก มุสาวาทาเว

“งานอะไรคะ ช่วยคุณลุง หรือช่วย
บุญเกิด” หล่อนแทรกถามโดยคำของความ
ไหว้วานตามธรรมชาติ เขาเอะใจเกือบจำนน

“งานของห้างสรรพสินค้าที่เราจะต้องช่วย
กัน” เขานึก “มะวันนะจะสันเดือนและสัน
งวต ๖ เดือน” เขาอธิบายต่อไป ใจไม่ค่อย
สนุกเท่าไรฟังคำที่ตรงใจเท่าไรนั้น แผล
บมแย้มไว้เรื่อย ๆ

“อ้อ รัสไม่ทราบ ถ้าทราบก็คงไม่ชวน
นั้นซี เห็นคุณทั้งไม่ค่อยตั้งใจ” หล่อนเคาะ
ตามแนว ทำให้เขารู้สึกเจอน ๆ

“ยังคิดว่าคงเป็นเพราะชวนบุญเกิดเขา
ไม่มาด้วย เลยไม่สบายใจ” ค้อมาอีกใน
กระแสร้องลั่นและพ้อกลาย ๆ

“รัสลิด ทำไมใจแคบนัก ฟังเสีย” เขา
กล่าวเชิงตักเตือน “ที่จริง บุญเกิดเป็นญาติ
ของเรา ไม่น่าที่จะรังเกียจ”

“เฮ ฟังสิ รัสบอกเมื่อไหร่ว่าจ้างเขา
ไปใหญ่เสียแล้ว นี่พี่ก็กระโหระหาอย่างไ
รถึงจะถูกใจคะ บอกซี รัสจะทำหน้าที่ แม่
จะให้ไปขอโทษบุญเกิด ทั้ง ๆ ที่รัสยังไม่รู้ตัว
ว่าผิด ก็ระบอม”

“รัสลิด” เขาเรียบกลอย่างเพี้ยนที่สั
ก “ฟังเสียแล้ว ไม่รู้ระบอมอย่างไรก็ เอะ

หยุกเอะ ฝรั่งเสียเองว่าทุกสัปดาห์ เราขัง
ไม่เคยขัดคอกันเลย ไม่ใช่หรือ ฉะนั้นก็
ไม่ควรที่จะเอาเรื่องเล็กน้อยเหล่านี้มาเป็น
อารมณ์” เขากล่าวเป็นทางปล่อย รัสลิด
อ่อนลงจากอาการตึงเครียด แต่ยังมีทั้งแว

วามเฉยใจไว้ในดวงหน้า เขาเปลี่ยนเรื่องอัน
มาชวนพูด รัยประทานของว่างแล้วชวนกลั
ยทอนนั้นคือการสนทนาคู่กันน้อย จนเกือบไม่มี
เพราะต่างคนต่างใช้ความคิดในทำนองเคร่ง
ขมิ้มด้วยกัน เขาหยุดส่งรัสลิดลงที่หน้าบ้าน

“เรียนคุณอาด้วยว่าพี่ไม่ไถ่วะ” เขา
ส่งพลาญเคลือบอย่างเร็ว ทั้งให้รัสลิด
กลบเกลื่อนความขุ่นแค้นอยู่ข้างหลัง

ถ้าความหวังของรัสลิดมลงแน่แล้ว
หล่อนทั้งการเรียนที่จะไปต่อที่อเมริกาเพราะ
ใคร พอหล่อนทราบว่าเขากลับเมืองไทย
หล่อนก็เลิกที่จะไปเรียนต่อ ต้องการกลับบ้าน
เพื่อเขาคนเดียว เขาไปนอกก่อนหล่อน ๔ ปี
เมื่อหล่อนอายุ ๑๗ เขาอายุ ๑๕ ความหวัง
อันนี้ใช้แค่รัสลิดคนเดียว แม่กับหลวง
คุณนาย ก็ตั้งมั่นที่จะโคตรงัดกันเป็นเซย์ ซึ่ง
เห็นว่าเป็นผู้คู่ควรกันที่สุด เจ้าคุณ และ
คุณหญิงวรรวรพิตาสเองก็เคยคิดมาก่อนลูก
ของท่านไปนอก ว่าเด็กสองคนนั้นเมื่อเติบโตไป

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกื้อ

ภายหลัง ท่านอยากได้ใคร่แต่งงานกัน ท่าน
รักวลีลามาก เพราะไม่มีลูกผู้หญิง เทียวได้
รักลูกสาวของวงศ์ญาติเพื่อนฝูง แต่ท่านเป็น
คนขี้เกียจที่คิดท่านนั้น ไม่ต้องการพบให้ปาก
ตัวเองผูกมัดตนเอง เพราะมันเป็นเรื่องภายใน
หน้า ยากที่จะบอกได้ และเมื่อท่านได้พบ

บุญเกื้อเข้า ความปรารถนาของท่านแปร
นำหนักมาอยู่ที่บุญเกื้อมากกว่าวลีล แต่
กระนั้นก็ไม่ต้องการพบใน ยังกังขานนักก็อยู่
เรื่อย ๆ ท่านเล่าภายในว่า “บุญไม่ทำ
กรรมก็อย่าสร้าง” แล้วเป็นพินัยไป ท่าน
ตามใจทั้งสอง ขออย่างเดียวกันแต่อย่างทำกรรม
อันเป็นยาพิษหายคายให้เสียชื่อตระกูล คุณ
หญิง เป็นห่วงอย่างยิ่ง ที่กลัวลูกชายจะมีลัก
ขโมยพลากให้ท่านต้องร้อนใจ แล้วเข้าหนักใจ
เพราะความขี้เกียจของบุญเกื้อ ไม่รู้ว่า
เมื่อไร หล่อนจะมี ความคิดเป็นทำทางเช่นข้าง
ท่านรู้จัก คุณนาย ลาลันครสวรรค์ ทุกเรื่อง
แม้ว่าไม่ถูกใจท่าน ๆ ก็ไม่ถก ต้องการให้
หล่อนเป็นฝ่ายเป็นฝ่ายเสีย เพื่อง่ายแก่เป็นหนัก
ของท่านในภายหลัง พุทธิการณระหว่าง
ลูกชายของท่านเองก็รักตามของ แต่เปล่า
ไม่มีประโยชน์อะไรที่ท่านจะหวังให้สำเร็จ ตาม
ที่ทั้งใจได้ ไม่ใช่เช่นเคย มั่นเป็นมนุษย์

กลไก เสียทั้งสองคน จนหนักขึ้น แต่ก็น่า
เอ็นดูที่เขาปรารถนาปรนอมกันอย่างดี ๆ นิ่ง ๆ
ซึ่งนับว่าดีไปทางหนึ่ง ไม่ต้องกังวลใจ หันไป
ทางวลีลหรือ ท่านมองเห็นอยู่ ถ้าคิด
จะรักวลีล ก็ไม่ห้ามขวาง แต่ไม่วายเสียกาย
บุญเกื้อ

—๒๑—

ขณะนั้นหัวใจของวลีล กำลังปลุกขม
หน้าตาบุญเกื้อ พอรุ่งเช้าหล่อนก็รีบขึ้น
บ้าน ฝากขายให้ใคร อย่าให้พ่อแม่สังเกตเห็น
แล้วรีบผ่านไปห้องนอน ลมพัดลงที่นอน ทั้ง
เครื่องแต่งตัว สะอึกสะอื้นกลัวความ
แค่น

“เย็นคืนนี้ พักที่ เห็นกันเพียง ๒-๓ วัน
นี่ หลงจนลืมเรา แหม ไปไหนต้องรำคาญออก
เล่า ขออนุญาต เมื่อนั้นก็นอนยังไว้ท่า” หล่อน
ครวญด้วยใจแค่น

แต่ระบุดีกรรมตรงไหน ที่หล่อนระง
โทษทรงศักดิ์ เขาวิชาเมื่อไรว่าหล่อนรัก
เขา เขาไม่รู้อะไรทั้งนั้นสำหรับคนอื่น เขา
รู้แต่เรื่องในใจของเขาเพราะคนเคย เขา
นั่นถ้าเขาวิชา ทั้งบุญเกื้อและวลีลมารักเขา ๆ
จะทำอย่างไร ดีใจหรือ หรือเสียใจ ดีแล้ว

สันตารมณ

มกร

ที่เขาไม่รู้ เพราะไม่ยากใจ ใครจะเข็น มีหัว เพราะบุญเกิดชอบหนังสือคล้ายๆ เขา
อย่างไรก็ตาม เขาขี้นรถจนลมพัดข้างหน
อ้อ กระนั้นก็ยังไม่ค่อยเร็วเท่าไร ยี่สิบ
เข้าน แหกยามกำลังเกิดถึง กระโศกหนึ่ง
เกือบไม่ทัน มองพุ่งไปที่ห้องทำงาน เห็นไฟ
ดับแล้ว เสียงวิทยุกระจายเสียงที่ขยับจาก
ศาลาแดง ยังกำลังเขี่ยอยู่ งานเสร็จแล้ว
น้องสาวของเขาครองชีพวิทยุในห้องโถงหนึ่ง
ไม่กับคุณแม่ก็ห้องกลาง เพราะยังหัวค้ำก
ยามครึ่งเท่านั้นเอง

“เก็บรถด้วย” สังคนรถก่อนที่ระหุยก
หุยกแล้วไม่ท้องเบียดประทุให้เสียเวลา กระโศก
พรวกขึ้นบนโกละ ก้าวที่ละ ๒-๓ ขั้นให้
ทันรอน พอถึงหน้าห้อง ซะละสล่าเข้าและ
เยาตงหน้อย แอบกระหว่างยานกระก ไม่เห็น
มีแค่ คุณพ่อ นอนเอกเขนก อ่านหนังสือ อยู่บน
เตียง เกินข้อไป ลึกเข้าห้องอาหาร ผ่าน
ห้องทำงาน ไปห้องนั่งคุณหญิง ไม่มี มีแค่
เก็ก ๆ นั่งถักลูกไม้อยู่ ๒ คน คุณหญิงนอน
ให้ข้านางขยาชา หันหน้าไปทางข้างฝา ห่ม
ตัว กลับใจทุททุท

“เฮ้ นอนแล้วละมัง ห้องโถงก็มี
อ้อโน้น ทำอยู่ห้องหนังสือ” เขาคึกเมื่อ
เหลียวไปเห็นมีแสงไฟอยู่ในห้องหนังสือ ค่อย

งานเสร็จก่อนยาม เกือบแล้วคีย์ไฟ ยังไม่
รู้สึกง่วง เลยออกจากห้องไปนั่งชมเคื่อนอยู่
ครู่หนึ่ง เพื่อลืมความปวดร้าวของหัวใจผ่าน
มาเมื่อตอนเย็น ไม่ได้ผล กลับจะยิ่งทำให้

รุนแรงกว่าอยู่บ้าน เพลงที่บรรเลงใน
วิทยุ ก็ไม่รู้ว่าเป็นเพราะตรงไหน จะเข้าไปนั่ง
คุยกับคุณหญิงก็ไม่ไหว หล่อนไม่ใช่คน
ช่างพูด จะไปกระซิบอะไร หัวใจของหล่อน

กำลังต้องการความเงียบเพื่อปล่อยตัวเอง ตก
ลงใจระจันนอน ทาหนังสือไปนอนอ่านให้วัง
จะได้หลับง่าย ๆ หนังสือเคยช่วยทุกข์ใจ
ของหล่อนมามากพอสมควร ความคำวีนนั้น
สยใจอย่างยิ่ง วิ่งไปห้องหนังสือ เบิกคู่มือ
อยู่อย่างเพิกเพลิน ควบพระนาคคำหลวง
กับ กนกนคร มาถือไวข้างหนึ่ง บัดนี้แล้วหัน
ตัวกลับ

“อู๊ย” หล่อนสะก๊ตตัวลอบ เพราะไป
กระทบคนทำมาขึ้นอยู่ข้างหลัง “โอ้ คุณพ
แม่ เกือบตกใจ” หล่อนกล่าวเมื่อหันมาเห็น
แล้วมีอย่างเอียงอ้าย พี่ชายหัวเราะ เขา
แก่งย่องเข้ามาขึ้นอยู่ข้างาน โดยอาศัยเสียง
วิทยุที่กำลังเขี่ยอยู่ในห้อง กลาง กลบเสียงเขี่ย

พ. ศ. ๒๕๓๓

บุญเกิด

ประยูร บุญเกิดจึงไม่รู้ตัว
น้องสาวตกใจเล่นสนุก ๆ

“ทำขวัญพุ่มนี้” เขาปล่อยอย่างปล่อย
เก็บ ๆ แล้วยกมือขึ้นแตะไหล่ น้องสาว พลัง
กัมลังถามอย่างร้อร่น ซึ่งไม่เคยประพฤติมา
แต่ก่อนเลย บุญเกิดรู้สึกทิวของหล่อนสะท้าน
ไหวหวั่นอย่างไม่เคยเป็น

“น้องเตรียมไปนอนหรือนี่” ก่อนกล่าว
ตอบ หล่อนพยายามเลี้ยงตัวให้พ้นการสัมผัส
โดยละม่อม มีให้เขารู้สึก

“คะ ทำไมคุณพลัดเปลี่ยนกะ หนึ่ง
ฉายเรื่องอะไร สนุกไหม” ถามต่อ

“อย่าเพิ่งนอนเลย นั่งพักกับพี่สักครู่นะ
นั่งกันแหละ” พกพลงจุ่มมือหล่อนลงไปยัง
เกอียาวริมหน้าต่าง ซึ่งบุญเกิดพยายามหกด
มือหนี เพราะรู้สึกไม่ค่อยสบายใจที่ถูกจุ่มเช่น
นั้น แต่เขาไม่ยอมปล่อย จนนั่งลงเรียบร้อย
แล้วจึงวาง

“น้องทำงานเสร็จแล้วหรือ พี่บอกกับมา
ว่าช่วย” เขาไม่ค่อยคำถาม กลับพยายาม
ประจบ บุญเกิด ยิ้มให้อย่างหวาน เพราะ
ความชิน

“เสร็จแล้ว พอเสร็จ เกอียะนอน”

“นั่งนานเจ็บหลังหรือน้อง” เขาถาม

โดย นึกวิตก กลัวว่าเขาจะช่วย ทรมาณหล่อน
เกินไป

“เปล่าคะ เกอียะทั้งเตียงคืน เกอียะ
เมื่อยหลังไม่เป็นเลย แต่เขาว่าอายุมากจะ
เป็น” หล่อนตอบโดยซื่อ แล้วมองพี่ชาย
อย่างใคร่ครวญ พยพวคาและใบหน้าที่บอก
ว่ากำลังมีทุกข์ เขานั่งฟังเกอียะอย่างปล่อย
อารมณ์ คงคาจุ่มอยู่กันน้องสาว มีประกาย
แปลก จนหล่อนไม่กล้าดู

“นี่คงไม่เห็นว่าเป็นตัวไรที่ทรมาณนะ”

“คะ ไหนชมมที่วาระซ่อมมาฝากเกอียะ”
หล่อนรีบแล้วกลับถาม ยิ้มน้อย ๆ “เกอียะ
แล้วละ” เขาหัวเราะเอิกไใหญ่ เพราะชอบใจ
ที่น้องสาวได้แทรกเคาะเขา

“น้องสาวของพี่เขาใจเล่นจริง พุ่มนี้
ฟิล์มไป อารามดีกว่าน้องระโกรธ เลยไม่
เป็นใจได้ทำอะไร ก็หนักใจไม่รู้เรื่อง น้อง
โกรธพี่หรือเปล่า โกรธเรื่องอะไร บอกพี่
หน่อยเถอะ”

เขาถามเร็ว เป็นเสียงที่แสดงว่าหัวใจถูก
“ทรมาณ บุญเกิดตกกะดิ่ง ไม่เข้าใจว่าเขา
หมายความว่าอะไร หล่อนขมขื่นควมของคุเขา
เพื่อต้องการเข้าใจเรื่องให้ชัด

“คุณพี่เป็นอะไรไปคะ ที่เข้าใจว่าเกอียะ

สันตารมณ

มกร

โกรธ” หล่อนถาม

“ถ้าเช่นนั้น พี่ทวาทไปเองก็ได้” แล้ว
เขาลองใจโล่งอก เพราะเห็นไว้ว่าบุญเกิดเป็น
ผู้ทุกข์เขาใจง่าย ฝึกกบิรลิล

“เขาใจฝึกอย่างนี้ม้อย ๆ ละก็เสียขวัญ
แน่ จะเป็นโรคเส้นประสาทเลย”

“ไม่อีกละ ระวังง แต่ฉันยังขยำมของพิ
เหมือนที่มองในโศรียประทานเมื่อครูนอกนะ”
เขากล่าวพลางมองดูอย่างวิงวอน แต่ชั้นบาน
บุญเกิดสะกิดใจ จริง หล่อนจำได้ เมื่อเขา
พูดจะไป หันมาสบตาหล่อนเข้า หน้าเขาเสีย
เหตเท่านี้เองหรือ ทำให้เป็นทุกข์เช่นนี้
หนักหนา และเมื่อเขาเป็นผู้รู้หรือเช่นมาพูด
ก็เท่ากับปลุกใจ สะกิดแผลกนักรง ๆ หล่อน
จะระงับไว้ไหวหรือ หล่อนใจน้อย ๆ คล้ายสะอื้น
แม้ริมฝีปากไว้อย่างแน่น แววดาแปรจาก
วันเรงเย็นชุ่มฉ่ำ ไม่ทันซ่อนตัวหักห้าม เขา
มองทรวงการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างเอาใจใส่

“น้อง นั่นโกรธพี่หรือ” เขาถามโดย
ความทกใจ ยกมือขยับไหล่ขึ้นสาวขยับเขา ๆ
“พี่พูดไปหรือ บอกพี่ ให้พี่ได้แก้ตัว”

“คุณพี่” หล่อนเรียกเขาแล้วท้วง
อีกชั้น ไม่รู้พี่จะพูดอะไรถูก “เปล่าค่ะ คุณพี่
ไม่ผิด เกิดผิดเอง ผิดที่ปล่อยใจให้กิเลส”

หล่อนคอยด้วยหมกม่านที่ระเกะระกะ ขึ้นยักก็
เลวเต็มที จะเป็นหญิงแสนกล แล้วมองเขา
ด้วยดวงตาละห้อย “เกิดคิดนอกทางที่ควร
เอง”

“คิดขบ” เขาอุทานพลางขยับเข้าใกล้
“น้องหมายความว่าอย่างไร น้องขบ หรือ
ขบขบแน่ และใครที่คิดผิดทาง”

“ค่ะ เกือบขบ ยกโทษให้เถิด”
หล่อนกล่าวเสียงสั้น แล้วซบหน้าลงบนแขน
เกาธิ ร้องไห้ด้วยความเสียใจ ชายหนุ่ม
ทกใจเป็นกำลัง เขาค่อยโอบไหล่ประคอง
หล่อนเบา ๆ อย่างใกล้ชิด

“น้องไม่ขบหรือ และไม่มีโทษอะไรที่
พี่จะยกให้ไม่ได้” เขาก็มองกะซิบที่หู พลาง
ริมฝีผมเป็นการปลอบ “พี่ต่างหากที่ขบ
น้องรัก พี่ขบไว้ไม่ไหวแล้ว ขอให้พี่ได้
แก้โทษเสียเถิด” เขากระซิบพูดต่อไป มัน
ทรมาณหัวใจให้มากที่สุดกว่าแล้ว” หญิงสาว
เงยหน้าดูเขาคับแววตาสุกใส แล้วซบลงบน
อกอันผ่องฉายของพี่ชาย แทนถ้อยคำที่ระล่ำ
คอย

“พี่เข้าใจแล้วน้องรัก มาเถละ งามอยู่
ในหัวใจของพี่แต่เพียงวัน” เขาพูด และแสดง
กิริยากับความขบขันเล็กน้อย ค่อย ๆ ซ่อน

พ. ศ. ๒๔๗๗

บุญเกอ

ทวงหน้าชูกอยู่หว่างอกฉันมองดู ทวงหา “นี่คือผลของความทวงอย่างเคียดที่มีค่ายิ่ง
 สยกันด้วยแวทสารภาพความในใจที่มีอยู่อย่าง พอกับแม่ไกรธวัชมานานแล้ว”
 ลึกซึ้ง ก็ยิ่งกว่าด้อยค่าใด ๆ ทางไคผ่าน ท่านกล่าวด้วยทวงหน้าและกระแสน้ำซึ่งที่
 ความ ร่มเย็นใน ชีวิตใหม่นี้ อย่าง สุขสำราญ ชื่นชม ยกมือขึ้นลูบศีรษะบุญเกอและทรวงคักคัก
 เพื่อกเพื่อน ไคไม่ต้องกังวลถึงเวลาที่ล่วงไป ด้วยความปราณี ทั้งสองเลือนท่วงกราย
 อย่างเร็วไว อ้า! ความรัก, ทนไคนั้น แล้วท่านก็หันหลังเดินกลับออกไป ประตูได้
 ประตูที่คักคักของใจค่อยเปิดออกไคโดยคนทั้งสอง ยืนสนิทลงทั้งเดิม ทวงหาหนุ่มสาวสยกันอีก
 ไม่ทันรู้ตัว เพื่อนพลัดไคในเรือนของตนอยู่ พอส ครึ่งหนึ่งด้วยแวทแห่งความยัก
 เหลียวเห็นต่างคักใจ และรู้สึกตะอาบ วิษณะ “ไม่มีอะไรอีกแล้ว ที่เราจะต้องการ”
 รากันไคเร็ว เพราะผู้เข้ามาเป็นเจ้าคุณพ่อ ชายหนุ่มกล่าว พร้อมกับขรมมือของสาวของ
 “ไม่ต้องอาบพ่อ ลูกรัก” ท่านโยกมือ เขามารุมพิท แล้วประคองท้วงหล่อนขึ้นนั่งบน
 หาม พลงเดินกรงเข้ามาจนถึงตัวเขาทั้งสอง เก้าอี้

ชมโมหเว รกษติ ชมมจารี
 ชมโม สุจินโน สุขมาวหาติ
 เอสานิสโส ชมเม สุจินเณ
 น ทุกคที จจุนติ ชมมจารี

ธรรมานุสสรณ์

ขมุเม จิตา เย น กโรนติ ปายี

ผู้ไม่ทำบาป เป็นผู้ตั้งอยู่ในธรรม

จิตรปทาจันท์

อันนรชน บมิชวนชวาย ลามกะหลาย สุขปรารถนา
คือฐิติมั่น ณพระธรรม์สา— มารตปฎิพา— หละบาปกรรม

สทุขมุโม ครุภาตพุโท

ควรทำความเคารพพระสัทธรรม

ควรนรเอา สุขเคารพ น้อมมนะนบ ณพระสัทธรรม
เหตุกรุกิจ จะประสัทธึตำ— เร็จผละนำ สุขไพบูลย์

สำนักงาน ๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิศ ถนนเฟื่องนคร พระนคร

หลวงสรรพสารกิจ บรรณาธิการ

ห้างหุ้นส่วนไทยเชมม เป็นเจ้าของ

นายทองทศ ไวทยานนท์ ผู้พิมพ์โฆษณา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยเชมม หน้าวัดราชบพิศ ๒/๑๑/๗๗